

EURÓPAI
PARLAMENT

AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

KÖZÖS KÉZIKÖNYV

**A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS HATÁLYA ALÁ
TARTOZÓ JOGI AKTUSOK**

**ALAKI KÖVETELMÉNYEIRŐL ÉS
SZERKESZTÉSÉRŐL**

2023. októberi kiadás

ELŐSZÓ

A rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozó jogi aktusok megszövegezésekor az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság hivatkozhat a Közös gyakorlati útmutatóra (KGYÚ), amelyről közösen állapodtak meg¹. Mivel azonban a KGYÚ valamennyi uniós jogi aktusra vonatkozik, hatálya igen széles. Ezenkívül a KGYÚ alapvető jogszabályszerkesztési iránymutatást tartalmaz, de nem állapít meg részletes szövegezési szabályokat, és kevés szövegmintát tartalmaz. Hasznosnak tűnt ezért a KGYÚ kiegészítése egy olyan dokumentummal, amely iránymutatásokat tartalmaz a rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozó jogi aktusok alaki követelményeire és szövegmintáira vonatkozóan. Ez a kézikönyv, amelyet a három intézmény jogi és jogi-nyelvi szolgálatai dolgoztak ki, ezt a célt szolgálja. A közös kézikönyv megkönnyíti az együttműködést a rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a 2007. június 13-i közös nyilatkozat szellemében².

A közös kézikönyvet az igazgatási szolgálatok dolgozták ki, ennél fogva nem kötelezi a jogalkotási eljárásban részt vevő politikai szerveket. A közös kézikönyv kizárólagos célja – különösen amikor szövegmintákat javasol – , hogy eszköztárként szolgáljon a jogszabályszerkesztők számára, amelyben a megfelelő esetekben szövegezési megoldásokat találnak.

Ezenkívül a közös kézikönyv a jogalkotási aktusok végleges, vagyis a rendes jogalkotási eljárás végén elfogadott változatára összpontosít. E szövegek korábbi változatainak – így különösen a Bizottság javaslatának – szövege számos tekintetben eltérhet ettől, például azon okból kifolyólag, hogy a rendes jogalkotási eljárás egyes szakaszai akkor még nem voltak ismertek.

Az intézmények olyan önálló jogi aktusainak szövege, amelyeket nem rendes jogalkotási eljárás keretében fogadnak el, eltérhet az e kézikönyben javasolt szövegmintáktól.

¹ „Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közös gyakorlati útmutatója az Európai Unió jogszabályainak szerkesztésében részt vevők számára”.
A 2014-ben naprakésszé tett változatot az [I. melléklet](#) tartalmazza.

² [Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság 2007. június 13-i közös nyilatkozata az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól \(az EK-Szerződés 251. cikke\) \(HL C 145., 2007.6.30., 5. o.\)](#).

TARTALOMJEGYZÉK

A.	A. RÉSZ — A JOGI AKTUS MINTÁJA	1
B.	B. RÉSZ — A RENDELKEZŐ RÉSZ SZERKEZETI MINTÁJA	9
C.	C. RÉSZ — SZÖVEGMINTÁK.....	111
C.1.	A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUSOK SZÖVEGMINTÁJA.....	111
C.1.1.	Preambulumbekezdés	111
C.1.2.	Cikkek.....	12
C.1.2.1.	A felhatalmazást tartalmazó cikk(ek)	12
C.1.2.2.	A felhatalmazás gyakorlására vonatkozó cikk	13
C.1.2.3.	Kiegészítő cikk sürgősségi eljárás esetén	14
C.2.	A VÉGREHAJTÁSI JOGI AKTUSOK SZÖVEGMINTÁJA ...	155
C.2.1.	A tagállami ellenőrzés alá tartozó végrehajtási jogi aktusok	155
C.2.1.1.	Preambulumbekezdések	15
C.2.1.1.1.	Kötelezően alkalmazandó preambulumbekzdés, ha az alap-jogiaktus tagállami ellenőrzés alá tartozó végrehajtási hatáskörökről rendelkezik.....	15
C.2.1.1.2.	Meghatározott esetekben alkalmazandó preambulumbekzdések	166
C.2.1.2.	Cikkek.....	166
C.2.2.	A tagállami ellenőrzés alá nem tartozó végrehajtási jogi aktusok	199
C.3.	KODIFIKÁCIÓ ESETÉN ALKALMAZANDÓ SZÖVEGMINTÁK	221
C.3.1.	Cím	21
C.3.2.	Preambulumbekzdések	222
C.3.2.1.	Az első preambulumbekzdés	222
C.3.2.2.	Az utolsó preambulumbekzdés kodifikáló irányelv esetén.....	222

C.3.3.	Cikkek.....	233
C.3.3.1.	Rendeletet vagy határozatot hatályon kívül helyező cikk	233
C.3.3.2.	Irányelvet hatályon kívül helyező cikk	233
C.3.4.	Kodifikáció esetén alkalmazandó mellékletek	244
C.3.4.1.	Rendeleteket vagy határozatokat kodifikáló jogi aktusokban.....	244
C.3.4.2.	Kodifikáló irányelvekben	244
C.3.4.3.	Valamennyi kodifikáló jogi aktusban	255
C.4.	ÁTDOLGOZÁS ESETÉN ALKALMAZANDÓ SZÖVEGMINTÁK	266
C.4.1.	Cím	266
C.4.2.	Irányelvek átdolgozása esetén alkalmazandó preambulumbekézdések és cikkek különös szövegmintái.....	266
C.4.2.1.	Az első preambulumbekézdés	266
C.4.2.2.	Záró preambulumbekézdések.....	277
C.4.2.3.	A címzetteket meghatározó utolsó cikket megelőző cikkek	288
C.4.3.	Rendeletek és határozatok átdolgozása esetén alkalmazandó preambulumbekézdések és cikkek különös szövegmintái.....	31
C.4.3.1.	Az első preambulumbekézdés	31
C.4.3.2.	A hatálybalépésről szóló utolsó cikket megelőző cikk....	32
C.4.4.	Mellékletek	332
C.4.4.1.	Irányelvet átdolgozó jogi aktusban	332
C.4.4.2.	Módosított rendeletet vagy határozatot átdolgozó jogi aktusokban.....	34
C.4.4.3.	Valamennyi átdolgozás esetén	34
C.5.	A SZUBSZIDIARITÁS ÉS AZ ARÁNYOSSÁG ELVÉRE VONATKOZÓ SZÖVEGMINTA.....	35
C.5.1.	Szubszidiaritás és arányosság	35
C.5.2.	Arányosság.....	36
C.5.3.	A nemzeti parlamentek indokolt véleményének elküldésére nyitva álló türelmi időszaktól való eltérés.	366

C.6.	A SZERZŐDÉSEKBEN NEM ELŐÍRT KONZULTÁCIÓKKAL KAPCSOLATOS SZÖVEGMINTA	377
C.7.	SZÖVEGMINTA A FOGALOMMEGHATÁROZÁSOKHOZ ..	377
C.8.	A MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUSOK SZÖVEGMINTÁI.....	388
C.8.1.	Bevezető fordulatok	388
C.8.1.1.	A jogi aktus több helyütt történő módosítása esetén ..	388
C.8.1.2.	Egy szövegrészlet többszörös módosítása esetén.....	399
C.8.2.	Szövegcsere	399
C.8.3.	Beiktatás	40
C.8.3.1.	Szövegminta	40
C.8.3.2.	Számozás	41
C.8.4.	Kiegészítés	41
C.8.4.1.	Szövegminta	41
C.8.4.2.	Számozás	42
C.8.5.	Törlés	42
C.8.5.1.	Szövegminta	42
C.8.5.2.	Számozás	43
C.8.6.	Egy vagy több melléklet többszöri módosítása esetén ..	43
C.8.6.1.	Egységesített alaki követelmények (mellékletbe foglalt módosítások)	43
C.8.6.2.	Különös szabály a szöveg felépítésére vonatkozóan egyetlen módosítás esetén (a cikkekben szereplő közvetlen módosítás révén)	45
C.8.7.	A módosítás által nem érintett nyelvi változat	45
C.9.	SZÖVEGMINTA HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSHEZ ÉS AZ IDŐBELI HATÁLY MEGHOSSZABBÍTÁSÁHOZ.....	46
C.9.1.	Hatályon kívül helyezés	46
C.9.2.	A hatály meghosszabbítása	46

C.10.	A HATÁLYBALÉPÉSSSEL ÉS AZ ALKALMAZÁS IDŐTARTAMÁVAL KAPCSOLATOS SZÖVEGMINTA	46
C.10.1.	Hatálybalépés	46
C.10.2.	Az alkalmazás időtartama	47
C.11.	A KÖZVETLEN ALKALMAZHATÓSÁGGAL ÉS A CÍMZETTEKKEL KAPCSOLATOS SZÖVEGMINTA.....	48
C.11.1.	A rendeletek közvetlen alkalmazhatósága	48
C.11.2.	Az irányelvek címzettjei.....	48
C.11.3.	A határozatok címzettjei	49
C.12.	A „SCHENGENI” JOGI AKTUSOK ÉS AZ EUMSZ HARMADIK RÉSZE V. CÍMÉNEK HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ EGYÉB JOGI AKTUSOK SAJÁTOS SZÖVEGMINTÁI	49
C.12.1.	„Schengeni” jogi aktusok	49
C.12.1.1.	Izland és Norvégia - alkalmazásban való részvétel.....	49
C.12.1.2.	Svájc - alkalmazásban való részvétel az EUMSZ bármely cikke alapján, kivéve az EUMSZ 82–89. cikkét (az EKSZ korábbi harmadik részének IV. címe)	50
C.12.1.3.	Svájc - alkalmazásban való részvétel az EUMSZ 82–89. cikke (az EUSZ korábbi VI. címe) közül valamelyik alapján.....	51
C.12.1.4.	Liechtenstein - alkalmazásban való részvétel az EUMSZ bármely cikke alapján, kivéve az EUMSZ 82–89. cikkét (az EKSZ korábbi harmadik részének IV. címe)	52
C.12.1.5.	Liechtenstein - alkalmazásban való részvétel EUMSZ 82– 89. cikke közül valamelyik (az EUSZ korábbi VI. címe) alapján.....	53
C.12.1.6.	Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc - bizottságokban való részvétel.....	54
C.12.1.7.	Dánia - kívülmaradás (a részvétel lehetőségével)	54

C.12.1.8.	Írország - részvétel.....	54
C.12.1.9.	Írország - kívülmaradás	55
C.12.1.10.	Azon új tagállamok, amelyek tekintetében a schengeni vívmányok még nincsenek teljes mértékben hatályban	55
C.12.2.	Az EUMSZ harmadik része V. címének hatálya alá tartozó egyéb jogi aktusok (olyan jogi aktusok, amelyek nem képezik a schengeni vívmányok továbbfejlesztését)	55
C.12.2.1.	Dánia - a különleges helyzetre vonatkozó preambulumbekkezdés	55
C.12.2.2.	Írország - a különleges helyzetre vonatkozó preambulumbekkezdés: kívülmaradás	56
C.12.2.3.	Írország - a különleges helyzetre vonatkozó preambulumbekkezdés: részvétel	56
C.12.2.4.	Olyan jogi aktusok, amelyek egy olyan korábbi jogi aktust váltanak fel, amely Írországra már kötelező (de facto átdolgozás).....	56
C.13.	AZ IRÁNYELVEK ÁTÜLTETÉSÉRE VONATKOZÓ SZÖVEGMINTA.....	57
C.13.1.	Alkalmazás valamennyi tagállam által, meghatározott időtartamon belül vagy meghatározott határidőn belül .	57
C.13.2.	Valamennyi tagállamban ugyanazon időpontban kezdődő alkalmazás	58
C.13.3.	Elfogadás, kihirdetés és alkalmazás valamennyi tagállam által meghatározott időtartamon belül vagy meghatározott határidőn belül	58
C.13.4.	Olyan tagállamok, amelyek már hatályba léptettek az irányelv előírásainak megfelelő rendelkezéseket	58
C.13.5.	Amennyiben az intézkedések meghozatala nem kötelező, csupán lehetőség.....	59
C.13.6.	Kapcsolat az irányelv rendelkezései és a tagállami átültető rendelkezések között.....	59
C.14.	A TAGÁLLAMI SZINTŰ SZANKCIÓKRA VONATKOZÓ SZÖVEGMINTA.....	59
C.41.1.	Rendeletben	599
C.14.2.	Irányelvben	599

D.	D. RÉSZ — TOVÁBBI JOGSZABÁLYSZERKESZTÉSI SZABÁLYOK	60
D.1.	A MEGJELÖLÉS SZERKESZTÉSE	60
D.1.1.	Általános megjegyzések	60
D.1.2.	Az érintett szabályozási terület.....	60
D.1.3.	Számozás	60
D.1.4.	Cím	61
D.1.4.1.	Tömörség	61
D.1.4.2.	Jogi aktusokat módosító vagy hatályon kívül helyező jogi aktusok	61
D.1.4.3.	Kodifikáció és átdolgozás.....	62
D.1.4.4.	A tisztviselők személyzeti szabályzatának módosítása ..	63
D.2.	A BEVEZETŐ HIVATKOZÁSOK SZERKESZTÉSE	63
D.2.1.	Általános megjegyzések	63
D.2.2.	Bevezető hivatkozások a jogalapról.....	63
D.2.3.	Bevezető hivatkozások a jogi aktus jogalkotó elé terjesztett tervezetéről.....	63
D.2.4.	Bevezető hivatkozás a nemzeti parlamenteknek való megküldésről	64
D.2.5.	Bevezető hivatkozások a konzultációkról	64
D.2.5.1.	Véleményadást nem eredményező konzultációk	64
D.2.5.2.	Amennyiben több vélemény születik	64
D.2.5.3.	A Szerződések szerint nem kötelező konzultáció.....	65
D.2.5.4.	A Szerződésekben nem szereplő konzultáció	65
D.2.6.	Bevezető hivatkozás a jogalkotási eljárásról.....	65
D.2.6.1.	Első olvasatban történő elfogadás.....	65
D.2.6.2.	Második olvasatban történő elfogadás	66
D.2.6.3.	Harmadik olvasatban történő elfogadás	66

D.3.	A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK SZERKESZTÉSE.....	67
D.4.	A RENDELKEZŐ RÉSZ SZERKESZTÉSE	67
D.4.1.	Általános megjegyzések	67
D.4.2.	Szerkezeti minta	67
D.4.3.	Szerkezeti egységek	68
D.4.4.	Felsorolások.....	69
D.4.4.1.	Felsorolás egy bevezető fordulat nélküli mondatban.....	69
D.4.4.2.	Felsorolás bevezető fordulat után	69
D.4.4.3.	Felsorolások táblázatokban	71
D.4.5.	Címek és tartalomjegyzékek	71
D.5.	A MELLÉKLETEK SZERKESZTÉSE	71
D.5.1.	Általános megjegyzések	71
D.5.2.	Forma, stílus és számozás	71
D.5.3.	Tartalomjegyzék.....	73
D.6.	BELSŐ HIVATKOZÁSOK	73
D.6.1.	Általános megjegyzések	73
D.6.2.	Általános hivatkozások a jogi aktusra	73
D.6.3.	Hivatkozások bevezető hivatkozásokra	73
D.6.4.	Hivatkozások preambulumbekézdésekre.....	73
D.6.5.	Hivatkozások a rendelkező rész valamely részére	73
D.6.5.1.	A használandó terminológia	73
D.6.5.2.	A hivatkozás felépítése.....	74
D.6.5.3.	Többszörös hivatkozások	75
D.6.5.4.	A hivatkozásokban kerülendő kifejezések	76
D.6.6.	Hivatkozások mellékletekre.....	77

D.7.	KÜLSŐ HIVATKOZÁSOK.....	78
D.7.1.	Általános megjegyzések	78
D.7.2.	Hivatkozás az elsődleges jogra	78
D.7.2.1.	Szerződések	78
D.7.2.2.	Jegyzőkönyvek.....	80
D.7.2.3.	Csatlakozási okmányok	80
D.7.3.	Hivatkozás egyéb jogi aktusokra	81
D.7.3.1.	A hivatkozott jogi aktus meghatározása	81
D.7.3.2.	A hivatkozott preambulumbekzdés meghatározása	84
D.7.3.3.	A hivatkozott rendelkező részbeli szövegrész meghatározása	84
D.7.3.4.	A hivatkozott melléklet meghatározása	84
D.7.4.	Hivatkozás az Európai Unió Alapjogi Chartájára és az Emberi Jogok Európai Egyezményére	85
D.7.5.	Hivatkozás az Európai Parlament állásfoglalására és határozatára	85
D.7.6.	Hivatkozás a Tanács állásfoglalására	85
D.7.7.	Hivatkozás a Bizottság közleményére	85
D.7.8.	Hivatkozás a Bíróság határozatára	86
D.7.9.	Hivatkozás nemzetközi megállapodásokra	87
D.7.10.	Hivatkozás nemzetközi szervezetek jogi aktusaira	88
D.7.11.	Hivatkozás kötelező erővel nem bíró jogi aktusokra	88
D.7.12.	Hivatkozás az <i>Európai Unió Hivatalos Lapjára</i>	88
D.8.	DINAMIKUS ÉS STATIKUS HIVATKOZÁSOK.....	88
D.8.1.	Dinamikus hivatkozások	88
D.8.2.	Statikus hivatkozások	89

D.9.	HIVATKOZÁSOK ENTITÁSOKRA	90
D.9.1.	Hivatkozások az Unióra és az Európai Atomenergia- közösségre (Euratom)	90
D.9.2.	Hivatkozások az uniós intézményekre és szervekre.....	90
D.9.3.	Hivatkozás a tagállamokra	92
D.9.4.	Hivatkozások harmadik országokra	92
D.10.	IDŐPONTRA ÉS HATÁRIDŐRE TÖRTÉNŐ HIVATKOZÁSOK	92
D.10.1.	Általános megjegyzések	92
D.10.2.	Módosító jogi aktusok	94
D.10.3.	Az időszakok kezdete	95
D.10.4.	Az időszakok vége	95
D.10.5.	Határidők (a határidők lejárta)	95
D.11.	NYELVEKRE VALÓ HIVATKOZÁSOK	96
D.12.	LÁBJEGYZETEK ÉS UTASÍTÁSOK A KIADÓHIVATAL SZÁMÁRA	96

- I. MELLÉKLET Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság
Közös gyakorlati útmutatója az Európai Unió
jogszabályainak megszövegezésében részt vevők
számára
- II. MELLÉKLET A rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozó jogi
aktus általános felépítése

Az e kézikönyvben alkalmazott jelölések

Ez a kézikönyv a következő jelöléseket alkalmazza az olvashatóság megkönnyítése érdekében: a kézikönyv egésze a „Verdana” betűtípussal, a jogalkotási aktusokba beiktatandó szövegrészek pedig „Times New Roman” betűtípussal olvashatók.

A kézikönyv ezenkívül a következő jelöléseket használja a szövegminták esetén:

...	választható szövegezés, példa megadása nélkül
[xxxx]	választható szövegezés példa megadásával
[xxxx/xxxx]	korlátozott választási lehetőségek
[xxxx/xxxx/....]	választási lehetőségek megadva, de egyéb választási lehetőségek is lehetségesek
xxxxx(xx)	nyelvi változattól függő lehetséges megoldások, mint például az egyes szám/többes szám használata
[xxxxxxxxxxxx]	magyarázatok (Verdana betűtípusban)

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS [(EU)/(EU, Euratom)] [2015]/[1] RENDELETE (...) [...-ról/ről]	A.1. A rendelet címe Általános szabályok: lásd a közös gyakorlati útmutató (KGYÚ) 8. pontját és a D.1. pontot. Különös szabályok és szövegminták: – módosító jogi aktusok: lásd a KGYÚ 8.3. , 18.9. és 18.10. pontját és a D.1.4.2. pontot; – kodifikáció: lásd a C.3.1. pontot; – átdolgozás: lásd a C.4.1. pontot.
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) [2015]/[1] IRÁNYELVE (...) [...-ról/ről]	A.2. Az irányelv címe Általános szabályok: lásd a KGYÚ 8. pontját és a D.1. pontot. Különös szabályok és szövegminták: – módosító jogi aktusok: lásd a KGYÚ 8.3. , 18.9. és 18.10. pontját és a D.1.4.2. pontot; – kodifikáció: lásd a C.3.1. pontot; – átdolgozás: lásd a C.4.1. pontot.
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) [2015]/[1] HATÁROZATA (...) [...-ról/ről]	A.3. A határozat címe Általános szabályok: lásd a KGYÚ 8. pontját és a D.1. pontot. Különös szabályok és szövegminták: – módosító jogi aktusok: lásd a KGYÚ 8.3. , 18.9. és 18.10. pontját és a D.1.4.2. pontot; – kodifikáció: lásd a C.3.1. pontot; – átdolgozás: lásd a C.4.1. pontot.

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
(kodifikált szöveg)	B. Valamennyi kodifikáció esetén feltüntetendő szöveg Lásd a C.3.1. pontot.
(átdolgozás)	C. Valamennyi átdolgozás esetén feltüntetendő szöveg Lásd a C.4.1. pontot.
(EGT-vonatkozású szöveg)	D. Ez a szövegrész akkor szerepel, ha a jogi aktus tárgya az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás hatálya alá tartozik.
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,	E. Valamennyi jogi aktusban feltüntetendő szövegrész
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak ... cikkére ³ ,	F. Valamennyi jogi aktusban feltüntetendő szövegrész Meg kell jelölni a jogi aktus jogalapját képező rendelkezést az EUMSZ-ből. Alkalmazandó szabályok: lásd a KGYÚ 9.1., 9.3., 9.4., 9.6., 9.8. és 9.13. pontját és a D.2.2. pontot.
tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak ... cikkére,	G. E szövegrész csak akkor szerepel, ha a jogi aktus kettős jogalappal bír: az egyik jogalap az EUMSZ-ben, a másik pedig az Euratom-Szerződésben található. Meg kell jelölni a jogi aktus jogalapját az Euratom-Szerződésből. Alkalmazandó szabályok: lásd a KGYÚ 9.1., 9.3., 9.4., 9.6., 9.8. és 9.13. pontját és a D.2.2. pontot.

³ A magyar nyelvű szövegben az e kézikönyv hatálya alá tartozó szövegekben több cikk felsorolása esetén is egyes számban szerepel a „cikkére” szó.

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,	H.1. E szövegrész akkor szerepel, ha a rendes jogalkotási eljárás a Bizottság javaslata nyomán indult.
tekintettel ... [a tagállamok nevei] kezdeményezésére,	H.2. E szövegrész akkor szerepel, ha a rendes jogalkotási eljárás a tagállamok egyetemes kezdeményezése nyomán indult (lehetséges jogalapok: az EUMSZ 3. része V. címének 4. és 5. fejezete, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésről és a rendőrségi együttműködésről).
tekintettel a Bíróság kérelmére,	H.3. E szövegrész akkor szerepel, ha a rendes jogalkotási eljárás a Bíróság kérelme nyomán indult (lehetséges jogalapok: az EUMSZ 257. és 281. cikke, valamint a Bíróság alapokmánya).
tekintettel az Európai Központi Bank ajánlására,	H.4. E szövegrész akkor szerepel, ha a rendes jogalkotási eljárás az Európai Központi Bank ajánlása nyomán indult (lehetséges jogalap: az EUMSZ 129. cikkének (3) bekezdése).
a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,	I. Valamennyi jogi aktusban szereplő szöveg (akkor is, ha a jogi aktus az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó tárgykörre vonatkozik)

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
tekintettel az Európai Bizottság véleményére,	J. E szöveg akkor szerepel, ha a Bizottság az EUMSZ 294. cikke (15) bekezdésének második albekezdése alapján véleményt adott. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a KGYÚ 9.10. pontját. Amennyiben a konzultáció nem vezet véleménynyilvánításhoz, a bevezető hivatkozás szövegét ki kell igazítani: lásd a D.2.5.1. pontot. Az egyéb alkalmazandó szabályokhoz lásd a D.2.5.2., a D.2.5.3. és a D.2.5.4. pontot.
tekintettel a Bíróság véleményére,	K. Ez a szövegrész akkor szerepel, ha a Bíróság véleményt adott a jogi aktus jogalapjában foglaltaknak megfelelően. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a KGYÚ 9.10. pontját. Amennyiben a konzultáció nem vezet véleménynyilvánításhoz, a bevezető hivatkozás szövegét ki kell igazítani: lásd a D.2.5.1. pontot. Az egyéb alkalmazandó szabályokhoz lásd a D.2.5.2., a D.2.5.3. és a D.2.5.4. pontot.

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
tekintettel az Európai Központi Bank véleményére,	L. E szövegrész akkor szerepel, ha az Európai Központi Bank véleményt adott a jogi aktus jogalapjában vagy az EUMSZ 127. cikkének (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a KGYÚ 9.10. pontját. Amennyiben a konzultáció nem vezet véleménynyilvánításhoz, a bevezető hivatkozás szövegét ki kell igazítani: lásd a D.2.5.1. pontot. Az egyéb alkalmazandó szabályokhoz lásd a D.2.5.2., a D.2.5.3. és a D.2.5.4. pontot.
tekintettel a Számvevőszék véleményére,	M. E szövegrész akkor szerepel, ha a Számvevőszék véleményt adott a jogi aktus jogalapjában vagy az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében foglaltaknak megfelelően. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a KGYÚ 9.10. pontját. Amennyiben a konzultáció nem vezet véleménynyilvánításhoz, a bevezető hivatkozás szövegét ki kell igazítani: lásd a D.2.5.1. pontot. Az egyéb alkalmazandó szabályokhoz lásd a D.2.5.2., a D.2.5.3. és a D.2.5.4. pontot.

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,	N. E szövegrész akkor szerepel, ha az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményt adott a jogi aktus jogalapjában vagy az EUMSZ 304. cikkében foglaltaknak megfelelően. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a KGYÚ 9.10. pontját. Amennyiben a konzultáció nem vezet véleménynyilvánításhoz, a bevezető hivatkozás szövegét ki kell igazítani: lásd a D.2.5.1. pontot. Az egyéb alkalmazandó szabályokhoz lásd a D.2.5.2. , a D.2.5.3. és a D.2.5.4. pontot.
tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,	O. E szövegrész akkor szerepel, ha a Régiók Bizottsága véleményt adott a jogi aktus jogalapjában vagy az EUMSZ 307. cikkében foglaltaknak megfelelően. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a KGYÚ 9.10. pontját. Amennyiben a konzultáció nem vezet véleménynyilvánításhoz, a bevezető hivatkozás szövegét ki kell igazítani: lásd a D.2.5.1. pontot. Az egyéb alkalmazandó szabályokhoz lásd a D.2.5.2. , a D.2.5.3. és a D.2.5.4. pontot.
rendes jogalkotási eljárás keretében,	P.1. E szövegrész akkor szerepel, ha a jogi aktust első vagy második olvasatban fogadták el. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a D.2.6.1. és a D.2.6.2 pontot
rendes jogalkotási eljárás keretében az egyeztetőbizottság által ...-án/én jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével,	P.2. E szövegrész akkor szerepel, ha a jogi aktust harmadik olvasatban fogadták el. Az e bevezető hivatkozáshoz kapcsolódó lábjegyzethez lásd a D.2.6.3. pontot.

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
mivel:	Q. Valamennyi jogi aktusban szereplő szövegrész
(1) ... (2) (...)...	R. Valamennyi jogi aktus egy vagy több preambulumbekezdést tartalmaz. A preambulumbekezdésekre alkalmazandó általános szabályok: lásd a KGYÚ 10. és 11. pontját, valamint a D.3. pontot. Különös szabályok és szövegminták: – felhatalmazáson alapuló jogi aktusok: lásd a C.1.1. pontot; – végrehajtási jogi aktusok: lásd a C.2.1.1. és a C.2.2. pontot; – kodifikáció: lásd a C.3.2. pontot; – átdolgozás: az irányelvek tekintetében lásd a C.4.2.1. és C.4.2.2. pontot, a rendeletek és határozatok tekintetében lásd a C.4.3.1. pontot; – szubszidiaritás és arányosság: lásd a KGYÚ 10.15. pontját és a C.5. pontot; – a Szerződésekben nem előírt konzultáció: lásd a C.6. pontot; – módosító jogi aktusok: lásd a KGYÚ 18.11. és 18.12. pontját; – „schengeni” jogi aktusok és az EUMSZ harmadik része V. címének hatálya alá tartozó egyéb jogi aktusok: lásd a C.12. pontot.
ELFOGADTA EZT A RENDELETET:	S.1. Valamennyi rendeletben szereplő szövegrész
ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:	S.2. Valamennyi irányelvben szereplő szövegrész

A jogi aktus szövege	Megjegyzés
ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:	S.3. Valamennyi határozatban szereplő szövegrész
<i>1. cikk</i> ... <i>2. cikk</i> ...	T. Amennyiben a jogi aktus csak egy cikket tartalmaz, e szövegrész az „<i>Egyetlen cikk</i>” kifejezéssel helyettesítendő. A cikkek részekbe, címekbe, fejezetekbe és szakaszokba csoportosíthatók, vagy számozott bekezdésekre, számozatlan bekezdésekre, pontokra és franciabekezdésekre oszthatók fel: lásd a KGYÚ 4.4., 4.5., 7.3. és 15.4. pontját, valamint a D.4.3. pontot. A rendelkező rész szerkezeti mintájához lásd a B. részt. A rendelkező részre alkalmazandó általános szabályokhoz lásd a KGYÚ 12–15. pontját és a D.4. pontot.
Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.	U. Valamennyi jogi aktusban szereplő szövegrész. A keltezést akkor kell kiegészíteni, amikor ismertté válik a Parlament és a Tanács elnöke általi aláírás helye és időpontja.
<i>az Európai Parlament részéről az elnök</i> <i>a Tanács részéről az elnök</i>	V. Valamennyi jogi aktusban szereplő szövegrész
... MELLÉKLET	W. E szövegrész akkor szerepel, ha a jogi aktus egy vagy több mellékletet tartalmaz. A mellékletekre vonatkozó általános szabályok: lásd a KGYÚ 22. pontját és a D.5. pontot. Különös szabályok és szövegminták: – kodifikáció: lásd a C.3.4. pontot; – átdolgozás: lásd a C.4.4. pontot; – módosító jogi aktusok: lásd a C.9.6. pontot.

B. B. RÉSZ — A RENDELKEZŐ RÉSZ SZERKEZETI MINTÁJA

A rendelkező résznek a lehető legnagyobb mértékben állandó szerkezetet kell követnie. A szabályozott kérdéseket rendszerint az alábbi táblázatban foglalt sorrendben kell tárgyalni. A táblázatban szereplő elemek közül nem jelenik meg valamennyi minden jogi aktusban: csak akkor kell ezeket szerepeltetni, ha az adott jogi aktusban indokolt.

Elemek	Megjegyzés
1. Tárgy	A „tárgy” a jogi aktus tartalmát jelöli. Lásd a KGYÚ 13. pontját.
2. Hatály	A „hatály” azon jogi és ténybeli körülményeket, valamint azon személyeket jelöli, amelyekre/akikre a jogi aktus vonatkozik. Lásd a KGYÚ 4.2.1. és 13. pontját.
3. Fogalommeghatározások	Lásd a KGYÚ 6. és 14. pontjában foglalt szabályokat, valamint a C.7. pontban foglalt szövegmintát.
4. Jogok és kötelezettségek	A jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezések a jogi aktus tényleges normatív részét képezik, és formájuk a jogi aktus céljától, valamint az előírt szabályozás összetettségi fokától függ. Lásd a KGYÚ 15. pontját.
5. Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok	Lásd a C.1.2. pontban foglalt szabályokat és szövegmintát.
6. Végrehajtási jogi aktusok	Lásd a C.2.1.2. pontban foglalt szabályokat és szövegmintát.
7. Eljárási szabályok	
8. Tagállami szintű szankciók	Lásd a C.14. pontban foglalt szövegmintát.
9. Biztosítandó jogorvoslati lehetőségek	

Elemek	Megjegyzés
10. Korábbi jogi aktusokat módosító rendelkezések	Lásd a KGYÚ 18. és 19. pontjában, valamint a C.8. pontban foglalt szabályokat és szövegmintát.
11. Korábbi jogi aktusok hatályon kívül helyezése vagy hatályának meghosszabbítása	Lásd: • a KGYÚ 21. pontjában foglalt szabályokat, • a C.9. pontban foglalt szövegmintát, • a kodifikáció C.3.3. pontban foglalt különös szövegmintáját, • az átdolgozás C.4.2.3. és C.4.3.2. pontban foglalt különös szövegmintáját. A hatályon kívül helyezés indokolásának szükségességéhez lásd a KGYÚ 10.6. pontját.
12. Átmeneti rendelkezések	Lásd a KGYÚ 15.1. pontját.
13. Kölcsönös segítségnyújtás és információközlés	
14. A jogi aktus jövőbeli értékelése és felülvizsgálata	
15. Átültetés a nemzeti jogba	Lásd: • a KGYÚ 20.13 és 20.14. pontjában foglalt szabályokat, • a C.13. pontban foglalt általános szövegmintát, • az átdolgozás C.4.2.3. pontban foglalt különös szövegmintáját.
16. Hatálybalépés és a jogi aktus időbeli alkalmazása	Lásd: • a KGYÚ 20.1–20.12. pontját, • a C.10. pontban foglalt általános szövegmintát, • az irányelvek átdolgozásának C.4.2.3. pontban foglalt különös szövegmintáját.
17. Közvetlen alkalmazhatóság vagy a jogi aktus címzettjei	Lásd a C.11. pontban foglalt szövegmintát.

C. C. RÉSZ — SZÖVEGMINTÁK
C.1. A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUSOK
SZÖVEGMINTÁJA⁴

C.1.1. Preambulumbekezdés

„(...) [cél] érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a [tartalom és alkalmazási kör]-ra/-re vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban* megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

* HL L 123., 2016.5.12., 1. o.,
ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.”

Amennyiben a jogalkotási aktus nagyszámú felhatalmazásról rendelkezik, a preambulumbekkezdés első mondatának olvashatósága könnyíthető a szöveg tagolásával oly módon, hogy az egyes felhatalmazások tartalmát és hatályát külön franciabekezdések határozzák meg. E szöveg megjelenítési mód esetén a preambulumbekkezdés utolsó két mondata egy külön második bekezdésben szerepel.

⁴ Jogi keret:
– az [EUMSZ](#) 290. cikke
– a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodáshoz csatolt, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött egyetértési megállapodás a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokról (HL L 123., 2016.5.12., 1. o.,
ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).
E mintaszöveg lehetőség szerinti használatáról a fent említett egyetértési megállapodás 3. pontja és a KGYÚ [10.16.](#) pontja rendelkezik.

C.1.2. Cikkek

A felhatalmazáshoz szükséges rendelkezések két elemből állnak:

- a felhatalmazás maga (lásd a C.1.2.1. pontot);
- a felhatalmazás gyakorlása során követendő eljárás részletei (lásd a C.1.2.2. és a C.1.2.3. pontot).

A felhatalmazást tartalmazó rendelkezések a vonatkozó rendelkező rész közelében, a vonatkozó magasabb szintű szerkezeti egység (rész, cím, fejezet vagy szakasz) végén vagy a jogi aktus vége felé is elhelyezhetők. Minden esetben ügyelni kell arra, hogy ugyanaz a felhatalmazás ne szerepeljen egynél több helyen.

Az eljárás részleteit meghatározó rendelkezéseket a jogi aktus végén kell elhelyezni.

C.1.2.1. A felhatalmazást tartalmazó cikk(ek)

„A Bizottság [felhatalmazást kap arra, hogy az [A.] cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el/az [A.] cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el] a [tartalom és alkalmazási kör]-ra/-re vonatkozóan.”⁵

Kiegészítő bekezdés sürgősségi eljárás esetén:

„Ha [tartalom és alkalmazási kör] esetén rendkívül sürgős okokból szükséges, a [B.] cikkben előírt eljárás alkalmazandó az e cikk értelmében elfogadandó felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.”

⁵ Különbséget kell tenni a jogalkotási aktus kiegészítésére vonatkozó felhatalmazás és az aktus módosítására vonatkozó felhatalmazás között; lásd különösen [a Bíróság C-286/14. sz., Európai Parlament kontra Európai Bizottság ügyben 2016. március 17-én hozott ítéletét](#), ECLI:EU:C:2016:183.

C.1.2.2. A felhatalmazás gyakorlására vonatkozó cikk

„[A]. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

- (2) *[időbeli hatály]*

1. lehetőség:

A Bizottságnak a... cikk(ek)ben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól ...-tól/-től [az alap jogalkotási aktus hatálybalépésének időpontja vagy a társjogalkotók által megállapított bármely más időpont] kezdődő hatállyal.

2. lehetőség

A Bizottságnak a ... cikk(ek)ben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása ... éves időtartamra szól ...-tól/-től [az alap jogalkotási aktus hatálybalépésének időpontja vagy a társjogalkotók által megállapított bármely más időpont] kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal a(z) ... éves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

3. lehetőség:

A Bizottságnak a ... cikk(ek)ben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása ... éves időtartamra szól ...-tól/-től [az alap jogalkotási aktus hatálybalépésének időpontja vagy a társjogalkotók által megállapított bármely más időpont] kezdődő hatállyal.

- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a(z) ... cikk(ek)ben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A(z) ... cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő [két hónap]-on belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam [két hónap]-pal meghosszabbodik.”⁶

C.1.2.3. Kiegészítő cikk sürgősségi eljárás esetén

*„[B]. cikk
Sürgősségi eljárás*

- (1) Az e cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok haladéktalanul hatályba lépnek és alkalmazandók mindaddig, amíg az Európai Parlament vagy a Tanács a (2) bekezdésnek megfelelően nem emel ellenük kifogást. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusról az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak küldött értesítésben meg kell indokolni a sürgősségi eljárás alkalmazását.
- (2) Az Európai Parlament vagy a Tanács az [A.] cikk [(6)] bekezdésében említett eljárásnak megfelelően kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen. Ebben az esetben a Bizottság az Európai Parlament vagy a Tanács kifogásáról szóló határozatról való értesítést követően haladéktalanul hatályon kívül helyezi a szóban forgó, felhatalmazáson alapuló jogi aktust.”

⁶ Amennyiben a „(6) A(z) ... cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha...” szövegrészben több rendelkezést kell jogalapként megemlíteni, a szövegezőnek gondosan meg kell választania az e rendelkezések közötti kapcsolat kifejezésének módját (pl. „... a 4. és a 6. cikk értelmében”, „... a 4. vagy a 6. cikk értelmében”, „... a 4. és az 5. cikk vagy a 6. cikk értelmében”). Egyes esetekben a „felhatalmazáson alapuló jogi aktus” többes számú alakja egyszerű és megfelelő megoldásnak bizonyulhat (pl. „(6) A 4. vagy a 6. cikk értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusok csak akkor lépnek hatályba, ha ...”).

C.2. A VÉGREHAJTÁSI JOGI AKTUSOK SZÖVEGMINTÁJA⁷

C.2.1. A tagállami ellenőrzés alá tartozó végrehajtási jogi aktusok

Az alábbi szövegminta a [182/2011/EU rendelettel](#) összhangban elfogadandó végrehajtási jogi aktusok rendelkezéseinek szövegezése tekintetében nyújt útmutatást, és mint ilyen, nem kötelező jellegű. A szövegminta egyes elemei eseti alapon használhatók és kombinálhatók.

C.2.1.1. Preambulumbekezdések

C.2.1.1.1. Kötelezően alkalmazandó preambulumbeközdés, ha az alap-jogiaktus tagállami ellenőrzés alá tartozó végrehajtási hatáskörökről rendelkezik⁸

„(...) [Eseti alapon a jogalkotó további indokolást foglalhat a szövegbe az egységes feltételek szükségességéről] Ezen [az alap-jogiaktus] [az alap-jogiaktus vonatkozó rendelkezése] végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek* megfelelően kell gyakorolni.

* Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).”

⁷ Jogi keret:

- az [EUMSZ 291.](#) cikke
- az Európai Parlament és a Tanács [182/2011/EU rendelele](#) (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁸ Egyes esetekben a jogalkotó tagállami ellenőrzés nélkül ruház a Bizottságra végrehajtási hatásköröket; ilyen esetekben a preambulumbeközdésben (vagy egy külön preambulumbeközdésben) utalni kell erre, a [182/2011/EU rendeletre](#) történő hivatkozás nélkül (lásd a [C.2.2.](#) pontot).

C.2.1.1.2. Meghatározott esetekben alkalmazandó preambulumbekkezdések

A. Az eljárás kiválasztása

„(...) [Tanácsadó bizottsági/Vizsgálóbizottsági] eljárást kell alkalmazni a ... [a vonatkozó végrehajtási jogi aktus] elfogadására [annak érdekében, hogy/mivel e jogi aktusok] [a 182/2011/EU rendelet 2. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alóli kivétel megindokolása figyelemmel a végrehajtási jogi aktus jellegére és hatására].”

B. Az azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusok

„(...) A Bizottságnak azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat kell elfogadnia, ha a ...[az alap-jogiaktus vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott végrehajtási hatáskörök]-kel összefüggésben felmerülő, kellően indokolt esetben ez rendkívül sürgős okból szükséges.”

C.2.1.2. Cikkek

A végrehajtási hatáskör átruházásához szükséges rendelkezések két elemből állnak:

- maga a végrehajtási hatáskör átruházása;
- az átruházott hatáskör gyakorlása során követendő eljárás részletei.

A végrehajtási hatáskört átruházó rendelkezések a vonatkozó rendelkező rész közelében, a vonatkozó magasabb szintű szerkezeti egység (rész, cím, fejezet vagy szakasz) végén vagy a jogi aktus vége felé is elhelyezhetők. Minden esetben ügyelni kell arra, hogy ugyanannak a hatáskörnek az átruházása ne szerepeljen egynél több helyen.

Az eljárás részleteit meghatározó rendelkezéseket a jogi aktus végén kell elhelyezni.

1. X. cikk

A. Kötelező cikk (a Bizottságra végrehajtási hatásköröket ruházó cikk⁹)

„[X] cikk

... [a végrehajtási jogi aktusok leírása]. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a(z) Y. cikk (y) bekezdésében említett [tanácsadó bizottsági/vizsgálóbizottsági] eljárás keretében kell elfogadni.”

B. Lehetséges cikk (amely azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokról is rendelkezik)

„[X] cikk]

... [a végrehajtási jogi aktusok leírása]. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a(z) [Y] cikk [(y)] bekezdésében említett [tanácsadó bizottsági] [vizsgálóbizottsági] eljárás keretében kell elfogadni.

A(z) [...-ra/-re vonatkozóan,] kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben a Bizottság azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogad el a(z) [Y.] cikk [(z)] bekezdésében említett eljárás keretében.”¹⁰

Ha a jogalkotó a [182/2011/EU rendelet](#) 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt lehetőség alkalmazásával az alap-jogiaktusban más időbeli hatályról rendelkezik az azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusok vonatkozásában, a második bekezdés tekintetében a következő szöveg használható:

„[X] cikk]

... [a végrehajtási jogi aktusok leírása]. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a(z) [Y.] cikk [(y)] bekezdésében említett [tanácsadó bizottsági] [vizsgálóbizottsági] eljárás keretében kell elfogadni.

A(z) [...-ra/-re vonatkozóan,] kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben a Bizottság azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogad el a(z) [Y.] cikk [(z)] bekezdésében említett eljárás keretében. Ezen jogi aktusok legfeljebb ...-ig maradnak hatályban.”

⁹ Ezt a rendelkezést minden egyes végrehajtási hatáskör tekintetében a szövegbe kell foglalni.

¹⁰ Ebben az esetben ezek az azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusok legfeljebb hat hónapig maradnak hatályban.

2. Y. cikk

„[Y] cikk A bizottsági eljárás

[A hatályos jogszabályok alapján már létrejött bizottságok esetében használandó szöveg:]

- (1) A Bizottságot a ... [a bizottságot létrehozó jogi aktusra történő hivatkozás]-val/-vel létrehozott ... [a bizottság neve] bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

[Az új bizottságok esetében használandó szöveg:]

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

[Ha az alap-jogiaktus tanácsadó bizottsági eljárásról rendelkezik:]

- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

[Ha a jogalkotó a 182/2011/EU rendelet 3. cikke (5) bekezdésének második albekezdésében foglalt lehetőség alkalmazása mellett dönt, az említett rendelkezés hatálya alá tartozó megoldások közül az alábbi lehet az egyik lehetséges megoldás:]

Ha a bizottságnak írásbeli eljárásban kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül az elnök úgy határoz, vagy a [tagok száma] bizottsági tag(ok) (többsége) [meghatározandó, hogy egyszerű, kétharmados stb. többség-e] ezt kéri.

[Ha az alap-jogiaktus vizsgálóbizottsági eljárásról rendelkezik:]

- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

[Ha a jogalkotó a 182/2011/EU rendelet 3. cikke (5) bekezdésének második albekezdésében foglalt lehetőség alkalmazása mellett dönt, az említett rendelkezés hatálya alá tartozó megoldások közül az alábbi lehet az egyik lehetséges megoldás:]

Ha a bizottságnak írásbeli eljárásban kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül az elnök úgy határoz, vagy a [tagok száma] bizottsági tag(ok) (többsége) [meghatározandó, hogy egyszerű, kétharmados stb. többség-e] ezt kéri.

[Amennyiben a jogalkotó a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdése második albekezdésének b) pontjában említett lehetőség alkalmazásával az alap-jogiaktusban rendelkezik arról, hogy a végrehajtási jogi aktus tervezete nem fogadható el, ha a bizottság nem nyilvánított véleményt, a következő albekezdést kell a szövegbe foglalni:]

Ha a bizottság nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktus tervezetét, és a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése alkalmazandó.

[Ha az alap-jogiaktus sürgősségi eljárásról rendelkezik:]

- (4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 8. cikkét kell alkalmazni, összefüggésben annak [4. cikkével/5. cikkével].

C.2.2. A tagállami ellenőrzés alá nem tartozó végrehajtási jogi aktusok

Egyes esetekben a jogalkotó az alap-jogiaktusban tagállami ellenőrzés alá nem tartozó végrehajtási hatásköröket is ruház a Bizottságra¹¹; erre egy külön preambulumbekkezdésben (vagy preambulumbekkezdésekben) kell utalni, az ilyen ellenőrzés alá nem tartozó hatáskörök tekintetében a [182/2011/EU rendeletre](#) történő hivatkozás nélkül.

¹¹ Például a mezőgazdaság területén megvalósuló versenyre, közbeszerzésre vonatkozó végrehajtási jogi aktusok stb.

A következő szövegmintát azon végrehajtási jogi aktusokra vonatkozó szövegmintákkal együtt kell használni, amelyek tagállami ellenőrzés alá tartoznak.

PREAMBULUMBEKEZDÉSEK

Kötelezően alkalmazandó preambulumbekendések:

1. ha az alap-jogiaktusban a Bizottságra ruházott **egyetlen** végrehajtási hatáskör **sem tartozik** tagállami ellenőrzés alá:

„(...) [Eseti alapon a jogalkotó további indokolást foglalhat a szövegbe az egységes feltételek szükségességéről] Ezen [az alap-jogiaktus/az alap-jogiaktus vonatkozó rendelkezései] végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni.”

2. ha az alap-jogiaktusban a Bizottságra ruházott **egyes** végrehajtási hatáskörök **nem tartoznak** tagállami ellenőrzés alá, míg **más** végrehajtási hatáskörök tagállami ellenőrzés alá **tartoznak**:

„(...) [Eseti alapon a jogalkotó további indokolást foglalhat a szövegbe az egységes feltételek szükségességéről] Ezen [az alap-jogiaktus/az alap-jogiaktus vonatkozó rendelkezései] végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni.

(...) A(z) [az alap-jogiaktusnak a Bizottságra tagállami ellenőrzés alá tartozó végrehajtási hatásköröket ruházó vonatkozó rendelkezései]-re vonatkozó végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek* megfelelően kell gyakorolni.

* Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).”

C.3. KODIFIKÁCIÓ ESETÉN ALKALMAZANDÓ SZÖVEGMINTÁK¹²

C.3.1. Cím

1. A kodifikált jogi aktus címét követően fel kell tüntetni, hogy a jogi aktus kodifikált szöveg¹³.

Példa:

**„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS [(EU)/(EU, Euratom)][2015]/[1]
RENDELETE**

(...)

[-ról/-ről]

(kodifikált szöveg)”

2. A kodifikáló jogi aktus címe szükség esetén naprakésszé tehető.

Példa:

A Tanács 78/933/EGK irányelve (1978. október 17.) a kerekes mezőgazdasági és erdészeti traktorok világító és fényjelző berendezéseinek elhelyezésére vonatkozó **tagállami jogszabályok közelítéséről,**

amelyet az alábbi jogi aktus kodifikált:

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/61/EK irányelve (2009. július 13.) a kerekes mezőgazdasági és erdészeti traktorok világító és fényjelző berendezéseinek elhelyezéséről

¹² Jogi keret: [A jogalkotási szövegek hivatalos kodifikálásának érdekében elfogadott gyorsított munkamódszerekről szóló, 1994. december 20-i intézményközi megállapodás](#) (HL C 102., 1996.2.4., 2. o.).

¹³ A „(kodifikált szöveg)” kifejezés **nem** része a címnek.

C.3.2. Preambulumbekezdések

C.3.2.1. Az első preambulumbekkezdés

„(1) A(z) ...* [rendeletet/irányelvet/határozatot] [több alkalommal] jelentősen módosították**.
A(z) [rendeletet/irányelvet/határozatot] az áttekinthetőség és észszerűség érdekében célszerű kodifikálni.

* [A ... rendelete/irányelve/határozata (...) ...-ról/ről] (HL L ...).

** Lásd a(z) [N]. mellékletet [az N. melléklet A. részét].”

N.B.: Amennyiben a kodifikálásra kerülő jogi aktus címét korábban módosították, a kapcsolódó lábjegyzet szövege:

„* [A ... rendelete/irányelve/határozata (...) ...-ról/ről] (HL L ...). Az eredeti címet – „...” – a [módosító jogi aktus] (HL L ...) módosította.”.

C.3.2.2. Az utolsó preambulumbekkezdés kodifikáló irányelv esetén

„(...) Ez az irányelv nem érinti a(z) [N]. melléklet B. részében meghatározott irányelveknek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidőkkel [és az alkalmazása (alkalmazásuk) kezdőnapjával (kezdőnapjaival)] kapcsolatos tagállami kötelezettségeket.”.

N.B.: A kodifikáló jogi aktusnak adott esetben tartalmaznia kell a kodifikálandó jogi aktusban már szereplő, illetve az új jogi aktusokba általában beiktatandó egyéb, szövegmintá szerinti preambulumbekkezdéseket is. Szükség esetén ezeket a preambulumbekkezdéseket ki kell igazítani vagy naprakésszé kell tenni.

C.3.3. Cikkek

C.3.3.1. Rendeletet vagy határozatot hatályon kívül helyező cikk

„.... cikk

A(z) ... [rendelet/határozat] hatályát veszti.

A hatályon kívül helyezett [rendeletre/határozatra] történő hivatkozásokat ezen [rendeletre/határozatra] való hivatkozásnak kell tekinteni és a(z) [O]. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni."

C.3.3.2. Irányelvet hatályon kívül helyező cikk

„.... cikk

A(z) [N]. melléklet A. részében említett [irányelvvel (irányelvekkel)/jogi aktusokkal] módosított ... irányelv hatályát veszti, a(z) [N]. melléklet B. részében említett irányelv[ek]nek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidőkkel [és alkalmazása (alkalmazásuk) kezdőnapjával (kezdőnapjaival)] kapcsolatos tagállami kötelezettségeket nem érintve.

A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni és a(z) [O]. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni."

N.B.: A kodifikáló jogi aktusba nem lehet új, szöveg minta szerinti cikkeket illeszteni, azonban a meglévő, szöveg minta szerinti cikkek naprakészé tehetők.

C.3.4. Kodifikáció esetén alkalmazandó mellékletek

C.3.4.1. Rendeleteket vagy határozatokat kodifikáló jogi aktusokban
„[N.] MELLÉKLET

A hatályon kívül helyezett [rendelet/határozat]

és [módosításai/módosítása]

A(z) [Tanács/Európai Parlament és a Tanács] ... [rendelete/határozata] (HL L ...)	
A(z) [Tanács/Európai Parlament és a Tanács] ... [rendelete/határozata] (HL L)	[Kizárólag ...]
[[...]. évi csatlakozási okmány]	[Kizárólag ...]”

C.3.4.2. Kodifikáló irányelvekben

„[N.] MELLÉKLET

A. rész

A hatályon kívül helyezett irányelv

és [módosításai/módosítása]

(a ... cikk szerint)

A(z) [Tanács/Európai Parlament és a Tanács] ... irányelve (HL L)	
A(z) [Tanács/Európai Parlament és a Tanács] ... irányelve (HL L)	[Kizárólag ...]
[[...]. évi csatlakozási okmány]	[Kizárólag ...]

B. rész

A nemzeti jogba való átültetésre vonatkozó határidők [és az alkalmazás kezdőnapja(i)]

(a ...cikk szerint)

Irányelv	Az átültetés határideje	[Az alkalmazás kezdőnapja]
		...

C.3.4.3. Valamennyi kodifikáló jogi aktusban

„[O.] MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

A(z) ... [rendelet/határozat/irányelv]	Ez a(z) [rendelet/határozat/irányelv]
.... cikk [, (...) bekezdés]	 cikk [, (...) bekezdés]
.... cikk [, (...) bekezdés]	 cikk [, (...) bekezdés]
...	
[... melléklet]	[... melléklet]
-	[... melléklet]
-	[... melléklet]”

C.4. ÁTDOLGOZÁS ESETÉN ALKALMAZANDÓ SZÖVEGMINTÁK¹⁴

C.4.1. Cím

A jogi aktus címét követően fel kell tüntetni, hogy a jogi aktus átdolgozás.¹⁵

Példa:

„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS [(EU)/(EU,
Euratom)][2015]/[1] RENDELETE
(...)
[-ról/-ről]
(átdolgozás)”

C.4.2. Irányelvek átdolgozása esetén alkalmazandó preambulumbekkezdések és cikkek különös szövegmintái

C.4.2.1. Az első preambulumbekkezdés

a) Ha az átdolgozásra kerülő irányelvet korábban módosították:

„(1) Az [(EU)/(EU, Euratom)][2015]/[1] irányelvet* [több alkalommal] jelentős mértékben módosították**. Mivel további módosítások szükségesek, az irányelvet az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.

* A ... (...) irányelve...-ról/ről (HL L).

** Lásd a(z) [N.] melléklet A. részét.”

¹⁴ Jogi keret: [A jogalkotási szövegek hivatalos kodifikálásának érdekében elfogadott gyorsított munkamódszerekről szóló, 1994. december 20-i intézményközi megállapodás](#) (HL C 77., 2002.3.28., 1. o.).

¹⁵ Az „(átdolgozás)” kifejezés **nem** része a címnek.

b) Ha az átdolgozásra kerülő irányelvet korábban nem módosították:

„(1) Az [(EU)/(EU, Euratom)][2015]/[...] irányelv* számos tekintetben módosításra szorul. Az irányelvet az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.

* Az ... (...) irányelve ...-ról/ről (HL L).”

C.4.2.2. Záró preambulumbekendések

Utolsó előtti preambulumbekendés

„(...) Az ezen irányelv nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek a korábbi irányelv(ek)hez képest jelentősen módosultak. A változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség a korábbi irányelv(ek)ből ered.”

Utolsó preambulumbekendés

„(...) Ez az irányelv nem érinti a(z) [N]. melléklet [B. részében] megjelölt irányelv(ek)nek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel (határidőkkel) [és az alkalmazása (alkalmazásuk) kezdőnapjával (kezdőnapjaival)] kapcsolatos tagállami kötelezettségeket,”

C.4.2.3. A címzetteket meghatározó utolsó cikket megelőző cikkek

„[X]. cikk¹⁶
Átültetés

„A” minta *(amennyiben nem szükséges, hogy a nemzeti rendelkezések minden tagállamban ugyanazon időponttól legyenek alkalmazandók)*

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a(z) ... cikknek és a(z) ... mellékletnek¹⁷ legkésőbb ... [év/hónap/nap]-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben utalni kell arra is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelv[ek]re való hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. A hivatkozás és a megfogalmazás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

¹⁶ Átdolgozás esetén ez a szövegminta használandó a C.13. pontban meghatározott szövegminta helyett. A Bizottság javaslatában szereplő szöveg ettől eltérő lehet.

¹⁷ Fel kell tüntetni azokat a cikkeket és mellékleteket, amelyek tartalma a hatályon kívül helyezett irányelv(ek)hez képest jelentős mértékben módosult.

„B” minta *(amennyiben szükséges, hogy a nemzeti rendelkezések minden tagállamban ugyanazon időponttól legyenek alkalmazandók)*

- (1) A tagállamok legkésőbb ...[év/hónap/nap]-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a(z) ... cikknek és a(z) ... mellékletnek¹⁸ megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket ...[év/hónap/nap]-tól/-től kezdődően alkalmazzák.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben utalni kell arra is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelv[ek]re való hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. A hivatkozás és a megfogalmazás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

¹⁸ Fel kell tüntetni azokat a cikkeket és mellékleteket, amelyek tartalma a hatályon kívül helyezett irányelv(ek)hez képest jelentős mértékben módosult.

[Y]. cikk
Hatályon kívül helyezés

¹⁹ A[(z) [N]. melléklet A. részében említett [irányelvvel (irányelvekkel)/jogi aktussal (jogi aktusokkal)] módosított] ... irányelv(ek) ...²⁰[-ával/-ével] hatályát veszti (hatályukat veszti), a(z) [N]. mellékletben [az N. melléklet B. részében] említett irányelv(ek)nek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel (határidőkkel) [és alkalmazása (alkalmazásuk) kezdőnapjával (kezdőnapjaival)] kapcsolatos tagállami kötelezettségeket nem érintve.

²¹A hatályon kívül helyezett irányelv(ek)re történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni és a(z) [O]. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

[Z]. cikk
Hatálybalépés és alkalmazás

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján [kihirdetését követő [huszadik] napon] lép hatályba.

A(z) ... cikket és a(z) ... mellékletet²² ...²³ tól/-től kell alkalmazni.”

¹⁹ Az „Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező,” szövegrészt az EUMSZ harmadik része V. címének hatálya alá tartozó, már létező olyan jogi aktus átdolgozása és módosítása esetén kell beiktatni, amely Írországra nézve már kötelező (lásd a [C.12.2.](#) pontot az Írországra vonatkozóan beiktatandó különös preambulumbekazdással kapcsolatban).

²⁰ Az [X]. cikk „A” mintájának alkalmazása esetén a(z) [X]. cikk (1) bekezdése első albekezdésében szereplő időpontot követő napot kell feltüntetni.

Az [X]. cikk „B” mintájának alkalmazása esetén a(z) [X]. cikk (1) bekezdése második albekezdésében szereplő időpontot kell feltüntetni.

²¹ Az „Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező,” szövegrészt az EUMSZ harmadik része V. címének hatálya alá tartozó, már létező olyan jogi aktus átdolgozása és módosítása esetén kell beiktatni, amely Írországra nézve már kötelező (lásd a [C.12.2.](#) pontot az Írországra vonatkozóan beiktatandó különös preambulumbekazdással kapcsolatban).

²² Fel kell tüntetni azokat a cikkeket és mellékleteket, amelyek tartalma a hatályon kívül helyezett irányelv(ek)hez képest **nem** változott.

²³ Az [X]. cikk „A” mintájának alkalmazása esetén a(z) [X]. cikk (1) bekezdése első albekezdésében szereplő időpontot követő napot kell feltüntetni.

Az [X]. cikk „B” mintájának alkalmazása esetén a(z) [X]. cikk (1) bekezdése második albekezdésében szereplő időpontot kell feltüntetni.

C.4.3. Rendeletek és határozatok átdolgozása esetén alkalmazandó preambulumbekézdések és cikkek különös szövegmintái

C.4.3.1. Az első preambulumbekézdés

a) Ha az átdolgozásra kerülő rendeletet vagy határozatot korábban módosították:

„(1) Az [(EU)/(EU, Euratom)][2015]/[1] [rendelet/határozatot]* [több alkalommal] jelentős mértékben módosították^{**}. Mivel további módosítások szükségesek, a [rendeletet/határozatot] az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.

* A ... (...) [rendelete/határozata] ...-ról/ről (HL L).

** Lásd a(z) [N.] mellékletet.”

b) Ha az átdolgozásra kerülő rendeletet vagy határozatot korábban nem módosították:

„(1) Az [(EU)/(EU, Euratom)][2015]/[rendelet/határozat] * számos tekintetben módosításra szorul. A [rendeletet/határozatot] az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.

* A ... (...) [rendelete/határozata] ...-ról/ről (HL L).”

C.4.3.2. A hatálybalépésről szóló utolsó cikket megelőző cikk

„[Y]. cikk
Hatályon kívül helyezés

A(z) ... [rendelet(ek)/határozat(ok)] hatályát veszti (hatályukat veszti).

A hatályon kívül helyezett [rendelet(ek)re/határozat(ok)ra] való hivatkozásokat erre a [rendeletre/határozatra] való hivatkozásnak kell tekinteni és a(z) [O]. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.”

C.4.4. Mellékletek

C.4.4.1. Irányelvet átdolgozó jogi aktusban

a) amelyet módosítottak

„[N]. MELLÉKLET

A. rész

A hatályon kívül helyezett irányelv
és [módosításai/módosítása]
(az [Y.] cikk szerint)

[A(z) [Tanács] [Európai Parlament és a Tanács] ... irányelve] (HL L ...)	
[A(z) (Tanács) (Európai Parlament és a Tanács) irányelve] (HL L ...)	[Kizárólag ...]
[...]. évi csatlakozási okmány]	[Kizárólag ...]

B. rész

A nemzeti jogba való átültetésre vonatkozó határidő(k) [és az alkalmazás kezdőnapja(i)]

(az [Y.] cikk szerint)

Irányelv	Az átültetés határideje	[Az alkalmazás kezdőnapja]
		... "

b) amelyet nem módosítottak

„[N.] MELLÉKLET

A nemzeti jogba való átültetésre vonatkozó határidő(k) [és az alkalmazás kezdőnapja]

(az [Y.] cikk szerint)

Irányelv	Az átültetés határideje	[Az alkalmazás kezdőnapja]
		... ”

C.4.4.2. Módosított rendeletet vagy határozatot átdolgozó jogi aktusokban

„[N]. MELLÉKLET

A hatályon kívül helyezett [rendelet/határozat]

és [módosításai/módosítása]

[A(z) (Tanács) (Európai Parlament és a Tanács) rendelete (határozata)] (HL L ...)	
[A(z) (Tanács) (Európai Parlament és a Tanács) rendelete (határozata)] (HL L ...)	[Kizárólag ...]
[[...]. évi csatlakozási okmány]	[Kizárólag ...]”

C.4.4.3. Valamennyi átdolgozás esetén

„[O]. MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

A(z) ... [rendelet/határozat/irányelv]

E [rendelet/határozat/irányelv]

... cikk [, (...) bekezdés]

... cikk [, (...) bekezdés]

... cikk [, (...) bekezdés]

... cikk [, (...) bekezdés]

...

[... melléklet]

[... melléklet]

-

[... melléklet]

-

[... melléklet]”.

C.5. A SZUBSZIDIARITÁS ÉS AZ ARÁNYOSSÁG ELVÉRE VONATKOZÓ SZÖVEGMINTA

C.5.1. Szubszidiaritás és arányosság

Szövegminta a preambulumbekkezdéshez:

„(...) Mivel e [rendelet/irányelv/határozat] céljait, nevezetesen ... [adott esetben a célok meghatározása] a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani [indokolás], az Unió szintjén azonban ... [az intézkedés terjedelme vagy hatásának meghatározása] miatt e cél(ok) jobban megvalósítható(k), az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a [rendelet/irányelv/határozat] nem lépi túl az e cél(ok) eléréséhez szükséges mértéket.”

Fontos hangsúlyozni, hogy e preambulumbekkezdés szövegmintájának kötött szövegrésze lényegében átveszi az EUSZ vonatkozó rendelkezéseinek szövegét. Az adott preambulumbekkezdésben indokolni kell, hogy a jogalkotási aktus tervezete által elérni kívánt célok miatt az Unió szintjén valósíthatók meg jobban²⁴. A preambulumbekkezdés ezen indokokat ismertető, az esettől függően változó szövegrészeinek megfogalmazásakor ezért kellő körültekintéssel kell eljárni.

Ezeket az indokokat egyéb preambulumbekkezdésekben is meg lehet fogalmazni. Ebben az esetben hasznos lehet kifejezetten utalni ezekre az egyéb preambulumbekkezdésekre a szövegmintát tartalmazó preambulumbekkezdésben (pl. „A fent ismertetett indokok alapján ...”).²⁵

²⁴ A jogi aktus szubszidiaritás elvének való megfelelésének indoklásához lásd
– a KGYÚ [10.15.](#) pontjában foglalt elveket;
– a [Bíróság C-358/14. sz., Lengyelország kontra Parlament és Tanács ügyben 2016. május 4-én hozott ítéletének](#) (ECLI:EU:C:2016:323) 111–125. pontját és az ugyanazon ügyben előterjesztett főtanácsnoki indítvány (ECLI:EU:C:2015:848) 172–188. pontját.

²⁵ Azokban az esetekben, amikor a nemzeti parlamentek indokolt véleményei által képviselt szavazatok száma eléri vagy meghaladja a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv 7. cikkének (3) bekezdésében foglalt szavazatküszöböt, a szöveget külön preambulumbekkezdésekkel kell kiegészíteni, amelyek megindokolják a jogalkotási aktus tervezetének további vizsgálatára vonatkozó döntést.

C.5.2. Arányosság²⁶

Szövegminta a preambulumbekkezdéshez:

„(...) [az általános cél meghatározása] alapvető céljának eléréséhez az arányosság elvével összhangban szükséges és helyénvaló szabályokat megállapítani a ... -ra/-re [utalás a szóban forgó jogi aktus hatálya alá tartozó külön intézkedésekre] vonatkozóan. E [rendelet/irányelv/határozat] az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban nem lépi túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket.”

C.5.3. A nemzeti parlamentek indokolt véleményének elküldésére nyitva álló türelmi időszaktól való eltérés

Szövegminta a preambulumbekkezdéshez:

„(...) Tekintettel ... [az ügy sürgősségét alátámasztó indokok említése], helyénvalónak tűnik a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az Európai Unióról szóló szerződéshez, az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv 4. cikkében előírt, nyolchetes időszak alóli kivétellel élni.”

Egyes esetekben ettől eltérő megfogalmazás is szerepelhet.

Ilyen esetekben a jogi aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldéséről szóló, szövegminta szerinti bevezető hivatkozásnak ettől függetlenül szerepelnie kell.

²⁶ A jogi aktus arányosságának indoklásához lásd még a KGYÚ [10.15.](#) pontjában foglalt elveket.

C.6. A SZERZŐDÉSEKBEN NEM ELŐÍRT KONZULTÁCIÓKKAL KAPCSOLATOS SZÖVEGMINTA

Szövegminta a preambulumbekkezdéshez:

„(...) Az [európai adatvédelmi biztossal/európai adatvédelmi biztossal és az Európai Adatvédelmi Testülettel/...] az [(EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) bekezdésével/(EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) és (2) bekezdésével/...] összhangban konzultációra került sor, és a [biztos/a biztos és a testület/...] ... [a vélemény(ek) időpontja]-án/én véleményt* nyilvánított.

[_____]

* [HL C .../...]]”

Ehhez lásd még a D.2.5.4. pontot.

C.7. SZÖVEGMINTA A FOGALOMMEGHATÁROZÁSOKHOZ

A fogalommeghatározások gyakran külön cikkben szerepelnek (lásd a KGYÚ [14.](#) pontját), amelyet rendszerint a következőképpen kell megjeleníteni:

„[3]. cikk
Fogalommeghatározások

E [rendelet/irányelv/határozat] alkalmazásában²⁷:

1. „...”: ...; [statikus fogalommeghatározás]
 2. „...”: az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 43. pontjában meghatározottak szerint(i) ...; [dinamikus fogalommeghatározás]
- ...”

²⁷ A magyar nyelvű változatban a „the following definitions apply” fordulatot elhagyjuk, és a „means” nem fordítandó, helyette kettőspontot teszünk. Tehát pl. „kereskedő”: ... [a fogalom meghatározása].

A pontokat arab számokkal kell jelölni, amelyeket pont követ. Amennyiben a számozott pont további szerkezeti egységekre tagolódik, azokat a második szint esetében kisbetűvel kell jelölni, amelyeket berekesztő zárójel követ, a harmadik szint esetében kis római számmal, amelyeket pont követ.

„E [rendelet/irányelv/határozat] alkalmazásában:

1. ...

a) ...

i. ...”

Különös esetekben a fogalmak egyéb módokon is szerepeltethetők.

Előfordul, hogy a fogalommeghatározások csak a jogi aktus egy magasabb szintű szerkezeti egysége (rész, cím, fejezet vagy szakasz) tekintetében alkalmazandók. E fogalommeghatározásokat lehetőleg a fogalommeghatározásokat tartalmazó cikkben kell szerepeltetni, de szerepelhetnek a vonatkozó szerkezeti egység elején is, a következőképpen: „E [szakasz] alkalmazásában »...«: ...”. Az alkalmazott módszertől függetlenül az ilyen fogalommeghatározások sajátos kérdéseket vetnek fel, így például azt, hogy hasznos-e a fogalommeghatározás hatályát egy szerkezeti egységre korlátozni, ha a meghatározott fogalomra csak az adott szerkezeti egységben szerepel utalás, vagy hogy milyen jelentéssel bírjon a definiált fogalom, ha egy másik szerkezeti egységben is utalnak rá stb.

C.8. A MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUSOK SZÖVEGMINTÁI

C.8.1. Bevezető fordulatok

C.8.1.1. A jogi aktus több helyütt történő módosítása esetén

„A ... [rendelet/irányelv/határozat] a következőképpen módosul:

1. A(z) [3]. cikk [(1)] bekezdésében:

2. A(z) [4.] cikkben:

...”

C.8.1.2. Egy szövegrészlet többszörös módosítása esetén

A pontokat az első szinten arab számokkal kell jelölni ponttal, a második szinten berekesztő zárójeles kisbetűkkel és a harmadik szinten kis római számokkal ponttal.

„[1.] A(z) ... cikk [A(z) (...) bekezdés]/Az [első] (al)bekezdés a következőképpen módosul:

a) ...

i. ...”

Lásd a jogi aktus több tekintetben történő módosítását bemutató példát és a KGYÚ [18.1.](#) pontjához fűzött példát.

C.8.2. Szövegcsere²⁸

— „A(z) [... rendelet] [3]. cikk(ének) helyébe a következő szöveg lép:

»[3]. cikk]

...«.”

— „A(z) [... rendelet] [3]. cikke [... bekezdésének] / [első] (al)bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

»[(1)] ...«.”²⁹

²⁸ Amennyiben az új szöveg olyan jogi aktusra hivatkozik, amelyet a Hivatalos Lapban már kihirdettek és amelyet a módosítandó jogi aktus még nem idézett, a lábjegyzet-hivatkozást csillag (*) jelzi, és **közvetlenül az új szöveg alatt**, az idézőjel bezárását megelőzően a következő szöveg szerepel:
„.....[új szöveg]*.....

(*) ... (HL L ...).”

²⁹ Amennyiben egy számozott bekezdés első albekezdésének helyébe lép új szöveg, akkor az idézőjelben szereplő új szöveg nem tartalmazza az említett bekezdés számát. Példa:
„A(z) ... rendelet 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:
»A Bizottság minden szükséges intézkedést megtesz«”

- „A(z) [... rendelet] [3. cikkében] a »...« [szó/kifejezés/szövegrész] helyébe a »...« [szó/kifejezés/szövegrész] lép.”³⁰
- „A(z) [... rendelet] [3. cikkében] a »...« időpont helyébe »...« lép.”

C.8.3. Beiktatás

C.8.3.1. Szöveg minta

- „A [rendelet szövege] a következő cikkel egészül ki:³¹
 »[10a]. cikk/
 ...«.”
- „A [rendelet VI. fejezete] a következő cikkel egészül ki:³²
 »[10a]. cikk/
 ...«.”
- „A(z) [... rendelet] [3. cikke] [a [második] franciabekezdést követően /a(z) [első] franciabekezdést megelőzően] a következő franciabekezdéssel egészül ki:³³
 »— ...«.”
- „A(z) [... rendelet] [3. cikkében] a szöveg a »...« [szót/kifejezést/szövegrészt/fordulatot] követően a »...« [szóval/kifejezéssel/szövegrésszel/fordulattal] egészül ki.”³⁴

³⁰ A szavak vagy kifejezések kicserélésének hátrányaival kapcsolatban lásd a KGYÚ [18.13.1.](#) pontját.

³¹ Bonyolult módosítások esetén a beiktatandó rendelkezés számára történő hivatkozás megkönnyítheti a módosító jogi aktus olvasását és az egységes szerkezetbe foglalást.

³² Ez a szöveg minta csak akkor használatos, ha meg kell jelölni, hogy a szöveg mely szerkezeti egységébe kell pontosan beiktatni az új cikket.

³³ A franciabekezdés beiktatása kihat az azt követő franciabekezdésekre való belső és külső kereszthivatkozásokra. Ezért az effajta beiktatás különös odafigyelést igényel.

³⁴ A szavak vagy kifejezések kicserélésének hátrányaival kapcsolatban lásd a KGYÚ [18.13.1.](#) pontját.

C.8.3.2. Számozás

Abban az esetben, amikor cikkeket, számozott bekezdéseket vagy egyéb, számmal vagy betűjellel azonosított szerkezeti egységeket kell beiktatni a hatályos jogi aktus rendelkező részébe, az őket megelőző azonos szintű szerkezeti egység számával vagy betűjelével kell őket ellátni, az „a”, „b”, „c”, „d” stb. betű hozzáadásával (például „1a. cikk”).³⁵ Kivételes esetben, amikor a cikkeket, bekezdéseket és egyéb számozott szerkezeti egységeket az azonos szintű, az első helyen megjelenő szerkezeti egységet megelőzően kell beiktatni, számozásuk „-1. cikk”, „-1a. cikk”, „(-1) bekezdés”, „(-1a) bekezdés”, „-a) pont”, „-aa) pont” stb. lesz.³⁶

A cikkek, számozott bekezdések vagy egyéb, számmal vagy betűjellel azonosított szerkezeti egységek beiktatásakor a következő cikkeket, bekezdéseket vagy számozott szerkezeti egységeket **nem kell átszámozni**, az egyéb jogi aktusokban esetlegesen ezekre utaló hivatkozások miatt (lásd a KGYÚ [18.2.](#) pontját). Az átszámozás kizárólag kodifikáció vagy átdolgozás keretében lehetséges.

C.8.4. Kiegészítés

C.8.4.1. Szöveg minta

— „A [... rendelet] [3]. cikk(e) a következő bekezdéssel³⁷ egészül ki:

»[(4)]...«.”

— „A [... rendelet] [3]. cikk(e) a következő bekezdéssel egészül ki:

»...«.”

³⁵ Második kiegészítő betűre van szükség abban az esetben, ha ugyanazt a számozási módszert már alkalmaztuk a szóban forgó szerkezeti egységet megelőző azonos szintű szerkezeti egységnél. Így például az 1a. cikk és az 1b. cikk közé beiktatott új cikk „1aa. cikk” lesz.

³⁶ A bonyolultabb beiktatások a „-” jel használatával is megoldhatóak. Így például az 1-a. cikknek az 1. cikk és az 1a. cikk közé való beiktatása által.

³⁷ Bonyolult módosítások esetén a beiktatandó rendelkezés számára történő hivatkozás megkönnyítheti a módosító jogi aktus olvasását és az egységes szerkezetbe foglalást.

C.8.4.2. Számozás

Abban az esetben, amikor cikkeket, számozott bekezdéseket vagy egyéb, számmal vagy betűjellel azonosított szerkezeti egységeket kell beiktatni a hatályos jogi aktus rendelkező részébe, számuk vagy betűjelük annak a szerkezeti egységnek a számát vagy betűjelét eggyel meghaladó szám vagy betűjel lesz, amelyet követően a szövegbe beiktatandók.³⁸

C.8.5. Törlés³⁹

C.8.5.1. Szöveg minta

Valamely rendelkezés egészének vagy egy részének törlése céljából az alábbi szöveg minták alkalmazhatók:

- „A(z) [... rendeletben] a [3.] cikket el kell hagyni.”
- „A(z) [... rendelet] a [3.] cikk(é)ben a [... bekezdést/az [első] [al]bekezdést] el kell hagyni.”
- „A(z) [... rendelet] a [3.] cikk(é)ben az [első] mondatot el kell hagyni.”
- „A(z) [... rendelet] a [3.] cikk(é)ben a(z) »...« kifejezést el kell hagyni.”⁴⁰

Hasonlóképpen a magasabb szintű szerkezeti egység (rész, cím, fejezet vagy szakasz) törlése céljából főszabály szerint az „[a(z) ... rendeletben] a [III.] fejezetet el kell hagyni” fordulat használható. Bizonyos esetekben azonban az ilyen megfogalmazás kételyt ébreszthet az olvasóban a tekintetben, hogy a törlés a magasabb szintű szerkezeti egységre vonatkozik-e az annak részét képező valamennyi cikkel együtt, vagy csak a szerkezeti egységre, érintetlenül hagyva annak tartalmát. Ilyen esetekben a következő szöveg minták valamelyikét érdemes használni a törlés céljának egyértelművé tétele és a jogbiztonság növelése érdekében:

- „A [12-15.] cikket tartalmazó [III.] fejezetet el kell hagyni.”
- „A [III.] [fejezetet] mint szerkezeti egységet el kell hagyni és az annak eddig tartalmát képező [12-15.] cikk mostantól a [II.] [fejezet] részét képezi.”

³⁸ Kivételes esetben, ha a magasabb szám egy olyan rendelkezéshez társult, amelyet azóta töröltek, a beiktatott szerkezeti egységek az azonos szintű, azt megelőző szerkezeti egység számát vagy betűjelét kapják, kiegészülve az „a”, „b”, „c”, „d”, „e” stb. betűvel. (lásd a KGYÚ [18.2.](#) pontját).

³⁹ A preambulumbekkezdésekben a törlések indoklásának szükségességéhez lásd a KGYÚ [10.6.](#) pontját.

⁴⁰ A szavak vagy kifejezések kicserélésének hátrányaival kapcsolatban lásd a KGYÚ [18.13.1.](#) pontját.

C.8.5.2. Számozás

Abban az esetben, amikor cikkeket, számozott bekezdéseket, egyéb, számmal vagy betűjellel azonosított alapegységeket, illetve alacsonyabb szintű szerkezeti egységeket vagy magasabb szintű szerkezeti egységeket kell törölni, **kerülendő** az őket követő cikkek, bekezdések, egyéb alapegységek, illetve alacsonyabb szintű szerkezeti egységek vagy magasabb szintű szerkezeti egységek **átszámozása**, az egyéb jogi aktusokban esetlegesen ezekre utaló hivatkozások miatt (lásd a KGYÚ [18.2.](#) pontját). Az átszámozás csak kodifikáció vagy átdolgozás keretében lehetséges.

C.8.6. Egy vagy több melléklet többszöri módosítása esetén

C.8.6.1. Egységesített alaki követelmények (mellékletbe foglalt módosítások)

— A melléklet külön módosítása

A módosító jogi aktus cikkeibe beiktatandó szöveg:

„A(z) [... rendelet] [melléklete(i)/... melléklete] az e rendelet [mellékletével/... mellékletével] összhangban módosul(nak).”

A módosító jogi aktus mellékletébe beiktatandó szöveg:

„[...] MELLÉKLET

A(z) [... rendelet] [melléklete(i)/... melléklete] a következőképpen módosul(nak):

1.”

— A teljes melléklet kicserélése

A módosító jogi aktus cikkeibe beiktatandó szöveg:

„A(z) [... rendelet] [melléklete/... melléklete] helyébe e rendelet [mellékletének/... mellékletének] szövege lép.”

A módosító jogi aktus mellékletébe beiktatandó szöveg:

„[...] MELLÉKLET

»[...] MELLÉKLET

...«.”

— Új melléklet beiktatása:

A módosító jogi aktus cikkeibe beiktatandó szöveg:

„A(z) [...] rendeletbe] az ezen [...] rendelethez] csatolt [mellékletben/... mellékletben] foglalt szöveg ... mellékletként kerül beiktatásra.”

A módosító jogi aktus mellékletébe beiktatandó szöveg:

„[...] MELLÉKLET

»[...] MELLÉKLET

...«.”

A C.8.3.2 pont értelemszerűen alkalmazandó az új melléklet és az azt követő mellékletek számozására.

— Új melléklettel való kiegészítés

A módosító jogi aktus cikkeibe beiktatandó szöveg:

„A(z) [...] rendelet] a következőképpen módosul:

[...] [az egyetlen mellékletet I. mellékletként kell számozni;]

(...) az említett [...] rendelet] az ezen [...] rendelethez] csatolt [mellékletben/... mellékletben] foglalt szöveggel egészül ki ... mellékletként;”

A módosító jogi aktus mellékletébe beiktatandó szöveg:

„[...] MELLÉKLET

»[...] MELLÉKLET

...«.”

A C.8.4.2. pont értelemszerűen alkalmazandó az új melléklet számozására.

C.8.6.2. Különös szabály a szöveg felépítésére vonatkozóan egyetlen módosítás esetén (a cikkekben szereplő közvetlen módosítás révén)

— „A [... rendelet] melléklet[e] a következőképpen módosul:

»1. ...«.”

— „A [... rendelet] a következőképpen módosul:

»1. ...«.

...

[4.] A ... melléklet [címe] helyébe a következő szöveg lép:

»...«.”

C.8.7. A módosítás által nem érintett nyelvi változat

Bizonyos esetekben a módosító jogi aktus egyes rendelkezései egy nyelvben tárgytalanok, mivel az adott nyelvben a módosítandó jogi aktus a többi nyelven elvégzett változtatással eleve összhangban van.

Ilyen esetekben az érintett nyelvi változatban a tárgytalan módosító rendelkezés számát a következő megjelöléssel kell feltüntetni: „a [magyar] változatot nem érinti”.

C.9. SZÖVEGMINTA HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSHEZ ÉS AZ IDŐBELI HATÁLY MEGHOSSZABBÍTÁSÁHOZ

C.9.1. Hatályon kívül helyezés⁴¹

A hatályon kívül helyező jogi aktus hatálybalépésének napján hatályba lépő hatályon kívül helyezés:

— „A(z) ... rendelet (határozat) hatályát veszti.”

Másik időpontban hatályba lépő hatályon kívül helyezés:

— „A(z) ... rendelet (határozat) ...-ával/-ével hatályát veszti.”

C.9.2. A hatály meghosszabbítása

— „A(z) [...] rendelet] [...] cikkében] a(z) ... időpont helyébe ... lép.”

C.10. A HATÁLYBALÉPÉSSSEL ÉS AZ ALKALMAZÁS IDŐTARTAMÁVAL KAPCSOLATOS SZÖVEGMINTA⁴²⁴³⁴⁴

C.10.1. Hatálybalépés

– „[Ez a rendelet] *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján (kihirdetését követő [huszadik] napon) lép hatályba. ⁴⁵.”

– „[Ez a rendelet] ...-án/én lép hatályba.”

⁴¹ A preambulumbekkezdésekben a törlések indoklásának szükségességéhez lásd a KGYÚ [10.6.](#) pontját.

A kodifikációhoz lásd a C.3.3. pontban szereplő külön szövegmintát.

Az átdolgozáshoz lásd a C.4.2.3. és C.4.3.2. pontban szereplő külön szövegmintát.

Az időpontokra és határidőkre történő hivatkozásokhoz lásd még a D.10. pontot.

⁴² Az irányelvek átdolgozásához lásd a C.4.2.3. pontban foglalt különös szövegmintát.

⁴³ Az olyan kifejezések, mint a „beleértve” és „bezárólag”, feleslegesek a [C.10.](#) pontban szereplő fordulatokban.

⁴⁴ Megkönnyítheti a jogi aktus címzettje(i) számára a jogi aktus alkalmazását az, ha a jogalkotó valamely év, negyedév vagy legalább naptári hónap első napját jelöli meg a jogi aktus hatálybalépésének napjaként vagy alkalmazásának kezdőnapjaként.

⁴⁵ Amennyiben visszaható hatályról van szó, a „... kihirdetésének **napján** lép hatályba” fordulatot kell használni.

C.10.2. Az alkalmazás időtartama

Amennyiben egy jogi aktus vagy annak egyes rendelkezései alkalmazásának időtartama nem a hatálybalépés napján kezdődő határozatlan időtartam (visszaható⁴⁶, halasztott vagy határozott idejű alkalmazás), az alábbi fordulatok egyikét kell használni az utolsó cikkben:

- „[Ezt a rendeletet] (...-tól/-től)(...-ig) kell alkalmazni.”
- „[A 3. cikket] [...-tól/-től/...-ig/...-tól/-től ...-ig) kell alkalmazni.”
- „[Ez a rendelet] [az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő napon] lép hatályba.

[Ezt a rendeletet] ...-tól/től kell alkalmazni.

A [3. cikket] azonban ...-tól/-től kell alkalmazni.”

- „[Ez a rendelet] ...-val/-vel hatályát veszti.”
- „[A 3. cikk] ...-tól/-től nem alkalmazandó.”

Ehelyett a záró cikktől eltérő cikkben a következő fordulatok szerepelhetnek:

- „a ...-tól/-től ...-ig terjedő időszakban”
- „...-tól/-től ...-ig”
- „...-tól/-től kezdődően / ...-tól/-től kezdődő hatállyal”

⁴⁶ A visszaható alkalmazás indoklását a preambulumbekzdésekben kell megfogalmazni kellő gondossággal (a KGYÚ [10.14.](#) pontja).

C.11. A KÖZVETLEN ALKALMAZHATÓSÁGGAL ÉS A CÍMZETTEKKEL
KAPCSOLATOS SZÖVEGMINTA

C.11.1. A rendeletek közvetlen alkalmazhatósága

A valamennyi tagállamra és tagállamban alkalmazandó rendeletek esetén:

„Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.”

A csak egyes tagállamokra és tagállamokban alkalmazandó rendeletek esetén (például az euróban részes tagállamokra és tagállamokban):

„Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.”

E bekezdések nem képezik részét a rendelet záró cikkének. A záró cikk és a „Kelt ..-ben” szavak között kell szerepelniük.

C.11.2. Az irányelvek címzettjei

Amennyiben az irányelvnek valamennyi tagállam címzettje:

„.... cikk
[Címzettek]

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.”

Amennyiben az irányelvnek csak bizonyos tagállamok a címzettjei (például az euróban részes tagállamok):

„.... cikk
[Címzettek]

Ennek az irányelvnek a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.”

C.11.3. A határozatok címzettjei

A rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott határozatok vagy úgy rendelkeznek, hogy valamennyi tagállam a címzettjük, vagy úgy, hogy csak bizonyos tagállamok, vagy nem határoznak meg címzettet.

Amennyiben a határozatnak valamennyi tagállam címzettje:

„.... cikk
[Címzettek]

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.”

Amennyiben a határozatnak csak bizonyos tagállamok a címzettjei (például az euróban részes tagállamok):

„.... cikk
[Címzettek]

Ennek a határozatnak a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.”

C.12. A „SCHENGENI” JOGI AKTUSOK ÉS AZ EUMSZ HARMADIK RÉSZÉ V. CÍMÉNEK HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ EGYÉB JOGI AKTUSOK SAJÁTOS SZÖVEGMINTÁI

C.12.1. „Schengeni” jogi aktusok

C.12.1.1. Izland és Norvégia – alkalmazásban való részvétel

„(...) Izland és Norvégia tekintetében e [rendelet/irányelv/határozat] az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás* értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozat** 1. cikkének ... pontjában említett területhez tartoznak.

* HL L 176., 1999.7.10., 36. o.,
ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

** A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).”

C.12.1.2. Svájc – alkalmazásban való részvétel az EUMSZ bármely cikke alapján, kivéve az EUMSZ 82–89. cikkét (az EKSZ korábbi harmadik részének IV. címe)

„(...) Svájc tekintetében e [rendelet/irányelv/határozat] az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás^{*} értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozatnak^{**} a 2008/146/EK tanácsi határozat^{***} 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke ... pontjában említett területhez tartoznak.⁴⁷

^{*} HL L 53., 2008.2.27., 52. o.

^{**} A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

^{***} A Tanács 2008/146/EK határozata (2008. január 28.) az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 53., 2008.2.27., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).”

⁴⁷ Az EKSZ korábbi harmadik része IV. címének és az EUSZ VI. címének az összeolvadását követően is a Svájc társulásáról szóló két határozat továbbra is alkalmazandó marad, és a két esetet meg kell különböztetni. Ugyanez vonatkozik Liechtensteinre is.

C.12.1.3. Svájc – alkalmazásban való részvétel az EUMSZ 82–89. cikke (az EUSZ korábbi VI. címe) közül valamelyik alapján

„(...) Svájc tekintetében e [rendelet/irányelv/határozat] az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás^{*} értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozatnak^{**} a 2008/149/IB tanácsi határozat^{***} 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke ... pontjában említett területhez tartoznak.⁴⁸

^{*} HL L 53., 2008.2.27., 52. o.

^{**} A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

^{***} A Tanács 2008/149/IB határozata (2008. január 28.) az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 53., 2008.2.27., 50. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/149/oj>).”

⁴⁸ Az 1999/437/EK határozatra való külön utalás általában felesleges, mivel az az Izlandra és Norvégiára vonatkozó preambulumbekezdésben már szerepel.

C.12.1.4. Liechtenstein – alkalmazásban való részvétel az EUMSZ
bármely cikke alapján, kivéve az EUMSZ 82–89. cikkét (az
EKSZ korábbi harmadik részének IV. címe)

„(...) Liechtenstein tekintetében ez a [rendelet/irányelv/határozat] az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyv^{*} értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozatnak^{**} a 2011/350/EU tanácsi határozat^{***} 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke ... pontjában említett területhez tartoznak.

^{*} HL L 160., 2011.6.18., 21. o.

^{**} A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

^{***} A Tanács 2011/350/EU határozata (2011. március 7.) az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló, különösen a belső határokon történő ellenőrzés megszüntetéséhez és a személyek mozgásához kapcsolódó társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 160., 2011.6.18., 19. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).”

C.12.1.5. Liechtenstein – alkalmazásban való részvétel EUMSZ 82–89. cikke közül valamelyik (az EUSZ korábbi VI. címe) alapján

„(...) Liechtenstein tekintetében ez a [rendelet/irányelv/határozat] az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyv^{*} értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozatnak^{**} a 2011/349/EU tanácsi határozat^{***} 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke ... pontjában említett területhez tartoznak.⁴⁹

* HL L 160., 2011.6.18., 3. o.

** A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** A Tanács 2011/349/EU határozata (2011. március 7.) az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló, különösen a bűnügyi igazságügyi és rendőrségi együttműködéshez kapcsolódó társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 160., 2011.6.18., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/349/oj>).”

⁴⁹ Az 1999/437/EK határozatra való külön utalás általában felesleges, mivel az az Izlandra és Norvégiára vonatkozó preambulumbekezdésben már szerepel.

C.12.1.6. Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc – bizottságokban való részvétel

„(...) Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc, az Európai Unió és e társult államok közötti, 2011. szeptember 22-i megállapodással* összhangban, társulnak a Bizottságot a schengeni vívmányok végrehajtását, alkalmazását és fejlesztését érintő végrehajtási hatásköreinek gyakorlásában segítő bizottságok munkájához.

* Megállapodás az Európai Unió, valamint az Izlandi Köztársaság, a Liechtensteini Hercegség, a Norvég Királyság és a Svájci Államszövetség között, az utóbbi államoknak az Európai Bizottságot a schengeni vívmányok végrehajtását, alkalmazását és fejlesztését érintő végrehajtási hatásköreinek gyakorlásában segítő bizottságok munkájában való részvételéről (HL L 103., 2012.4.13., 4. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2012/193/oj).”

C.12.1.7. Dánia – kívülmaradás (a részvétel lehetőségével)

„(...) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a [rendeletnek/irányelvnek/határozatnak] az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. Mivel e [rendelet/irányelv/határozat] a schengeni vívmányokon alapul, Dánia az említett jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően az e [rendelettről/irányelvről/határozatról] szóló tanácsi döntést követő hat hónapos időszakon belül határoz arról, hogy azt nemzeti jogában végrehajtja-e⁵⁰.”

C.12.1.8. Írország – részvétel

„(...) Írország az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló 19. jegyzőkönyv 5. cikkének (1) bekezdésével, valamint a 2002/192/EK tanácsi határozat* 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban részt vesz ebben a [rendeletben/irányelvben/határozatban].

* A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2000.3.7., 20. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).”

⁵⁰ Ezt a preambulumbekendést a 22. jegyzőkönyv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti értesítés Dánia általi benyújtását követően felül kell majd vizsgálni.

C.12.1.9. Írország – kívülmaradás

„(...) Ez a [rendelet/irányelv/határozat] a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal* összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt a [rendeletnek/irányelvnek/határozatnak] az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.”⁵¹

* A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2000.3.7., 20. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).”

C.12.1.10. Azon új tagállamok, amelyek tekintetében a schengeni vívmányok még nincsenek teljes mértékben hatályban⁵²

„(...) Ez a [jogi aktus] [a 2003. évi csatlakozási okmány 3. cikkének (1) bekezdése, a 2005. évi csatlakozási okmány 4. cikkének (1) bekezdése és a 2011. évi csatlakozási okmány 4. cikkének (1) bekezdése / a 2003. évi csatlakozási okmány 3. cikkének (2) bekezdése, a 2005. évi csatlakozási okmány 4. cikkének (2) bekezdése és a 2011. évi csatlakozási okmány 4. cikkének (2) bekezdése] értelmében a schengeni vívmányokon alapuló, illetve azokkal egyéb módon összefüggő jogi aktus.”

C.12.2. Az EUMSZ harmadik része V. címének hatálya alá tartozó egyéb jogi aktusok (olyan jogi aktusok, amelyek nem képezik a schengeni vívmányok továbbfejlesztését)

C.12.2.1. Dánia – a különleges helyzetre vonatkozó preambulumbekkezdés

„(...) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt ennek a [rendeletnek/irányelvnek/határozatnak] az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.”⁵³

⁵¹ A 19. jegyzőkönyv 5. cikkének (2)-(5) bekezdésében leírt esetekre nem javasunk preambulumbekkezdés-mintát.

⁵² Ez a preambulumbekkezdés feleslegessé válik, amint az érintett tagállamok teljes mértékben részt vesznek a schengeni vívmányokban.

⁵³ Ezt a preambulumbekkezdést a 22. jegyzőkönyv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti értesítés Dánia általi benyújtását követően felül fogják vizsgálni.

C.12.2.2. Írország – a különleges helyzetre vonatkozó preambulumbekkezdés: kívülmaradás

„(...) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével [és 4a. cikkének (1) bekezdésével]⁵⁴ összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek a [rendeletnek/irányelvnek/határozatnak] az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.”

C.12.2.3. Írország – a különleges helyzetre vonatkozó preambulumbekkezdés: részvétel

„(...) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével [és 4a. cikkének (1) bekezdésével]⁵⁵ összhangban Írország [a ...-én kelt levelében] bejelentette, hogy részt kíván venni ennek a [rendeletnek/irányelvnek/határozatnak] az elfogadásában és alkalmazásában.”

C.12.2.4. Olyan jogi aktusok, amelyek egy olyan korábbi jogi aktust váltanak fel, amely Írországra már kötelező (de facto átdolgozás)

a) Cím

**„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
(EU) [2015]/[1] IRÁNYELVE**

(...)

...-ról/ről és a [... kerethatározat /... irányelv] felváltásáról)”

⁵⁴ Ezt a szövegrészt olyan jogi aktus esetében kell beiktatni, amely egy olyan korábbi jogi aktust módosít, vált fel vagy helyez hatályon kívül (akként, hogy a korábbi jogi aktus helyébe lép, mint az átdolgozás esetében), amely az Egyesült Királyságra és Írországra nézve már kötelező.

⁵⁵ Ezt a szövegrészt olyan jogi aktus esetében kell beiktatni, amely egy olyan korábbi jogi aktust módosít, vált fel vagy helyez hatályon kívül (akként, hogy a korábbi jogi aktus helyébe lép, mint az átdolgozás esetében), amely Írországra nézve már kötelező.

- b) Külön preambulumbekkezdés (amely a preambulum vége felé, a részvételre vagy kívülmaradásra vonatkozó preambulumbekkezdések elé iktatandó be)

„(...) Ezen irányelv célja a [...] kerethatározat/... irányelv] rendelkezéseinek módosítása és kiterjesztése. Mivel nagyszámú és lényeges módosításról van szó, az egyértelműség érdekében a [...] kerethatározatot/... irányelvet] azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, teljes egészében fel kell váltani.”

- c) A felváltásról szóló záró cikk

„[X]. cikk
[A [...] kerethatározat /... irányelv] felváltása]

Ezen irányelv felváltja a [...] kerethatározatot/... irányelvet] azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, nem érintve a [kerethatározatnak] [irányelvnek] a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket.

Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, az [...] kerethatározatra/... irányelvre] való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásként kell értelmezni.”

C.13. AZ IRÁNYELVEK ÁTÜLTETÉSÉRE VONATKOZÓ SZÖVEGMINTA⁵⁶

Az alábbi szövegminta a leggyakoribb esetekre vonatkozik. Az irányelv átültetéséről rendelkező szövegrész mintája változhat a szóban forgó irányelv sajátosságainak függvényében.⁵⁷

- C.13.1. Alkalmazás valamennyi tagállam által, meghatározott időtartamon belül vagy meghatározott határidőn belül

„... cikk

- (1) A tagállamok [hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket /meghozzák azokat az intézkedéseket], amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek [...] -ig/...-tól/-től kezdődő hatállyal/a hatálybalépésétől számított ... időn belül] megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

⁵⁶ Átdolgozás esetén lásd a C.4.2.3. pontban meghatározott, átültetésre vonatkozó szövegmintát.

⁵⁷ Lehetséges, hogy a Bizottság javaslatának szövege ettől kis mértékben eltér.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon [főbb] rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el. [A Bizottság erről tájékoztatja a többi tagállamot.]”

C.13.2. Valamennyi tagállamban ugyanazon időpontban kezdődő alkalmazás

„... cikk

- (1) A tagállamok [a Bizottsággal folytatott konzultációt követően] ... -ig elfogadják és kihirdetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Ezeket a rendelkezéseket a tagállamok ...-tól/-től alkalmazzák.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) Ennek az irányelvnek a hatálybalépését követően a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a Bizottság az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatást kapjon az irányelvvel szabályozott területen általuk tervezett legfontosabb törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekről.”

C.13.3. Elfogadás, kihirdetés és alkalmazás valamennyi tagállam által meghatározott időtartamon belül vagy meghatározott határidőn belül

„... cikk

A tagállamok ...-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek ...-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.”

C.13.4. Olyan tagállamok, amelyek már hatályba léptettek az irányelv előírásainak megfelelő rendelkezéseket

„A tagállamok közlik a Bizottsággal az ezen irányelv alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseiket.”

C.13.5. Amennyiben az intézkedések meghozatala nem kötelező, csupán lehetőség

„A tagállamok haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot az ezen irányelv alapján meghozott intézkedésekről.”

C.13.6. Kapcsolat az irányelv rendelkezései és a tagállami átültető rendelkezések között

Az irányelvek néha utalnak az irányelv rendelkezései és a különböző tagállamokban elfogadott átültető rendelkezések közötti kapcsolatot bemutató magyarázó dokumentum szükségességére. Ez az utalás preambulumbekzdés formájában jelenik meg.

„(...) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával* összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó úgy ítéli meg, hogy ilyen dokumentumok átadása indokolt.

* HL C 369., 2011.12.17., 14. o.”

C.14. A TAGÁLLAMI SZINTŰ SZANKCIÓKRA VONATKOZÓ SZÖVEGMINTA

C.14.1. Rendeletben

„A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok e szabályokról és intézkedésekről [...ig/haladéktalanul] tájékoztatják a Bizottságot, és [haladéktalanul] tájékoztatják a Bizottságot az e szabályokat és intézkedéseket érintő minden későbbi módosításról.”

C.14.2. Irányelvben

„A tagállamok megállapítják az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok e szabályokról és intézkedésekről [...ig/haladéktalanul] tájékoztatják a Bizottságot, és [haladéktalanul] tájékoztatják a Bizottságot az e szabályokat és intézkedéseket érintő minden későbbi módosításról.”

D. D. RÉSZ — TOVÁBBI JOGSZABÁLYSZERKESZTÉSI SZABÁLYOK

D.1. A MEGJELÖLÉS SZERKESZTÉSE

D.1.1. Általános megjegyzések

Lásd a KGYÚ [8.](#) pontját.

D.1.2. Az érintett szabályozási terület

A rendes jogalkotási eljárás alá tartozó jogi aktusok megjelölésében a szabályozási területet az „(EU)” jelöli.

Néha a jogi aktus kettős jogalappal rendelkezik, az egyik az EUMSZ-ből, a másik az Euratómból származik. Ilyen esetekben a megjelölés az „(EU, Euratom)” szavakat tartalmazza.

D.1.3. Számozás

A rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogi aktusok kihirdetésre való előkészítésekor a Kiadóhivatal illeszti be a számot a jogi aktus megjelölésébe az érintett szabályozási terület megnevezése után. 2015. január 1. óta ez a szám a kihirdetés évének számából és az azt követő sorszámból áll (például „2015/1”).⁵⁸

⁵⁸ További információért lásd a Kiadóhivatal hivatalos közleményét, „[Az európai uniós jogi aktusok számozásának harmonizációja](#)” címmel.

D.1.4. Cím

D.1.4.1. Tömörség

A KGYÚ (8. pontja) úgy rendelkezik, hogy a címnek a lehető legtömörebbnek kell lennie. E cél elérését többek között az alábbiak segítik:

- valamely más, hivatkozandó jogi aktus címének lerövidítése, a KGYÚ [16.10.1.](#) pontjában előírtak szerint⁵⁹, és
- rövidített megnevezések használata (pl.: az „Európai Unió” helyett „Unió”, „az Európai Unió tagállamai” helyett „a tagállamok”, „az Európai Unióról működéséről szóló szerződés” helyett „az EUMSZ”), és – kivételes esetekben – a széles körben alkalmazott rövidítések és betűszók használata (pl.: „AKCS”, „OECD”, „Europol”).

D.1.4.2. Jogi aktusokat módosító vagy hatályon kívül helyező jogi aktusok

Lásd a KGYÚ [8.3.](#), [18.9.](#), [18.10.](#) és [19.3.](#) pontját. Meg kell tehát jegyezni, hogy ha egy jogi aktus célja egy másik jogi aktus módosítása, címének tartalmaznia kell a „módosításáról” szót (a „... felváltásáról” és hasonló szavak kerülendők, mivel a jogi aktus módosítását jelentő jogi műveletek egyikét jelölik).

A módosító jogi aktus címében a módosított jogi aktusok hivatkozásának sorrendje az alábbi szempontokat követi:

1. kibocsátó: az Európai Parlament és a Tanács jogi aktusaira a Tanács jogi aktusai előtt, a Tanács jogi aktusaira a Bizottsági jogi aktusai előtt kell hivatkozni;

⁵⁹ Ez a pont a KGYÚ-ban több példával is szolgál a megszövegezéshez, amelyek a címet szükségtelenül nehézkesé tennék, és ezért elhagyandók. Egy további példa a címben már említett elemek szükségtelen megismétlése. Ily módon a következő cím végén az 1408/71/EGK rendelet címe nem ismétlődik meg, bár az 574/72/EGK rendelet megjelölésének részét képezi: „A Tanács 118/97/EK rendelete (1996. december 2.) a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló **1408/71/EGK** rendelet, valamint az **1408/71/EGK** rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 574/72/EGK rendelet módosításáról és naprakésszé tételéről”.

2. a jogi aktus elfogadásának időpontja: az ugyanazon kibocsátó(k) által elfogadott jogi aktusokra időrendi sorrendben kell hivatkozni;
3. a jogi aktus típusa: az ugyanazon kibocsátó(k) által ugyanazon időpontban elfogadott jogi aktusok módosítása esetén elsőként a rendeletekre, azután pedig az irányelvekre, majd a határozatokra kell hivatkozni;
4. sorszám: az ugyanazon kibocsátó(k) által ugyanazon időpontban elfogadott, ugyanolyan típusú jogi aktusokra a kihirdetésükkor a Kiadóhivatal által adott sorszám sorrendjében kell hivatkozni.

A másik jogi aktust hatályon kívül helyező jogi aktus címének tartalmaznia kell a „hatályon kívül helyezéséről” kifejezést, kivéve, ha a hatályon kívül helyező jogi aktus kodifikáló jogi aktus (lásd a C.3.1. pontot) vagy átdolgozás (lásd a C.4.1. pontot)⁶⁰. A módosító jogi aktusok címére vonatkozó különös szabályok értelemszerűen alkalmazandók a hatályon kívül helyező jogi aktusok címére.

A más jogi aktusokat módosító és hatályon kívül helyező jogi aktus címében először a módosításokra kell utalni, és azt követik a hatályon kívül helyezésekre való utalások.

Ha egy jogi aktus nagyszámú jogi aktust módosít vagy helyez hatályon kívül, akkor ezekre a főszabály alóli kivételként nem szükséges egyenként utalni: ehelyett a szöveg érthetőségét megőrizve másként is megfogalmazható a cím.⁶¹

D.1.4.3. Kodifikáció és átdolgozás

A kodifikáló jogi aktusok címére (lásd a C.3.1. pontot) és az átdolgozások címére (lásd a C.4.1. pontot) különös szabályok vonatkoznak.

⁶⁰ A Bizottság javaslatának szövege ettől kis mértékben eltérhet.

⁶¹ Például: „Az Európai Parlament és a Tanács 1137/2008/EK rendelete (2008. október 22.) a Szerződés 251. cikkében meghatározott eljárás alá tartozó egyes jogi aktusoknak az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás tekintetében történő, az 1999/468/EK tanácsi határozat szerinti kiigazításáról – Az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljáráshoz történő hozzáigazítás – Első rész”.

D.1.4.4. A tisztviselők személyzeti szabályzatának módosítása

A személyzeti szabályzatot módosító rendeletek esetén közvetlenül a tárgyat kell megjelölni, és nem kell megemlíteni a személyzeti szabályzatot megállapító rendeletet (ennek az az oka, hogy az alaprendelkezések több jogi aktusban, elszórtan találhatók meg):

**„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
(EU, Euratom) [2015]/[1] RENDELETE**

(...)

az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzatának [és az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeknek a] [... tekintetében történő] módosításáról”

és nem

**„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
(EU, Euratom) [2015]/[1] RENDELETE**

(...)

a 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelet [... tekintetében történő] módosításáról”

D.2. A BEVEZETŐ HIVATKOZÁSOK SZERKESZTÉSE

D.2.1. Általános megjegyzések

Lásd a KGYÚ [9.](#) pontját.

D.2.2. Bevezető hivatkozások a jogalapról

Lásd az A. rész [F.](#) és [G.](#) celláját.

D.2.3. Bevezető hivatkozások a jogi aktus jogalkotó elé terjesztett tervezetéről

Lásd az A. rész [H1–H4.](#) celláját.

D.2.4. Bevezető hivatkozás a nemzeti parlamenteknek való megküldésről

Lásd az A. rész [I.](#)_celláját.

D.2.5. Bevezető hivatkozások a konzultációkról

Lásd az A. rész [J-0.](#)_celláját.

D.2.5.1. Véleményadást nem eredményező konzultációk

Amennyiben a Szerződés konzultációt ír elő valamely intézménnyel vagy szervvel, de a konzultáció eredményeként nem születik vélemény, a konzultációról szóló bevezető hivatkozás helyett, amelynek szövege rendszerint „tekintettel a ... [intézmény vagy szerv neve] véleményére”, a bevezető hivatkozás szövege: „a ...-val/vel [intézmény vagy szerv neve] folytatott konzultációt követően”. Ilyen esetekben a bevezető hivatkozásban lábjegyzethivatkozás vagy egyéb információ nem szerepel.

D.2.5.2. Amennyiben több vélemény születik

Előfordul, hogy egy intézmény vagy szerv a konzultáció eredményeképpen többször is véleményt nyilvánít. Ilyen esetben valamennyi véleményt és lehetőség szerint azok közzétételi adatait is meg kell említeni.

Így például, ha az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság kétszer nyilvánított véleményt, és mind a kettőt közzétették, a bevezető hivatkozást és a lábjegyzetet a következőképpen kell megfogalmazni:

„tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményeire”,

* HL ... és HL”

Ha az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak csak az első véleményét tették közzé, a bevezető hivatkozást és a lábjegyzetet a következőképpen kell megfogalmazni:

„tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményeire*,

* A [2010. március 17-i] vélemény (HL ...) és a [2011. szeptember 8-i] vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).”

D.2.5.3. A Szerződések szerint nem kötelező konzultáció

A „tekintettel a ... [intézmény vagy szerv neve] véleményére” szövegű bevezető hivatkozást akkor is szerepeltetni kell, ha a vélemény a Szerződések szerint nem kötelező konzultáció eredményeként vagy a Szerződések szerinti kezdeményezést követően születik (például az EUMSZ 304. cikke első bekezdésének második és harmadik mondata alapján). Amennyiben a konzultáció nem kötelező a Parlamenttel, a Tanáccsal, illetve egyikkel sem, és nem eredményezi vélemény kibocsátását, akkor e bevezető hivatkozás helyett az „a ...-val/vel [intézmény vagy szerv neve] folytatott konzultációt követően” szövegű bevezető hivatkozást kell szerepeltetni lábjegyzet vagy egyéb információ nélkül. Amennyiben a Bizottsággal való konzultáció nem kötelező, és nem eredményezi vélemény kibocsátását, ezen eljárási lépésre nem utal semmilyen bevezető hivatkozás.

D.2.5.4. A Szerződésekben nem szereplő konzultáció

A Szerződésekben nem szereplő véleményekre (például az európai adatvédelmi biztos vagy szakértő szervek véleményére) a bevezető hivatkozások nem utalnak. Az ezekre a véleményekre való utalás a preambulumbekkezdések vége felé szerepel, a C.6. pontban foglalt minta szerinti szöveggel.

D.2.6. Bevezető hivatkozás a jogalkotási eljárásról

D.2.6.1. Első olvasatban történő elfogadás

A bevezető hivatkozás és az ahhoz tartozó lábjegyzet szövege a következő:

„rendes jogalkotási eljárás keretében,*

* Az Európai Parlament ...-i állásponjtja [(HL ...)]/a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i határozata.”

D.2.6.2. Második olvasatban történő elfogadás

A bevezető hivatkozás és az ahhoz tartozó lábjegyzet szövege a következő:

„rendes jogalkotási eljárás keretében,”*

* Az Európai Parlament ...-i álláspontja [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)] és a Tanács ...-i álláspontja első olvasatban [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)]. Az Európai Parlament ...-i álláspontja [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)] [és a Tanács ...-i határozata]⁶².”

D.2.6.3. Harmadik olvasatban történő elfogadás

A bevezető hivatkozás és az ahhoz tartozó lábjegyzet szövege a következő:

„rendes jogalkotási eljárás keretében, [az egyeztetőbizottság által ...-án/én jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével,]”*

* Az Európai Parlament ...-i álláspontja [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)] és a Tanács ...-i álláspontja első olvasatban [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)]. Az Európai Parlament ...-i álláspontja [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)]. Az Európai Parlament ...-i jogalkotási állásfoglalása [(HL ...)/(a Hivatalos Lapban még nem tették közzé)] és a Tanács ...-i határozata.”

⁶² Az „és a Tanács ...-i határozata” szövegrészt akkor kell beiktatni, ha a Tanács elfogadta a Parlament valamennyi módosítását második olvasatban. E szövegrészt nem kell szerepeltetni (mivel tárgytalan), ha a Parlament második olvasatban a Tanács első olvasatbeli álláspontját fogadta el.

D.3. A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK SZERKESZTÉSE

A preambulumbekendésekke vonatkozó általános szabályok: lásd a KGYÚ [10.](#) és [11.](#) pontját, valamint az A. rész [R.](#) celláját.

Különös szabályok és szövegminta:

- felhatalmazáson alapuló jogi aktusok: lásd a [C.1.1.](#) pontot;
- végrehajtási jogi aktusok: lásd a [C.2.1.1.](#) és a [C.2.2.](#) pontot;
- kodifikáció: lásd a [C.3.2.](#) pontot;
- átdolgozás: az irányelvekhez lásd a [C.4.2.1.](#) és a [C.4.2.2.](#) pontot, a rendeletekhez és határozatokhoz lásd a [C.4.3.1.](#) pontot;
- arányosság és szubszidiaritás: lásd a KGYÚ [10.15.](#) pontját és a [C.5.](#) pontot;
- a Szerződésekben nem szereplő konzultációk: lásd a [C.6.](#) pontot;
- módosító jogi aktusok: lásd a KGYÚ [18.11.](#) és a [18.12.](#) pontját;
- schengeni jogi aktusok és az EUMSZ harmadik része V. címének hatálya alá tartozó egyéb jogi aktusok: lásd a [C.12.](#) pontot.

D.4. A RENDELKEZŐ RÉSZ SZERKESZTÉSE

D.4.1. Általános megjegyzések

Lásd a KGYÚ [12–15.](#) pontját.

D.4.2. Szerkezeti minta

Lásd a [B. részt](#).

D.4.3. Szerkezeti egységek

A cikkek részekbe, címekbe, fejezetekbe és szakaszokba **csoportosíthatók**, és számozott bekezdésekre, számozatlan bekezdésekre, pontokra és franciabekezdésekre **tagolhatók**: lásd a KGYÚ [4.4.](#), [4.5.](#), [7.3.](#) és [15.4.](#) pontját.

Gyakorlati okokból, és különösen annak érdekében, hogy a lábjegyzet-hivatkozások valamennyi nyelven megegyezzenek, a szövegek **mondatokra** („mondat”: nagybetűvel kezdődő, ponttal végződő szövegrész) való tagolásának valamennyi nyelvi változatban ugyanolyannak kell lennie. Amennyiben ezen elv követése valamely nyelven nehézséget okoz, a szükséges tagolásoknál pontosvesszőt kell használni.

Mivel a cikkek és a bekezdések önmagukban önálló egységet alkotnak, a kifejezések, akár csak a teljes hivatkozások cikkről cikkre vagy bekezdésről bekezdésre történő **ismétlése** hasznos, sőt gyakorta nélkülözhetetlen a szöveg áttekinthetősége érdekében, amint azt a következő példa mutatja:

A következő szövegrész:

„(1) A Bizottság meghoz minden olyan intézkedést, amely szükséges ...

(2) **Ezen** intézkedéseket a eljárás keretében fogadja el”,

helyesen:

„(1) A Bizottság meghoz minden olyan intézkedést, amely szükséges ...

(2) **A Bizottság az (1) bekezdésben említett intézkedéseket** a eljárás keretében fogadja el.”

D.4.4. Felsorolások

D.4.4.1. Felsorolás egy bevezető fordulat nélküli mondatban

Ajánlatos feltüntetni a mondatban a felsorolás egyes elemei közötti kapcsolatot a következőképpen:

- halmozó felsorolás esetén: „és”,
- vagylagos felsorolásban: „vagy... vagy...”,
- vegyes felsorolásban (vagyis kettős eshetőségnél: a felsorolás egyetlen, több vagy valamennyi eleme): a „... vagy ... vagy mindkettő” fordulat, vagy, ha találóbban nem oldható meg és nem illeszthető be bevezető fordulat, az „és/vagy” fordulat szerepelhet.

A „vagy” kötőszó csak akkor szerepelhet önállóan, ha a kapcsolat jellege világos, tekintve, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata⁶³ szerint e kötőszó jelentése eltérő a szövegösszefüggéstől függően.⁶⁴

D.4.4.2. Felsorolás bevezető fordulat után

Ügyelni kell arra, hogy a felsorolás minden egyes eleme egyeztetett legyen a többi elemmel és közvetlenül kapcsolódjon a bevezető fordulathoz. E célból ajánlatos kerülni önálló mondatok vagy bekezdések beszúrását a felsorolásba (lásd különösen a KGYÚ [15.3.](#) pontjában szereplő példát). A „szendvics” szerkezetű szövegek, amelyben a mondat bevezető fordulata a felsorolás után folytatódik, szintén kerülendők.⁶⁵

⁶³ Lásd a [Bíróság C-304/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítéletének](#) (ECLI:EU:C:2005:444) 83. pontját.

⁶⁴ Magyarul az „illetve” kötőszó logikai jelentése megegyezik az „és/vagy”-ével, így a „vagy”-ként történő alkalmazása helytelen. Kizárólag olyan esetekben javasolt alkalmazni, amikor az egyes mondatrészek közötti logikai kapcsolat tekintetében a félreértés lehetősége kizárt.

⁶⁵ Például a mondatot így kell megfogalmazni:

„A tagállamok megtiltják az élelmiszertermelés céljából tartott vagy tenyésztett állatok alábbiakkal való táplálását:

a) állatokból származó fehérjék,
b) feldolgozott állati fehérjék.”

és nem így:

„A tagállamok megtiltják az élelmiszertermelés céljából tartott vagy tenyésztett állatok:

a) állatokból származó fehérjékkel, vagy
b) feldolgozott állati fehérjékkel
való táplálását.”

Az olyan felsorolások esetében, amelyeket bevezető fordulat előz meg, javasolt jelezni, hogy halmozó, vagylagos felsorolásról vagy kettős eshetőségről van szó (lásd a [D.4.4.1.](#) pontot). Lehetőség szerint ennek a bevezető fordulatból ki kell tűnnie, méghozzá olyan fordulatok használatával mint „a következők közül [minden egyes/mindkettő/valamennyi]”, „egy a következők közül” vagy „egy vagy több a következők közül”. Amennyiben erre nincs lehetőség a bevezető szövegben, a felsorolás elemei közötti kapcsolatot a felsorolás utolsó előtti eleme után az „és”, „vagy”, „és/vagy” szavak hozzáadása révén kell egyértelművé tenni. Ez utóbbi megoldás azonban nehézségekhez vezethet a felsorolás későbbi módosítása esetén, és mivel a „vagy” kötőszó jelentése kétértelmű lehet (lásd a [D.4.4.1.](#) pontot).

A bevezető szövegrész mindig kettősponttal végződik (:)⁶⁶

A felsorolás pontjait az első szintnél berekesztő zárójeles kisbetűkkel kell jelölni, a második szintnél kis római számokkal (amelyeket pont követ) és a harmadik szintnél arab számokkal (amelyeket pont követ). A negyedik szintnél franciabekezdéseket kell használni.

„[Ez az irányelv a következőkre alkalmazandó/Ezt az irányelvet alkalmazni kell]:

- a) ...
 - i. ...
 - 1. ...
 - ...”

Kivételes esetben, a fogalommeghatározásokat tartalmazó cikkben (lásd a [C.7.](#) pontot) és a módosító rendelkezésekben (lásd a [C.8.1.](#) pontot), a pontokat arab számokkal (amelyeket pont követ) kell jelölni az első szinten, berekesztő zárójeles kisbetűkkel a második szinten és kis római számokkal (amelyeket pont követ) a harmadik szinten.

A mondatba foglalt felsorolások minden egyes eleme **kisbetűvel** kezdődik.

⁶⁶ Ha egy bekezdésen belül az a), b) stb. pontot nem előzi meg bevezető szövegrész, azok önálló bekezdést alkotnak és ponttal végződnek.

D.4.4.3. Felsorolások táblázatokban

A táblázatokban a felsorolás elemei nagybetűvel vagy kisbetűvel kezdődnek (a kibocsátók által megállapított rend szerint); előfordul, hogy az elemeket nem követi írásjel.

D.4.5. Címek és tartalomjegyzékek

A cikkeknek lehet címe, amely segíti az olvasót az őt érdeklő rendelkezések fellelésében. A címeknek rövideknek kell lenniük, és összegezniük kell a cikk tartalmát. A megközelítés következetes kell, hogy legyen az egész jogi aktusban: vagy egyetlen cikknek se legyen címe, vagy valamennyinek legyen.

A részeknek, címeknek, fejezeteknek és szakaszoknak kell, hogy legyen címük.

A terjedelmes jogi aktusokat szükség esetén tartalomjegyzék előzi meg.

D.5. A MELLÉKLETEK SZERKESZTÉSE

D.5.1. Általános megjegyzések

Lásd a KGYÚ 22. pontját.

D.5.2. Forma, stílus és számozás

Bár a mellékletek alaki követelményeivel kapcsolatban nincsenek szigorú szabályok, a következő iránymutatások alkalmazása biztosítja majd, hogy az informatikai rendszerek helyesen fel tudják ismerni a jogi aktus különböző részeit.

A mellékletek nem tagolódhatnak cikkekre, mivel ez összetévesztésre adhat okot a rendelkező résszel.

A mellékletek általában arab számokkal azonosított pontokra tagolódnak, amelyeket minden szinten pont követ (például: „10.2.3.”). A szintek száma általában nem haladhatja meg az ötöt (például: „1.1.1.1.1.”). További szinteket akkor lehet használni, ha az feltétlenül szükséges, jöllehet ilyen esetben ajánlatos egy másik szerkezetet használni. Szintjüktől függetlenül a pontok tartalmazhatnak alacsonyabb szintű szerkezeti egységeket, amelyek esetében kisbetűs jelzéseket kell használni berekesztő zárójellel az első szinten, kis római számokat (amelyeket pont követ) a második szinten, arab számokat (amelyeket pont követ) a harmadik szinten és franciabekezdéseket a negyedik szinten. Az ilyen alacsonyabb szintű szerkezeti egységeket általában olyan felsorolásoknál használjuk, amelyek bevezető szöveget követnek, és lehetőség szerint el kell őket kerülni. A könnyebb hivatkozás kedvéért ajánlatos számozni a mellékletek minden egyes bekezdését. Ugyanakkor a nagyon rövid mellékletekben lehet számozatlan bekezdéseket szerepeltetni. Egy számozatlan bekezdés bevezethet számozott pontokat, alacsonyabb szintű szerkezeti egységeket vagy táblázatokat.

Egy számozott pont tartalmazhat:

- csak egy címet;
- egy vagy több számozatlan bekezdést;
- egy cím és egy vagy több számozatlan bekezdés kombinációját.

A mellékletekben lehet magasabb szintű szerkezeti egységeket (rész, cím, fejezet, szakasz) használni. A pontokat a melléklet elejétől a végéig folyamatosan kell számozni, függetlenül attól, hogy szerepelnek-e magasabb szintű szerkezeti egységek, különben az informatikai rendszerek néhány funkciója nem lesz elérhető.

A mellékletekben bárhol lehet táblázatokat és ábrákat szerepeltetni. Az ábrák azonban nem tartalmazhatnak szöveget.

Amennyiben a melléklet űrlapokat vagy egyéb, önmagukban használt dokumentumokat tartalmaz, a fenti iránymutatásokat csak annyiban kell követni, amennyiben azok nem érintik hátrányosan az adott űrlapok és dokumentumok olvashatóságát vagy könnyű használhatóságát, vagy nem sértik az azokra alkalmazandó bármely konkrét követelményt.

Amennyiben a melléklet egy másik forrásból (például az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának rendelete) származó rendelkezéseket foglal az uniós jogba, e rendelkezések szerkezetének és számozásának ugyanolyannak kell lennie, mint a forrásban (lásd azonban a KGYÚ [17.4.](#) pontját).

D.5.3. Tartalomjegyzék

A terjedelmes mellékletek előtt szükség esetén tartalomjegyzék szerepel.

D.6. BELSŐ HIVATKOZÁSOK

D.6.1. Általános megjegyzések

Lásd a KGYÚ [16.](#), [16.1.](#), [16.1.1.](#), [16.2.](#), [16.4.](#), [16.7–16.9.](#) és [16.17.](#) pontját.

D.6.2. Általános hivatkozások a jogi aktusra

- „ez a rendelet”
- „ez az irányelv”
- „ez a határozat”⁶⁷

D.6.3. Hivatkozások bevezető hivatkozásokra

„az [első] bevezető hivatkozásban”

D.6.4. Hivatkozások preambulumbekzdésekre

- Ha a jogi aktus több számozott preambulumbekzdést tartalmaz: „a(z) [(1)] preambulumbekzdés(ben)”
- Ha a jogi aktus csak egy preambulumbekzdést tartalmaz: „a preambulumbekzdés(ben)”

D.6.5. Hivatkozások a rendelkező rész valamely részére

D.6.5.1. A használandó terminológia

A KGYÚ [15.4.](#) pontjában szereplő táblázat harmadik oszlopában foglalt megfogalmazást kell használni. A felsorolást megelőző bevezető fordulatra lehet hivatkozni „bevezető fordulatként” vagy „bevezető szövegrészként”.

⁶⁷ Itt érdemes megemlíteni, hogy az angol „this Regulation”, magyarul „e rendelet” megfelelője a francia szövegekben „le présent règlement”. Az „az említett rendelet/irányelv/határozat” használata akkor indokolt, ha felmerül az összetévesztés veszélye az éppen szerkesztés alatt álló jogi aktussal vagy rendelkezéssel. Ehelyett szintén helyes lehet a közvetlen szöveggörnyezetben említett jogi aktus vagy rendelkezés számának megismétlése. Különösen körültekintőnek kell lenni az „ez” és az „az” mutatószó használata során.

D.6.5.2. A hivatkozás felépítése

Amennyiben rendelkezésre történik hivatkozás, gyakran több szerkezeti egység feltüntetésére is szükség van a rendelkezés pontos szövegbeli elhelyezkedésének megjelölésére. A szerkezeti egységeket csökkenő sorrendben – az általánostól a konkrét szerkezeti egység felé haladva – kell megemlíteni:

- „az 1. cikk (1) bekezdésének második mondata,”
- „az (1) bekezdés harmadik albekezdése,”

A magasabb szintű szerkezeti egységek közül azonban csak azokat kell megjelölni, amelyek nem közösek a hivatkozott rendelkezésben és abban a rendelkezésben, amely arra hivatkozik. Például ha a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában hivatkozunk a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontjára, a hivatkozás a következő:

„... az a) pontban,”

és nem

„... a **3. cikk (1) bekezdésének a)** pontjában,”

sem pedig

„... **az (1) bekezdés a)** pontjában,”

Amennyiben olyan cikkekre történik hivatkozás, amelyek felett egy vagy több magasabb szintű szerkezeti egység található (rész, cím, fejezet, szakasz), nem szükséges ezen szerkezeti egységek említése, hiszen a cikkek számozása folytonos a jogi aktus teljes egészében. Tehát például:

„2. cikk”

nem

„**az I. szakasz 2. cikke**”

Ha azonban a D.6.5.4. pontban említett összetéveszthetőség elkerülése érdekében az „e [cikk/bekezdés/pont/franciabekezdés/.....]” kifejezést használjuk, akkor ennek a kifejezésnek a hivatkozásban a birtokos szerkezet első elemeként kell szerepelnie.

Példák:

- „**e bekezdés** c) pontjában”
- „**e cikk** első bekezdésének d) pontjában”

és nem

- „**e bekezdésben**, a c) pontban”
- „**e cikkben**, az első bekezdés d) pontjában”

Mivel jellegénél fogva a melléklet szerves részét képezi a jogi aktusnak, amelyhez csatolják (lásd a KGYÚ [22.3.](#) pontját), a mellékletben a rendelkező rész valamely részére történő hivatkozásokat ugyanolyan egyszerűen kell megfogalmazni, mint a rendelkező rész egyéb helyein szereplő megfelelő hivatkozásokat.⁶⁸

Példa:

- „a 4. cikk (3) bekezdésében meghatározott jegyzék”

D.6.5.3. Többszörös hivatkozások

Amennyiben egy felsorolásban olyan azonos nevű szerkezeti egységekre történik hivatkozás, amelyeket alacsonyabb szintű szerkezeti egységek követnek, a D.6.5.2. pontban foglalt szabályokat kell követni, megismételve a szövegegység megnevezését minden egyes hivatkozáshoz:

Példák:

- „az 1. cikk, a 2. **cikk** (2) bekezdésének a) pontja és a 3. **cikk** (1) bekezdése”
[nem „1., 2.(2)a), és 3. cikk (1)”]
- „a 2. **cikk** (1) bekezdése és az 5. **cikk** (2) bekezdése”
- „az (1) **bekezdés** a) pontja és a (2) **bekezdés** második albekezdése”
[nem „(1) a) pontja és (2) bekezdés második albekezdése”].

⁶⁸ A melléklet rendelkezéseire való hivatkozásokat illetően lásd a D.6.6. pontot.

Amennyiben azonos nevű szerkezeti egységekre történik hivatkozás, amelyeket nem követnek alacsonyabb szintű szerkezeti egységek, a hivatkozás módját le kell egyszerűsíteni. A szövegegység megnevezését ilyenkor nem kell megismételni:

— „I. és II. fejezet”

[nem: „az I. **fejezet** és a II. fejezet”]

— „az 1., a 4. és a 9. cikk”

— „1–4. cikk”

— „az 1–4. és a 9. cikk”

— „az első és harmadik franciabekezdés”

A fenti hivatkozások gyakran kombináltan jelentkeznek:

„az 1. cikk, a 3. cikk (5) bekezdésének c) pontja, az 5. cikk (2) és (3) bekezdése, valamint a 6–9. cikk”

Amennyiben a felsorolás csak három, közvetlenül egymást követő számra vonatkozik, ajánlatos minden egyes számot külön kiírni, és nem összevont formában megjeleníteni azokat.

Példa:

„a 2., a **3.** és a 4. cikk”

[nem: „a 2–4. cikk”]

D.6.5.4. A hivatkozásokban kerülendő kifejezések

Amennyiben a jogi aktus szövegében ugyanazon jogi aktus egyik szerkezeti egységére történik hivatkozás, kerülendő az „előző” és „következő” szavaknak a szerkezeti egység pontos helyének megnevezése helyett történő alkalmazása.

Emellett kerülendő a hivatkozás pontos helye megnevezésének a „fenti” és „alábbi” kifejezésekkel történő kiegészítése.

Nem kell hozzátenni a „bezárólag” szót a rendelkezések felsorolásánál, mivel minden hivatkozott elem automatikusan benne foglaltatik a felsorolásban.

Az „e [rendelet/cikk/bekezdés/... -e)” kifejezést kizárólag olyan esetben használjuk, amikor az félreértés elkerülése érdekében szükséges.

Példa:

Az (5) bekezdésben az ugyanazon cikkben belül található (1)–(4) bekezdésre történő hivatkozás esetén:

„Az (1)–(4) bekezdésben megállapított eljárás ...”

és nem:

„Az **előző** bekezdésekben megállapított eljárás ...”

sem pedig:

„A fenti (1)–(4) bekezdésben megállapított eljárás ...”

sem pedig (kivéve, ha egyébként félreérthető lenne):

„Az e cikk (1)–(4) bekezdésében megállapított eljárás ...”

D.6.6. Hivatkozások mellékletekre

A rendelkező részre történő hivatkozásokra vonatkozó, a D.6.5.2 pontban foglalt szabályok értelemszerűen alkalmazandók a mellékletekben foglalt rendelkezésekre történő hivatkozásokra.

Példa:

- „a(z) [melléklet/[I.] melléklet] 2.1.3.7. pontja a) alpontja iii. alpontja 2. alpontjának negyedik franciabekezdése”

A magyar változatban az „e rendelet mellékletében” vagy az „e rendelet mellékletében szereplő táblázatban megjelölt” típusú fordulatok (és nem: „... mellékelt/csatolt”) ajánlottak.

A mellékletek szükségszerűen szerves részét képezik azon jogi aktusnak, amelyhez kapcsolódnak (lásd a KGYÚ [22.3.](#) pontját). Az „[e rendelet] részét képező” és hasonló fordulatok ezért nem szerepelhetnek a mellékletekre történő hivatkozásokban.

D.7. KÜLSŐ HIVATKOZÁSOK

D.7.1. Általános megjegyzések

Lásd a KGYÚ [16.](#), [16.1.](#), [16.1.2.](#), [16.2.](#), [16.3–16.10.](#), [16.17.](#) és [16.18.](#) pontját.

D.7.2. Hivatkozás az elsődleges jogra

D.7.2.1. Szerződések

Elsőként az Európai Unióról szóló szerződésre, utána az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, majd az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre kell utalni.

Első hivatkozás:

- „az Európai Unióról szóló szerződés”
- „az Európai Unió működéséről szóló szerződés”
- „az Európai Atomenergia-közösség létrehozásáról szóló szerződés”

Ezen hivatkozások után nem szerepel hivatkozás a Hivatalos Lapban történő kihirdetésre.

Későbbi hivatkozások:

Amennyiben a szövegben egyetlen szerződésre hivatkoznak, arra „a Szerződés”-ként kell hivatkozni.

Amennyiben ugyanaz a szöveg több szerződésre is hivatkozik, az adott szerződés teljes címét kell használni. Adott esetben a következő rövidítések vagy betűszavak használhatók:

- „EUSZ” az Európai Unióról szóló szerződésre
- „EUMSZ” az Európai Unió működéséről szóló szerződésre
- „Euratom-Szerződés” az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre

A tömörség érdekében címben szerepelhet a rövidített változat: lásd a [D.1.4.1.](#) pontot.

Az EUSZ és az EUMSZ cikkeire, szakaszaira, fejezeteire, címeire és részeire a Lisszaboni Szerződésből fakadó újraszámozás szerinti **egységes szerkezetbe foglalt változatukban** kell hivatkozni, a korábbi számozásra történő **hivatkozás nélkül**.⁶⁹

Ez a szabály érvényesül olyan jogi aktusok **módosítása** esetén is, amelyeket a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtt fogadtak el, és amelyek szükségszerűen a korábbi számozást követő hivatkozásokat tartalmaznak. A módosító jogi aktus által felváltott, kiegészített vagy beiktatott szövegrészben a hivatkozások az egységes szerkezetbe foglalt változaton alapulnak. Az alap-jogiaktus és a módosító jogi aktus között a számozás terén felmerülő eltéréseket később, nevezetesen a kodifikáció során javítják.

Amikor olyan címet idézünk, amely a korábbi számozást alkalmazó hivatkozást tartalmaz, ezt a hivatkozást meg kell változtatni, hogy kövesse az egységes szerkezetbe foglalt változatot. A kiigazított számot a következőhöz hasonló megjegyzés kíséri:

„¹ [Az Európai Parlament és a Tanács 2009/101/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 258., 2009.11.1., 11. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/101/oj>).]

Megjegyzés: A [2009/101/EK irányelv] címe az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei újraszámozásának figyelembevételére érdekében kiigazításra került, a Lisszaboni Szerződés 5. cikkével összhangban; a cím eredetileg [az Európai Közösséget létrehozó szerződés 48. cikkének második bekezdésére] utalt.”

⁶⁹ A Lisszaboni Szerződés 5. cikkével összhangban az EUSZ és az EKSZ cikkeit, szakaszait, fejezeteit, címeit és részeit a Lisszaboni Szerződés rendelkezései által módosított változatukban, az említett szerződéshez csatolt mellékletben foglalt **megfelelési táblázatok** szerint **újraszámozták**; ez a melléklet az említett szerződés elválaszthatatlan részét képezi. Ennek alapján egy **egységes szerkezetbe foglalt változatot** hoztak létre.

D.7.2.2. Jegyzőkönyvek

Első hivatkozás:

- „[az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez] csatolt [az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló] [19.] jegyzőkönyv”

Ezen hivatkozás után hivatkozás szerepel a Hivatalos Lapban történő kihirdetésre.

Későbbi hivatkozások:

- „a [19.] jegyzőkönyv”

D.7.2.3. Csatlakozási okmányok

- „[Ausztria, Finnország és Svédország] csatlakozási okmánya”

vagy, amennyiben a csatlakozó országok felsorolása túl nehézkes lenne és a jelentés egyértelmű:

- „a 2003. évi csatlakozási okmány”⁷⁰

A csatlakozási okmányokra tehát rövidített formában kell hivatkozni, a csatlakozási szerződés említése és a Hivatalos Lapra történő hivatkozás nélkül.

⁷⁰ Az egyes csatlakozási okmányok hivatkozási évszámai a következők:

- 1972 (Dánia és Írország),
- 1979 (Görögország),
- 1985 (Spanyolország és Portugália),
- 1994 (Ausztria, Finnország és Svédország),
- 2003 (Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia, Szlovákia),
- 2005 (Bulgária, Románia),
- 2011 (Horvátország).

D.7.3. Hivatkozás egyéb jogi aktusokra

D.7.3.1. A hivatkozott jogi aktus meghatározása

Egyéb jogi aktusokra történő hivatkozáshoz:

- címekben, lásd a KGYÚ [16.10.1.](#) pontját;
- bevezető hivatkozásokban, lásd a KGYÚ [16.10.2.](#) pontját;
- a jogi aktus egyéb részében (preambulumbekezdésekben, cikkekben és mellékletekben), lásd a KGYÚ [16.10.3.](#) pontját.

A KGYÚ [16.10.3.](#) pontjának első franciabekezdése alóli kivételként, amennyiben a preambulumbekézdések, cikkek vagy mellékletek jogi aktusok **felsorolását** tartalmazzák, ezekre megjelölésükkel lehet hivatkozni magában a felsorolásban és HL-hivatkozással a lábjegyzetben.

Amennyiben a preambulumbekézdésben, cikkben vagy mellékletben több **ugyanolyan típusú** és **ugyanazon intézmény** (vagy intézmények) által elfogadott jogi aktusra történik első alkalommal hivatkozás, a jogi aktus típusát és az intézmény (vagy intézmények) nevét csak egyszer kell feltüntetni (ahelyett, hogy minden egyes jogi aktushoz kapcsolódóan szerepelnének), és a lábjegyzethivatkozást az egyes jogi akusok sorszama után kell beiktatni.

Például:

„A részvételi jogon kívüli munkavállalói jogok továbbra is a 2002/14/EK* és a 2009/38/EK** európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján meghatározott nemzeti jog hatálya alatt maradnak.

* Az Európai Parlament és a Tanács 2002/14/EK irányelve (2002. március 11.) az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról (HL L 80., 2002.3.23., 29. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj>).

** Az Európai Parlament és a Tanács 2009/38/EK irányelve (2009. május 6.) az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról (HL L 122., 2009.5.16., 28. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj>).”

Ha a preambulumbekkezdésben, cikkben vagy mellékletben több **ugyanolyan típusú** jogi aktusra történik hivatkozás egymás után, és ezekre a jogi aktusban korábban már szerepelt hivatkozás, a jogi aktusok típusát csak egyszer kell feltüntetni (ahelyett, hogy minden egyes jogi aktushoz kapcsolódóan szerepelnének).

Például:

„Az (EU) 2017/1129 és az (EU) 2017/1131 rendelet”

Az EUMSZ-szel összhangban⁷¹ a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és a végrehajtási jogi aktusok címe mindig tartalmazza a „felhatalmazáson alapuló”, illetve „végrehajtási” kifejezéseket. E kifejezéseket mindig szerepeltetni kell egy felhatalmazáson alapuló jogi aktusra vagy egy végrehajtási jogi aktusra történő hivatkozás esetén, és nem csupán a jogi aktus első említésekor, hanem az azt követő hivatkozásokban is (példa a második hivatkozásra: „az (EU) 2015/1798 felhatalmazáson alapuló rendelet”).

Egyes jogi aktusokat **két számmal** hirdetnek ki a Hivatalos Lapban: az egyiket a kibocsátó, a másikat a Kiadóhivatal rendeli a jogi aktushoz.⁷² A jogi aktusra történő hivatkozásban mindkét számot szerepeltetni kell.

Példa:

Első hivatkozás:

„az Európai Központi Bank (EU) 2015/22 határozata (EKB/2015/1)”

* Az Európai Központi Bank (EU) 2015/22 határozata (2015. január 8.) az Európai Központi Bank tőkerészesedéseinek a nemzeti központi bankok közötti átruházásáról, illetve a befizetett tőke módosításáról szóló szabályok megállapításáról (EKB/2015/1) (HL L 6., 2015.1.10., 15. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/929/oj>).”

Későbbi hivatkozások:

„az (EU) 2015/22 határozat (EKB/2015/1)”

⁷¹ A 290. cikk (3) bekezdése a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra, és a 291. cikk (4) bekezdése a végrehajtási jogi aktusokra vonatkozóan.

⁷² További információért lásd a Kiadóhivatal hivatalos közleményét, „[Az európai uniós jogi aktusok számozásának harmonizációja](#)” címmel.

Sajátos jellegéből adódóan a tisztviselők és az Unió egyéb alkalmazottainak **személyzeti szabályzatára** a következőképpen kell hivatkozni preambulumbekkezdésekben, cikkekben és mellékletekben:

„a 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelettel* megállapított, az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata [és az Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek].

* HL L 56., 1968.3.4., 1. o., ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).”

Az olyan jogi aktusokra történő hivatkozásokhoz, amelyek címe említi a **Szerződések** valamely rendelkezését, lásd a [D.7.2.1.](#) pontot.

Csak a jogi aktus **eredeti kihirdetését** kell, hogy említse a lábjegyzet. A lábjegyzet nem utal sem későbbi módosításokra, sem a helyesbítésekre. E szabály alól az egyetlen kivételt az az eset képezi, amikor olyan jogi aktus kodifikációjáról van szó, amelynek címe módosult (lásd a C.3.2.1. pontot) vagy ha statikus hivatkozás a cél (lásd a KGYÚ [16.14.](#) pontját és a [D.8.2.](#) pontot).

A jogi aktusra történő hivatkozásnak pontosnak kell lennie. Ezért – különösen a rendelkező részben – kerülni kell a jogi aktusokra való általános jellegű hivatkozásokat, és lehetőség szerint konkrét rendelkezésekre kell hivatkozni.

Például helyesen:

„A ... rendelet **2. cikkében** megállapított eljárás ...”

és nem:

„A ... rendeletben megállapított eljárás ...”

D.7.3.2. A hivatkozott preambulumbekkezdés meghatározása

Lásd együtt a preambulumbekkezdés meghatározásához a D.6.4. pontot, és a jogi aktus meghatározásához a D.7.3.1. pontot.

Példa:

„az (EU) 2015/10 rendelet (1) preambulumbekkezdése”

Amennyiben valamely 2000. február 7. előtt elfogadott jogi aktus preambulumbekkezdéseire történik hivatkozás, amely időpontot megelőzően a preambulumbekkezdések számozatlanok voltak, sorszámnevet kell használni: „az [első] preambulumbekkezdés”

D.7.3.3. A hivatkozott rendelkező részbeli szövegrész meghatározása

Lásd együtt a rendelkező részbeli szövegrész meghatározásához a D.6.5. pontot, és a jogi aktus meghatározásához a D.7.3.1. pontot.

Példa:

„az (EU) 2015/10 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének második albekezdése”

D.7.3.4. A hivatkozott melléklet meghatározása

Lásd együtt a melléklet meghatározásához a D.6.6. pontot, és a jogi aktus meghatározásához a D.7.3.1. pontot.

Példák:

- amennyiben a jogi aktus csak egy mellékletet tartalmaz: „a [... rendelet] melléklete”
- amennyiben a jogi aktus egynél több mellékletet tartalmaz: „a [... rendelet] [I.] melléklete”

D.7.4. Hivatkozás az Európai Unió Alapjogi Chartájára és az Emberi Jogok Európai Egyezményére

A Chartára történő hivatkozás esetén elegendő „az Európai Unió Alapjogi Chartájára” hivatkozni. Ezen hivatkozás után nem szerepel hivatkozás a Hivatalos Lapban történő kihirdetésre.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményére történő hivatkozás esetén „az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményre” kell hivatkozni.

D.7.5. Hivatkozás az Európai Parlament állásfoglalására és határozatára

Példa:

„az Európai Parlament [2014. november 27-i] [állásfoglalása/határozata] [a digitális egységes piacon a fogyasztói jogok támogatásáról]^{*}

^{*} [HL .../A Hivatalos Lapban még nem tették közzé].”

D.7.6. Hivatkozás a Tanács állásfoglalására

Példa:

„a Tanács [2010. november 18-i] állásfoglalása [a sportról folytatott strukturált uniós párbeszédéről]^{*}

^{*} [HL .../A Hivatalos Lapban még nem tették közzé].”

D.7.7. Hivatkozás a Bizottság közleményére

Példa:

„»[A nukleáris létesítmények leszereléséről és a radioaktív hulladék kezeléséről: a Közös Kutatóközpont (KKK) által az Euratom-Szerződés alapján végzett tevékenységből fakadó nukleáris kötelezettségek teljesítése]« című, 2013. október 25-i bizottsági közlemény”

D.7.8. Hivatkozás a Bíróság határozatára

A szövegben szereplő, az Európai Unió Bíróságának valamely határozatára való első hivatkozás magában foglalja legalább a határozat típusát (ítélet, végzés, vélemény) és a bíróság nevét (Bíróság, Törvényszék). Ez kiegészíthető az ügy általános elnevezésével vagy a határozat dátumával, ha hasznosnak tűnik.

Példák:

„a 304/2003/EK rendeletet a Bíróság ítéletével* megsemmisítette, ...”

„A Bíróság a C-178/03. sz., Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben 2006. január 10-én hozott ítéletével* megsemmisítette a 304/2003/EK rendeletet ...”

Ezt a hivatkozást mindig egy minta szerinti lábjegyzet követi. A lábjegyzet egymás után megjelöli:

- a bíróság nevét (Bíróság, Törvényszék);
- az ügyszámot;
- az ügy általános elnevezését (amelyet a Bíróság a belső szabályaival összhangban határoz meg: az intézmények és a tagállamok rövidített megnevezéssel szerepelnek, előzetes döntéshozatal esetén az eljárás egyik felének neve szerepel stb.);
- a határozat keltének napját;
- a határozat típusát (ítélet, végzés, vélemény);
- az ECLI hivatkozást;
- adott esetben a határozat vonatkozó pontját vagy pontjait.

Példa:

„* A Bíróság C-178/03. sz., Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben 2006. január 10-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2006:4) 60–65. pontja.”

Ez a hivatkozási mód alkalmazandó mind az Európai Bírósági Határozatok Tárának (EBHT) nyomtatott kiadásában közzétett bírósági határozatok, mind pedig az újonnan, kizárólag elektronikusan közzétett határozatok tekintetében.

Ha ugyanarra a határozatra többször történik hivatkozás egy jogi aktuson belül, az első hivatkozás alkalmával rövidített formát érdemes bevezetni (például „(a továbbiakban: a Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben hozott ítélet)”, „(a továbbiakban: a 2006. január 10-i ítélet)” vagy „(a továbbiakban: a C-178/03. sz. ügyben hozott ítélet)”).

D.7.9. Hivatkozás nemzetközi megállapodásokra

A Hivatalos Lapban kihirdetett nemzetközi megállapodásokra első alkalommal mindig a HL-hivatkozásukkal együtt kell hivatkozni, abban az esetben is, ha az adott megállapodások eredetileg nem uniós megállapodásként, hanem például az Európa Tanács keretében jöttek létre.

A Hivatalos Lapban nem kihirdetett megállapodások esetén célszerű lehet az aláírás helyére és időpontjára hivatkozni.

Példák:

- „a 2014–2021 közötti időszakra vonatkozó Norvég Finanszírozási Mechanizmusról szóló, a Norvég Királyság és az Európai Unió közötti megállapodás”^{*}

^{*} HL L 141., 2016.5.28., 11. o.”

- „a szerződések jogáról szóló, 1969. május 23-án aláírt bécsi egyezmény,”

Ha ugyanarra a nemzetközi megállapodásra többször történik hivatkozás egy jogi aktuson belül, az első hivatkozás alkalmával rövidített formát érdemes bevezetni (például: „(a továbbiakban: a Norvég Finanszírozási Mechanizmusról szóló megállapodás)”^{*}).

^{*} A magyar nyelvű változatban mindig javasolt szerepeltetni az „a továbbiakban:” kifejezést.

A [D.8.1.](#) és [D.8.2.](#) pontból következik, hogy a nemzetközi megállapodásra történő hivatkozásnak egyértelműen meg kell jelölnie, hogy a hivatkozás dinamikus vagy statikus-e.

D.7.10. Hivatkozás nemzetközi szervezetek jogi aktusaira

Valamely nemzetközi szervezet jogi aktusaira történő hivatkozásban rendszerint szerepelnie kell (a szövegben) egymást követően a jogi aktus típusának, a dátumnak, a kibocsátónak és a megjelölésnek. Ha egy jogi aktuson belül több hivatkozás is szerepel ugyanazon jogi aktusra, az első hivatkozás alkalmával rövidített formát érdemes bevezetni (például „(a továbbiakban: a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet ajánlása)”).

D.7.11. Hivatkozás kötelező erővel nem bíró jogi aktusokra

Lásd a KGYÚ [17.](#) pontját.

D.7.12. Hivatkozás az *Európai Unió Hivatalos Lapjára*

Lásd az [Intézményközi kiadványszerkesztési útmutató 3.1. pontját](#).

D.8. DINAMIKUS ÉS STATIKUS HIVATKOZÁSOK

D.8.1. Dinamikus hivatkozások

A hivatkozás „dinamikus”, ha a hivatkozott rendelkezést az esetlegesen módosított formában kell értelmezni. Részletesebben lásd a KGYÚ [16.11–16.13.](#) és [16.17.](#) pontját.

Az uniós jogi aktusokra történő hivatkozások, eltérő rendelkezés hiányában, dinamikus hivatkozások. Az Unión kívüli jogi aktusokra hivatkozáskor - ha a kibocsátó szándéka erre irányul - meg kell jelölni, hogy az dinamikus hivatkozásnak minősül.

Példa uniós jogi aktusra való dinamikus hivatkozásra:

„az (EU) ... rendelet 10. cikke.”

Példák Unión kívüli jogi aktusra való dinamikus hivatkozásokra:

„a ...-ról/ről szóló, ...-i egyezmény módosított szövegváltozatának 10. cikke,”

„a ...-ról/ről szóló, ...-i egyezmény Európai Unióra alkalmazandó naprakész szövegváltozatának 10. cikke,”

D.8.2. Statikus hivatkozások

A hivatkozás „statikus”, ha szándékoltan a rendelkezés egy bizonyos változatára utal. Részletesebben lásd a KGYÚ [16.14–16.17.](#) pontját.

Az uniós jogi aktusokra történő hivatkozások csak akkor statikusak, ha erre kifejezett utalás történik. Az Unión kívüli jogi aktusokra hivatkozáskor - ha a kibocsátó szándéka erre irányul - meg kell jelölni, hogy az statikus hivatkozásnak minősül.

Példa uniós jogi aktus adott időpont szerinti szövegváltozatának valamely rendelkezésére való statikus hivatkozásra:

„az (EU) ... rendelet ...-én/-án hatályos szövegváltozatának 10. cikke,”

„az (EU) ... rendelet ...-én/-án alkalmazandó szövegváltozatának 10. cikke,”

Példa uniós jogi aktus másik jogi aktussal módosított szövegváltozatának valamely rendelkezésére való statikus hivatkozásra:

„az (EU) ... rendelet (EU) ... rendelettel módosított szövegváltozatának 10. cikke,”

Példa Unión kívüli jogi aktus eredeti szövegváltozatának valamely rendelkezésére való statikus hivatkozásra:

„a(z) ...-ról/-ről szóló, ...-i egyezmény eredeti szövegváltozatának 10. cikke”

Példa Unión kívüli jogi aktus másik jogi aktussal módosított szövegváltozatának valamely rendelkezésére való statikus hivatkozásra:

„a(z) ...-ról/-ről szóló, ...-i egyezmény ...-ról/-ről szóló, ...-i jegyzőkönyvvel módosított szövegváltozatának 10. cikke”

D.9. HIVATKOZÁSOK ENTITÁSOKRA

D.9.1. Hivatkozások az Unióra és az Európai Atomenergia-közösségre (Euratom)

Először az Európai Unióra, utána az Európai Atomenergia-közösségre kell hivatkozni.

Első hivatkozás:

- „az Európai Unió”
- „az Európai Atomenergia-közösség”

Későbbi hivatkozások:

- „az Unió”
- „a Közösség”

A tömörség kedvéért címben szerepelhet a rövid megnevezés: lásd a [D.1.4.1.](#) pontot.

D.9.2. Hivatkozások az uniós intézményekre és szervekre

Ezen intézmények és szervek sorrendje a **szövegben** azt a sorrendet követi, amelyben megjelennek a Szerződések intézményekről szóló részében, nevezetesen: az Európai Parlament, az Európai Tanács, a Tanács, a Bizottság, az Európai Unió Bírósága, az Európai Központi Bank, a Számvevőszék, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, a Régiók Bizottsága, az Európai Beruházási Bank. A **bevezető hivatkozásokban** azonban a követendő sorrendet a fenti A. rész határozza meg⁷³.

⁷³ Lásd még a II. mellékletet.

<i>Teljes és hivatalos elnevezés</i>	<i>Általánosan elfogadott elnevezés</i>	<i>Rövidítés</i>	<i>A rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozó jogi aktusokban megjelenő elnevezés</i>
Európai Parlament	Európai Parlament	EP	Európai Parlament
Európai Tanács	Európai Tanács	—	Európai Tanács ¹
Az Európai Unió Tanácsa	Tanács	—	Tanács ²
Európai Bizottság ³	Bizottság	—	Bizottság ²
Az Európai Unió Bírósága ⁴	az Európai Unió Bírósága (a Bíróság) ⁵	EUB	az Európai Unió Bírósága ⁶
Európai Központi Bank	Európai Központi Bank (a Bank) ⁵	EKB ⁷	Európai Központi Bank
Számvevőszék	Számvevőszék ⁵	—	Számvevőszék
Európai Gazdasági és Szociális Bizottság ⁸	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság ⁵	EGSZB	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
Régiók Bizottsága	Régiók Bizottsága ⁵	RB	Régiók Bizottsága
Európai Beruházási Bank	Európai Beruházási Bank (a Bank) ⁵	EBB	Európai Beruházási Bank

¹ Mindig a teljes elnevezést kell használni.

² Az első hivatkozáskor a teljes elnevezést kell használni a preambulumban.

³ Kizárólag az EUSZ-ben használt elnevezés (lásd a 13. cikket).

⁴ Az Európai Unió Bírósága magában foglalja a Bíróságot, a Törvényszéket, és a különös hatáskörű törvényszékeket (EUSZ 19. cikk). A mindezidáig létrehozott egyetlen, különös hatáskörű törvényszék az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke (használatos elnevezés: Közzolgálati Törvényszék volt, ami 2004-től 2016-ig működött. Az e bíróságok által hozott határozatra történő hivatkozásnak a szóban forgó bíróságot és nem általában a Bíróságot kell megemlítenie (lásd a [D.7.8.](#) pontot).

⁵ A rövidített (zárójelben szereplő) elnevezés csak akkor használható, ha nem áll fenn az összetévesztés veszélye.

⁶ Bevezető hivatkozásokban azonban a „Bíróság” kifejezés használatos (lásd az A. részben a [H.3.](#) és [K.](#) cellát).

⁷ Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányáról szóló 4. jegyzőkönyvben alkalmazott rövidítés.

⁸ Az EGSZB-nek az EUMSZ-ben használt, teljes elnevezése „Gazdasági és Szociális Bizottság”, de rendszerint elé tesszük az „Európai” jelzőt.

D.9.3. Hivatkozás a tagállamokra

A kizárólag a tagállamokat tartalmazó felsorolás **az országok származási nevének** latin ábécé szerinti – minden nyelvi változatnál azonos – sorrendjét követi. További részletekről lásd az Intézményközi Kiadványszerkesztési Útmutató [7.1.2.](#) pontját.

A tagállamok megnevezésének felsorolásához, valamint a rövid és hivatalos megnevezés közötti választáshoz lásd az Intézményközi Kiadványszerkesztési Útmutató [7.1.](#) pontját.

D.9.4. Hivatkozások harmadik országokra

A kizárólag harmadik országokat, vagy harmadik országokat és tagállamokat is tartalmazó felsorolás esetében általában az elnevezéseknek **a használt nyelv ábécéje szerinti** sorrendjét kell követni (magyarul például: Finnország, Fülöp-szigetek, Portugália, Svájc). További részletekről lásd az Intézményközi Kiadványszerkesztési Útmutató [7.1.2.](#) pontját.

A harmadik országok megnevezésének felsorolásához, valamint a rövid és hivatalos megnevezés közötti választáshoz lásd az Intézményközi Kiadványszerkesztési Útmutató [7.1.](#) pontját és [A5.](#) mellékletét.

D.10. IDŐPONTRA ÉS HATÁRIDŐRE TÖRTÉNŐ HIVATKOZÁSOK

D.10.1. Általános megjegyzések

Az időpontokat és határidőket pontosan kell megfogalmazni (lásd a KGYÚ [20.](#) pontját), és lehetőleg ezeket **egy számmal jelölt időpont** (év/hónap/nap) formájában kell kifejezni. E módszerrel elkerülhetők a számítások, hibák vagy kétértelmű helyzetek, és ez tömör megfogalmazást tesz lehetővé.

Amennyiben lehetséges, el kell kerülni:

- a hivatkozást egy másik cikkre, amelyben a szóban forgó időpontról említés történik (ez a módszer megköveteli, hogy a helyet pontosan jelöljük, innen a nehézkessége).

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„a 12. cikk (1) bekezdése első albekezdésének második mondatában említett időpont”

- a leíró megjelölést (ez a módszer viszonylag hosszú fordulatokkal jár, és a megfelelő rendelkezés felkutatását követeli meg az olvasótól).

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„az az időpont, amelytől a tagállamoknak meg kell felelniük ezen irányelvnek”

„három évvel e rendelet hatálybalépését követően”

Számos esetben egyszerűsíthető az összetettebb hivatkozás a konkrét időpont megjelölésével. Így az „A Bizottság az e rendelet hatálybalépésének napjától számított két éven belül jelentést készít.” mondat (amennyiben a rendelet 2015. január 1-jén lépett hatályba) az „A Bizottság 2016. december 31-ig jelentést készít” mondattal helyettesíthető.

Amennyiben a pontos időpont nem ismert a jogi aktus elfogadásakor, de annak kihirdetésekor ismert lesz (például olyan időpontról van szó, amely az adott jogi aktus kihirdetésének időpontja alapján meghatározható), annak helyét ki kell pontozni, és utána szögletes zárójelen belül magyarázatot kell fűzni a szöveghez a pontos időpont kiszámításának módjáról. A Kiadóhivatal a szöveg közzétételekor a kipontozott részt, a szögletes zárójeleket és a magyarázatot a pontos időponttal helyettesíti.

Példa:

„Az illetékes hatóságok felhatalmazhatják hitelintézetüket, hogy a(z) ... [az e rendelet hatálybalépésének napjától számított két évvel]-án/-én folyamatban lévő kölcsönökre 50 %-os kockázati súlyozást alkalmazzanak. Ebben az esetben az épület felmérését legkésőbb ... [az ezen irányelv hatálybalépésének napjától számított öt évvel]-ig elvégzik.”

Amennyiben a pontos időpont a jogi aktus kihirdetésekor sem lesz még ismert (például olyan időpontról van szó, amely valamely jövőbeli esemény – így például egy nemzetközi szervezethez való csatlakozás – alapján meghatározható), a rendelkező részben elő lehet írni, hogy a Bizottság közleményt tegyen közzé a Hivatalos Lapban, amely megjelöli a pontos időpontot annak ismertté válásakor. Ilyen esetekben ajánlatos egy mondatot illeszteni a preambulumbekkezdésekbe, amely utal arra, hogy e közzététel kizárólag tájékoztatás céljára szolgál és nem bír semmilyen jogkövetkezménnyel:

„(...) Helyénvaló rendelkezni egy közlemény közzétételéről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, amely megjelöli a(z) ... időpontját az ezen információhoz való nyilvános hozzáférés megkönnyítése érdekében.”

D.10.2. Módosító jogi aktusok

Amennyiben egy időpontot vagy időtartamot az „e rendelet/irányelv/határozat”-ra történő hivatkozással határoznak meg egy azonos típusú másik jogi aktust módosító jogi aktusban, ügyelni kell arra, hogy a két jogi aktus ne legyen összetéveszthető.

Ez igaz különösen azon esetekben, amikor a hivatkozás egy módosító rendelkezésben jelenik meg (idézőjelben), amely a módosított jogi aktusba iktat be egy szövegrészt. Ez a szövegrész (például „ezen irányelv hatálybalépése”) a **módosított** jogi aktusra vonatkozik. Ha azonban a szándék a módosító jogi aktusra való utalás, akkor nem lehet közvetlenül hivatkozni a módosító jogi aktusra a módosított jogi aktusba beiktatott szövegrészben, és a kívánt célt úgy lehet elérni, ha a hivatkozást egyéb utalással helyettesítjük (általában a konkrét időponttall).

Példa (egy 2015-ös irányelv, amely egy 2000-es irányelvet módosít):

„Az irányelv szövege a következő cikkel egészül ki:

»7a. cikk

2020. december 31-ig a Bizottság az említett információ alapján jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ...«.”

és nem

„Az irányelv szövege a következő cikkel egészül ki:

»7a. cikk

... A Bizottság ezen információk alapján **az ezen irányelvről szóló értesítéstől számított legfeljebb öt éven belül** jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ...«.”⁷⁴

D.10.3. Az időszakok kezdete

Lásd a KGYÚ 20.17. pontját⁷⁵.

N.B.: Az időtartamok kezdetének megjelölésére nem tanácsos a „...-t követően” kifejezés használata, mert félreérthető lehet. Amennyiben mégis alkalmazzák, az időszak kezdetét megelőző időpontot kell vele megadni. Például a „2015. december 31-ét követően” fordulat valójában azt jelenti, hogy „2016. január 1-jén vagy egy későbbi időpontban”.

D.10.4. Az időszakok vége

Lásd a KGYÚ 20.18. pontját⁷⁶.

D.10.5. Határidők (a határidők lejárta)

A határidő **a határidő utolsó napján éjféltől** jár le.⁷⁷

⁷⁴ Magyarázat: a 7a. cikket (új rendelkezést) a módosított irányelvbe kell beiktatni; az „ezen irányelv” tehát a 2000-es irányelvet jelentené. Egy egyszerű számításból azonban látszik, hogy a jogi aktus megalkotója valójában a 2015. évre (+ 5 évre = 2020-re) kívánt utalni (mivel 2000 + 5 év = 2005 már elmúlt a módosító jogi aktus elfogadásának időpontjában, vagyis 2015-ben).

⁷⁵ Lásd a [Tanács 1182/71/EGK, Euratom rendeletét \(1971. június 3.\) az időtartamokra, időpontokra és határidőkre alkalmazandó szabályok meghatározásáról](#) (HL L 124., 1971.6.8., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

⁷⁶ Lásd az [1182/71/EGK, Euratom rendeletet](#).

⁷⁷ Lásd az [1182/71/EGK, Euratom rendeletet](#).

Amennyiben határozatok meghozataláról van szó, a következő fordulatot kell használni, ezáltal egyértelművé téve, hogy az utolsó nap is beleértendő a határidőbe:

„[2015. december 31]-ig”

Amennyiben jelentések benyújtásáról, javaslattételről vagy megfelelési határidők betartásáról van szó (például az irányelvek esetében) – amikor valószínűsíthető, hogy a feladatot nem az utolsó napon végzik el –, egyszerűen használjuk a következő fordulatot:

„[2016. január 1.] előtt”

N.B.: Az „... előtt” kifejezésnek meg kell jelölnie az érintett időtartam végét követő időpontot. Például a „2011. január 1. előtt” fordulat valójában azt jelenti, hogy „legkésőbb 2010. december 31-én”.

D.11. NYELVEKRE VALÓ HIVATKOZÁSOK

A nyelvek megnevezéséhez és felsorolásuk sorrendjéhez egynyelvű vagy többnyelvű szövegben lásd az Intézményközi Kiadványszerkesztési Útmutató [7.2.1.](#) és [7.2.2.](#) pontját.

D.12. LÁBJEGYZETEK ÉS UTASÍTÁSOK A KIADÓHIVATAL SZÁMÁRA

A valódi lábjegyzetek olyan információt tartalmaznak, amelynek a kihirdetett szövegben nyomtatásban is azonos alakban kell megjelennie. Főszabályként⁷⁸ a valódi lábjegyzeteket egymást követő számok jelölik és a lábjegyzetek szövege a hozzájuk kapcsolódó főszöveg oldalának alján jelenik meg. E főszabály alóli kivételként, ha a valódi lábjegyzet olyan rendelkezéshez kapcsolódik, amely hatályos jogi aktusba kerül beiktatásra vagy annak helyébe lép, e lábjegyzeteket egy, kettő, három stb. csillaggal kell jelölni, és szövegük közvetlenül a módosítást képező szövegrész után jelenik meg.

A technikai lábjegyzetek a Kiadóhivatalnak címzett utasítást tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy a kihirdetést megelőzően illesszen be a szövegbe egy olyan technikai jellegű információt – így például egy még nem kihirdetett jogi aktus sorszámát –, ami nem érinti a szöveg tartalmát. A technikai lábjegyzeteket növekvő számú „plusz” jel (+) jelöli. E lábjegyzetek mindig a hozzájuk kapcsolódó főszöveg oldalának alján jelennek meg, akkor is, ha egy olyan rendelkezéshez tartoznak, amely egy hatályos jogi aktus szövegébe kerül beiktatásra vagy annak helyébe lép.

⁷⁸ Ettől eltérő szabályok lehetnek alkalmazandók a technikai mellékletekhez (például formanyomtatványokhoz vagy táblázatokhoz) kapcsolódó olyan lábjegyzetekre, amelyek többoldalny terjedelműek.

Példa a különböző típusú lábjegyzek egyetlen szövegben való előfordulására:

„5. cikk

A 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ a következőképpen módosul:

1. Az 5. cikk (2) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

»A szabályozástechnikai standardok tervezetének kidolgozása során az EÉPH nem sértheti a C6. szakaszra vonatkozó származtatott energiaügyletekre vonatkozó, (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi irányelv⁺ 95. cikke és az (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelet^{***} 35. cikke (6) bekezdésének e) pontja szerinti átmeneti rendelkezéseket.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... irányelve (...) ...-ról/-ről (HL ...).

** Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete (...) ...-ról/-ről (HL ...).«

2. ...

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201, 2012.7.27., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj>).

⁺ HL: Kérjük, illessze be a PE-CONS 23/14. (2011/0298(COD)) számú dokumentumban szereplő irányelv számát a szövegbe, és az irányelv számát, dátumát, címét és HL-hivatkozását a lábjegyzetbe.

⁺⁺ HL: Kérjük, illessze be a PE-CONS 78/13. (2011/0295(COD)) számú dokumentumban szereplő rendelet számát a szövegbe, és a rendelet számát, dátumát, címét és HL-hivatkozását a lábjegyzetbe.”

Ha a Kiadóhivatal számára adott utasítás a szöveg tartalmára – például a jogi aktus alkalmazásának kezdőnapjára vagy a jogi aktus hatálybalépésének időpontjára – vonatkozik, akkor ez az utasítás nem lábjegyzetként szerepel: ebben az esetben a főszövegbe három pontot kell beiktatni, amelyet szögletes zárójelben szereplő utasítás követ (lásd a példát a D.10.1. pontban).

I. MELLÉKLET

Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai
Bizottság

közös gyakorlati útmutatója

az Európai Unió jogszabályainak szerkesztésében
részt vevők számára

Előszó a második kiadáshoz

A Közös gyakorlati útmutató a kiadása óta eltelt tíz évben bizonyította, hogy az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által kidolgozott jogi aktusok világos és pontos szerkesztése során haszonnal forgatható. Az e műben foglalt elvek zsinórmértékül szolgálnak a három intézmény jogszabályszerkesztési tevékenysége során.

Mindazonáltal az útmutató 2000. évi – magyarul 2008-ban megjelent – első kiadása óta számos változás történt az immár uniós jogban. Szükségessé vált, hogy egy új kiadásban megjelenjenek mind a már korábban elektronikus formátumban rendelkezésre álló részleges frissítések, mind pedig a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett újítások miatti kiigazítások.¹

E kiadás tartalmaz továbbá bizonyos egyszerűsítéseket, és figyelembe veszi az utóbbi időben bekövetkezett változásokat. A jövőben további változásokra kell számítani, amelyeket az útmutató szövegébe majd kellő időben be kell illesztenie a jogszabályszerkesztés kérdéseivel foglalkozó csoportnak², amelynek feladata lesz ezentúl az útmutató állandó frissítése.

A Közös gyakorlati útmutató a jogszabályszerkesztés általános elveinek alapgyűjteménye. Mindegyik intézmény együtt használja ezt az útmutatót egyéb, az illető intézmény saját egységesített szövegmintáit és részletesebben kifejtett gyakorlati szabályait tartalmazó segédeszközökkel.

Kívánjuk, hogy az így kiigazított és naprakésszé tett útmutató továbbra is járuljon hozzá tartósan az Unió jogi aktusainak minőségéhez.

az Európai Parlament
Jogi Szolgálatáról

a Tanács
Jogi Szolgálatáról

Christian PENNERA
jogtanácsos

Hubert LEGAL
jogtanácsos

a Bizottság
Jogi Szolgálatáról

Luis ROMERO REQUENA
főigazgató

Kelt Brüsszelben, 2013. július 11-én

¹ E kiadásban az 1998. évi intézményközi megállapodással (lásd az első kiadáshoz írt előszót) elfogadott, az útmutató pontjait bevezető közös iránymutatások szövegét is néhány vonatkozásban hozzá kellett igazítani e változásokhoz.

² E csoport 2010-ben jött létre azzal a céllal, hogy megkönnyítse a három intézmény közötti együttműködést a jogszabályszerkesztés területén.

Előszó az első kiadáshoz

A közösségi jogszabályok jobb érthetősége és helyes végrehajtása érdekében alapvető fontosságú helyes megszerkesztésük. A közösségi intézmények által elfogadott jogi aktusokat érthető és következetes módon, a megjelenítés és a jogszabályszerkesztés egységes elveivel összhangban kell kidolgozni, azért, hogy a polgárok és a gazdasági szereplők megismerhessék jogaikat és kötelezettségeiket, illetve hogy a bíróságok érvényesíteni tudják ezeket, valamint, hogy szükség esetén a tagállamok e jogi aktusokat helyesen, kellő időben át tudják ültetni.

Az Európai Tanács 1992-es edinburgh-i ülése óta a helyes jogszabályszerkesztés elveinek megfelelő világosabb, egyszerűbb jogi aktusok révén megvalósuló jobb jogalkotás szükségességét a legfelső politikai szinten ismerték fel. Mind a Tanács, mind a Bizottság tett lépéseket ezen igény kielégítésére¹. Az Amszterdami Szerződés záróokmányához csatolt, a közösségi jogszabályok szerkesztésének minőségéről szóló 39. számú nyilatkozat is ezt az igényt erősítette. E nyilatkozat eredményeképp a közösségi jogi aktusok elfogadására irányuló eljárásban részt vevő három intézmény, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság az 1998. december 22-i intézményközi megállapodással² közös iránymutatásokat fogadott el, amelyek célja, hogy javítsák a közösségi jogszabályok szerkesztésének minőségét.

Ezt az útmutatót a három intézmény jogi szolgálata készítette az említett intézményközi megállapodás alapján, ezen iránymutatások tartalmának részletezése és hatásainak magyarázata céljából, úgy, hogy minden iránymutatáshoz egyenként fűztek észrevételt, és azokat példákkal illusztrálták. Ezen útmutató mindazok számára készült, akik a leggyakoribb közösségi jogi aktusok szerkesztésében részt vesznek. Továbbá remélhetőleg ösztönzőként hat az intézmények bármely jogi aktusára nézve, függetlenül attól, hogy azok a közösségi Szerződések keretében vagy az Európai Unióról szóló szerződésnek a közös kül- és biztonságpolitikával, valamint a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos címei keretében készülnek.

E közös gyakorlati útmutatót olyan egyéb különös dokumentumokkal együtt kell használni, mint a Tanácsnak az Európai Unió Tanácsa keretében elfogadott jogi aktusok formájára vonatkozó kiadványa, a Bizottság jogszabály-szerkesztési kézikönyve, az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala által kiadott Intézményközi kiadványszerkesztési útmutató vagy a LegisWrite-ban szereplő minták. Mindig hasznos és gyakran elengedhetetlen lesz továbbá a Szerződések vonatkozó rendelkezéseire és az adott terület legfontosabb jogi aktusaira hivatkozni.

Nyomatékosan javasoljuk, hogy a három intézmény alkalmazottai használják ezt az útmutatót, és hogy észrevételeikkel gazdagítsák. Az észrevételeket a jogszabályszerkesztés minőségéért felelős intézményközi csoportnak kell megküldeni, amely folyamatosan frissíti az útmutatót.

¹ A Tanács 1993. június 8-i állásfoglalása a közösségi jogszabály-szerkesztés minőségéről (HL C 166., 1993.6.17., 1. o.). Bizottság: Általános iránymutatások a jogalkotási politikáról, SEC dokumentum (1995) 2255/7, 1996. január 18.

² 1998. december 22-i intézményközi megállapodás a közösségi jogszabályok szövegezésének minőségére vonatkozó közös iránymutatásokról (HL C 73., 1999.3.17., 1. o.).

A három jogi szolgálat bízik abban, hogy ez az útmutató valamilyen módon segítséget nyújt mindazoknak, akik a jogi aktusok szerkesztésében részt vesznek. Ily módon hozzájárulhatnak azon célhoz, hogy az európai polgárok számára olyan jogszabályok készüljenek, amelyek egyértelművé teszik az Európai Unió céljait és a célok eléréséhez szükséges eszközöket.

az Európai Parlament
Jogi Szolgálatára részéről

G. GARZÓN CLARIANA
jogtanácsos

a Tanács
Jogi Szolgálatára részéről

J.-C. PIRIS
jogtanácsos

a Bizottság
Jogi Szolgálatára részéről

J.-L. DEWOST
főigazgató

Kelt Brüsszelben, 2000. március 16-án.

TARTALOM

ELŐSZÓ

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

(1–6.) IRÁNYMUTATÁS	6
---------------------------	---

A JOGI AKTUS KÜLÖNBÖZŐ RÉSZEI

(7–15. IRÁNYMUTATÁS)	18
----------------------------	----

BELSŐ ÉS KÜLSŐ UTALÁSOK

(16. ÉS 17. IRÁNYMUTATÁS)	34
---------------------------------	----

MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUSOK

(18. ÉS 19. IRÁNYMUTATÁS)	41
---------------------------------	----

ZÁRÓ ÉS HATÁLYON KÍVÜL HELYEZŐ RENDELKEZÉSEK, VALAMINT MELLÉKLETEK

(20., 21. ÉS 22. IRÁNYMUTATÁS)	49
--------------------------------------	----

Általános elvek
(1-6. iránymutatás)

1. AZ UNIÓS JOGI AKTUSOKAT VILÁGOSAN, EGYSZERŰEN ÉS PONTOSAN KELL MEGSZERKESZTENI*.

1.1. A jogi aktus szövege:

- világos, könnyen érthető és egyértelmű;
- egyszerű és tömör, szükségtelen elemektől mentes;
- pontos, az olvasó minden bizonytalanságát eloszlató kell, hogy legyen.

1.2. Ezen észszerűségi elv olyan általános jogelvek kifejeződése is egyben, mint:

- a polgárok törvény előtti egyenlősége abban az értelemben, hogy biztosítani kell, hogy a jog mindenki számára hozzáférhető és érthető legyen;
- a jogbiztonság abban az értelemben, hogy a jogalkalmazás módja kiszámítható kell, hogy legyen.

1.2.1. Ez az elv különösen fontos az uniós jogi aktusok esetében, amelyeknek egy összetett, multikulturális és többnyelvű rendszerbe kell illeszkedniük (lásd az 5. iránymutatást).

1.2.2. Ezen elv alkalmazásának kettős célja van: a jogi aktusok érthetőbbé tétele és a rossz jogszabályszerkesztésből eredő jogviták elkerülése.

* A Közös gyakorlati útmutató jelen kiadása magyar változatának szövege egyes részeiben kiigazításon esett át, figyelembe véve különösen a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett módosításokat.

- 1.3. A nem kellően világos rendelkezéseket az Európai Unió Bírósága megszorítóan értelmezheti. Ez ahhoz vezet, hogy az eredeti céllal – ti. az adott rendelkezésről folytatott tárgyalások során felmerülő problémák megoldására kitalált többértelmű megfogalmazásnak a szövegbe foglalásával – épp ellentétes eredmény születhet³.
- 1.4. Az egyszerűség és a pontosság követelménye nyilvánvalóan ütközhet. Az egyszerűsítés gyakran a pontosság rovására valósul meg és fordítva. A gyakorlatban úgy kell egyensúlyt teremteni, hogy a rendelkezés a lehető legpontosabb legyen, anélkül, hogy megértése túl nehézkes lenne. Ez az egyensúly változhat a rendelkezés címzettjeitől függően (lásd a 3. iránymutatást).

Példa olyan szövegre, ahol nem valósult meg ez az egyensúly:

„Kötelező [termék]jelölési rendszert kell bevezetni, amely valamennyi tagállamban 2000. január 1-jétől kezdődően kötelező. Ez a kötelező rendszer azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy valamely tagállam a rendszer fakultatív alkalmazása mellett döntsön az ugyanazon tagállamban árusított [termékek esetén].”

- 1.4.1. A jogszabályszerkesztőnek meg kell kísérelnie a jogalkotói szándékot egyszerű fogalmakra lebontani, annak érdekében, hogy azt egyszerű kifejezésekkel tolmácsolhassa. Amennyire lehetséges, köznyelvi fordulatokat kell használni. Az egyértelmű megfogalmazás szükség esetén elsőbbséget élvez a stílus ékességével szemben. Kerülni kell például a rokonértelmű szavak és különböző kifejezések használatát ugyanazon gondolat kifejezésére.
- 1.4.2. A nyelvtanilag helyes és az írásjeleket megfelelően alkalmazó jogszabályszerkesztés megkönnyíti a szöveg helyes megértését és más nyelvekre való lefordítását (lásd az 5. iránymutatást).
2. AZ UNIÓS JOGI AKTUST AZ ÉRINTETT JOGI AKTUS TÍPUSÁNAK ÉS KÜLÖNÖSEN ANNAK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL KELL MEGSZERKESZTENI, HOGY A JOGI AKTUS KÖTELEZŐ EREJŰ-E (RENDELET, IRÁNYELV, HATÁROZAT, AJÁNLÁS VAGY EGYÉB JOGI AKTUS) *.
- 2.1. Az egyes jogi aktusokra sajátos követelmények vonatkoznak mind az egységesített alaki követelmények, mind az egységesített szövegminták tekintetében (lásd a 15. iránymutatást).

³

Lásd a C-6/98. sz. ARD kontra Pro Sieben ügyet (EBHT 1999., I-7599. o).

*

A Közös gyakorlati útmutató jelen kiadása magyar változatának szövege egyes részeiben kiigazításon esett át, figyelembe véve különösen a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett módosításokat.

2.2. A jogszabályszerkesztési stílusnak figyelemmel kell lennie a jogi aktus típusára.

2.2.1. Mivel a rendeletek közvetlenül alkalmazandók és teljes egészükben kötelezők, rendelkezéseiket úgy kell megszerkeszteni, hogy a címzetteknek ne legyen kétségük az azokból eredő jogokat és kötelezettségeket illetően: el kell ezért kerülni a köztes nemzeti hatóságokra való hivatkozásokat, kivéve, ha a jogi aktus a tagállamok részéről kiegészítő intézkedést ír elő:

Példa:

„Minden vállalat köteles nyilvántartást vezetni...”

2.2.2. Az irányelv címzettjei a tagállamok:

Példa:

„A tagállamok biztosítják, hogy minden vállalat nyilvántartást vezessen...”

Az irányelvek emellett kevésbé részletes megfogalmazást igényelnek annak érdekében, hogy a tagállamok számára elegendő mérlegelési lehetőség maradjon az átültetés során. Ha a rendelkező rész túl részletes, és nem hagy ilyen mérlegelési lehetőséget, az irányelv helyett a rendelet a megfelelő eszköz.

2.2.3. A határozatokat a címzettjeikre figyelemmel kell megszerkeszteni úgy, hogy ugyanakkor alapvetően megfeleljenek az általános hatályú jogi aktusokra vonatkozó alaki követelményeknek:

Példa:

„Az afrikai sertéspestis ...-án megerősített kitörésének leküzdésére [a tagállam] uniós pénzügyi támogatásban részesülhet...”

2.2.4. Az ajánlások nyelvezetének figyelemmel kell lennie arra, hogy rendelkezéseik nem kötelezőek:

Példa:

„Ajánlott, hogy a tagállamok ...”

- 2.3. A jogi aktus szerkesztésénél figyelembe kell venni, hogy az adott jogi aktus kötelező erejű-e.
- 2.3.1. Az ige és az igeidő megválasztása függ a jogi aktus típusától és a nyelvtől, valamint attól, hogy preambulumbekzdésekről vagy a rendelkező részről van-e szó (lásd a 10. és 12. iránymutatást).
- 2.3.2. A kötelező erejű jogi aktusok rendelkező részében a magyar és a francia jelen időt használ, míg az angol általában a „shall” segédigét alkalmazza. E nyelveken lehetőleg kerülni kell a jövő idő használatát.
- 2.3.3. Ezzel szemben nem kötelező erejű jogi aktusoknál tilos a felszólító mód vagy a kötelező erejű aktusokhoz túl közel eső felépítés vagy megfogalmazás.
- 3. A JOGI AKTUS SZERKESZTÉSÉNÉL FIGYELEMMEL KELL LENNI AZOKRA A SZEMÉLYEKRE, AKIKRE VAGY AMELYEKRE AZ ADOTT JOGI AKTUS ALKALMAZANDÓ LESZ, ANNAK ÉRDEKÉBEN, HOGY LEHETŐVÉ TEGYÉK SZÁMUKRA JOGAIK ÉS KÖTELEZETTSÉGEIK EGYÉRTELMI MEGÁLLAPÍTÁSÁT, VALAMINT FIGYELEMMEL KELL LENNI A JOGI AKTUS VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS SZEMÉLYEKRE.
- 3.1. A jogi aktusok címzetti köre több csoportra oszlik, a teljes népességtől a meghatározott területek szakértőig. Minden csoport részéről jogos elvárás, hogy a jogszabályok számukra érthető nyelvezettel készüljenek.
- 3.2. Mind az indokolás, mind a jogi aktusok rendelkező része esetében kellőképpen figyelembe kell venni, ha ezen aktusok címzettjeiként különböző csoportokhoz tartozó személyek szerepelnek.
- 3.3. Ez az elv megkönnyítheti a tagállami jogrendbe való átültetést is.

- 3.4. A címzettekén kívül a jogi aktus a nemzeti hatóságok különböző szinteken, például a köztisztviselők, tudósok és bírák révén történő beavatkozását is maga után vonja. A jogi aktus nyelvezetének tekintettel kell lennie arra, hogy a szövegek tartalmazhatnak olyan technikai előírásokat, amelyek végrehajtása az adott területre szakosodott tisztviselőkre tartozik.

Példa célzott jogszabályszerkesztésre:

„3. cikk

Az Európai Bankjegyszakértői Központ és a hamispénz-adatbázis

- (1) Az Európai Bankjegyszakértői Központot (CAC) és a KBER hamispénz-adatbázisát (CCD) az EKB hozza létre és annak keretében működik. A CAC létrehozásának célja az EKB és az NKB-k által kibocsátott euróbankjegyek hamisításával kapcsolatos technikai vizsgálatok és adatok központosítása. Az euróbankjegyek hamisításával kapcsolatos valamennyi lényeges műszaki és statisztikai adatot a CCD-ben kell tárolni.
- (2) ...
- (3) A jogszabályi korlátozások figyelembevételével az NKB-k a CAC rendelkezésére bocsátják a birtokukban lévő új euróbankjegy-hamisítványokat, műszaki vizsgálat és központi osztályba sorolás céljából. Az NKB-k végzik annak előzetes értékelését, hogy egy adott hamisítvány valamely osztályba sorolt fajtába vagy új kategóriába tartozik-e.”

4. A JOGI AKTUS RENDELKEZÉSEINEK TÖMÖRNEK, TARTALMUKNAK PEDIG A LEHETŐ LEGEGYNEMŰBBNEK KELL LENNIE. KERÜLNI KELL A TÚLSÁGOSAN HOSSZÚ CIKKEKET ÉS MONDATOKAT, A SZÜKSÉGTENÜL BONYOLULT MEGFOGALMAZÁST ÉS A RÖVIDÍTÉSEK TÚLZOTT HASZNÁLATÁT.
- 4.1. A jó jogalkotói stílus jellemzője a szöveg fő gondolatainak tömör kifejezése. Az olvasó számára a szöveg megvilágítását szolgáló magyarázó szakaszok értelmezési problémákhoz vezethetnek.

- 4.2. A szövegen belül egyneműsége (az egyes részek közötti összhangra) kell törekedni.
- 4.2.1. A hatályt (alkalmazási kört) az egész jogi aktusban szem előtt kell tartani. A jogok és kötelezettségek nem terjedhetnek túl azokon, amelyeket a szóban forgó jogi aktus a hatálya alá tartozóként határoz meg, és nem terjedhetnek ki más területekre.
- 4.2.2. A jogoknak és kötelezettségeknek egymással ellentmondásmentes összhangban kell lenniük.
- 4.2.3. Alapvetően ideiglenes jellegű szöveg nem tartalmazhat állandó jellegű rendelkezéseket.
- 4.3. A jogi aktusoknak a többi uniós jogi aktussal is összhangban kell állniuk.
- 4.3.1. Különösen kerülni kell az adott területen belüli egyéb jogi aktusokkal való átfedéseket és ellentmondásokat.
- 4.3.2. Ki kell zárni továbbá az olyan eseteket, amelyek kétségesse teszik egyéb jogi aktusok alkalmazhatóságát (lásd még a 21. iránymutatást).
- 4.4. Minden egyes mondat mindössze egy gondolatot tartalmazzon, a cikkeknek pedig, amennyiben egynél több mondatból állnak, egymással logikai összefüggésben álló gondolatokat kell egybegyűjteniük. A szöveget az indokolás menetét követő, könnyen összevethető alrészekre kell bontani (lásd a 15. iránymutatáshoz tartozó táblázatot), mivel a túl nagy egységet alkotó szöveg esetén nehezebb mind a vizuális, mind az intellektuális megértés. Ez azonban nem vezethet a mondatok mesterséges és túlzott töredezettségéhez.
- 4.5. Minden cikk szerkesztése során a lehető legegyszerűbb szerkezetet kell megtalálni.
- 4.5.1. Az értelmezés szempontjából nem szükséges, az érthetőség érdekében pedig nem kívánatos, hogy a teljes szabályozási tárgyat egyetlen cikk fedje le. Sokkal jobb, ha az adott kérdést több cikk tárgyalja, amelyeket végül egy szakasz fog egybe (lásd a 15. iránymutatást).
- 4.5.2. A cikkek, különösen a jogi aktus kidolgozásának kezdeti szakaszában, ne legyenek túl bonyolult szerkezetűek. A jogi aktusok tervezetei és a jogi aktusokra irányuló javaslatok az elfogadási eljárás során egyeztetések és tárgyalások eredményétől függenek, amelyek a legtöbb esetben további kiegészítéseket és pontosításokat eredményeznek. A jogi aktus későbbi, gyakran nagyszámú módosításait szintén nehéz lesz beiktatni, amennyiben a cikkek már eleve túlszűfoltak.

Példa a fenti elveknek nem megfelelő szövegre:

„(4) A tagállamok tehetnek a (2) bekezdéstől történő eltérésre irányuló intézkedéseket egy adott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás tekintetében, ha a következő feltételek teljesülnek:

a) az intézkedés:

i. szükséges, a következő okok egyike miatt:

1. közrend, különösen a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és üldözése, ideértve a kiskorúak védelmét és a faji, nemi, vallási vagy nemzeti alapú bármilyen gyűlöletre uszítás és az egyének emberi méltóságának megsértése elleni küzdelmet;
2. közegészség-védelem,
3. közbiztonság, ideértve a nemzetbiztonsági és honvédelmi érdekek védelmét,
4. a fogyasztók védelme, ideértve a befektetők védelmét is;

ii. egy olyan, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás ellen irányul, amely az i. alpontban említett célokat sérti, vagy e célokat komolyan és súlyosan veszélyezteti;

iii. az említett célokkal arányos;

b) a szóban forgó intézkedés meghozatala előtt és a bírósági eljárás sérelme nélkül, ideértve az előzetes eljárásokat és a bünyügyi nyomozás keretében végrehajtott intézkedéseket, a tagállam:

- i. felkérte az (1) bekezdésben említett tagállamot, hogy intézkedjen, és az utóbbi ezt nem tette meg, vagy az intézkedések nem voltak megfelelőek,
- ii. közölte a Bizottsággal és az (1) bekezdésben említett tagállammal, hogy ilyen intézkedést szándékozik tenni.”

4.6. Olykor könnyebb bonyolult mondatokat alkotni, mint törekedni a tartalom világos szöveget eredményező összefoglalására. Ez a törekvés azonban alapvető fontosságú a szövegek könnyű érthetősége és fordíthatósága szempontjából.

- 4.7. A rövidítések használatának mértéke a lehetséges címzettek körétől függ. A rövidítésnek számukra ismertnek kell lennie, vagy jelentését az első használat alkalmával egyértelműen meg kell határozni. [például: „az Európai Központi Bank (EKB)”]; „nemzetközi bankszámlaszám (a továbbiakban: IBAN)”. Amennyiben egy rövidítés jelentésének meghatározása már szerepel a preambulumbekkezdésekben, és a rövidítést a rendelkező részben újra használják, a rendelkező részben az első előfordulási helyen rendszerint újra meg kell határozni a jelentését. E jelentésmeghatározás megismétlésének hasznosságát azonban eseti alapon, különösen a preambulumbekkezdések számára és hosszára, valamint a rövidítés közismertségére vagy egyértelműségére tekintettel kell megítélni.
5. AZ ELFOGADÁSUKHOZ VEZETŐ ELJÁRÁS SORÁN A JOGI AKTUSOK TERVEZETEIT OLYAN KIFEJEZÉSEKKEL ÉS MONDATSZERKEZETEKKEK KELL MEGSZÖVEGEZNI, AMELYEK FIGYELEMBE VESZIK AZ UNIÓS JOGALKOTÁS TÖBBNYELVŰ JELLEGÉT; AZ EGYES NEMZETI JOGRENDSZEREKRE JELLEMZŐ FOGALMAKAT, ILLETVE SZAKKIFEJEZÉSEKET KÖRÜLTEKINTÉSSEL KELL ALKALMAZNI*.
- 5.1. Általános hatályú jogi aktus szerkesztése során mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy a szöveg megfeleljen az 1. tanácsi rendelet követelményeinek, amelynek értelmében a jogi aktusok szövegét valamennyi hivatalos nyelven el kell készíteni. Ez a nemzeti jogszabályok szerkesztéséhez képest további követelményekkel jár.
- 5.2. Egyrészt, az eredeti szövegnek különösen egyszerűnek, világosnak és egyértelműnek kell lennie, mivel akár a legcsekélyebb túlbonyolítás vagy kétértelműség is pontatlansághoz, közelítő megoldáshoz vagy félrefordításhoz vezethet egy vagy több uniós nyelven.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„[X termék] piaci ára az alábbi nemzeti adókat és díjakat nem tartalmazó, gyártelepi ár:

- a) a nagytételben csomagolt, friss termék ára;
- b) [X EUR] összeggel növelve a szükséges szállítási költségek figyelembevétele érdekében.”

Ilyen esetben kerülni kell a felsorolást, helyette az alábbi szöveg javasolt:

„[X termék] piaci ára a nagytételben csomagolt friss termék nemzeti adókat és díjakat nem tartalmazó, gyártelepi ára.

Ezeket az árakat [X EUR] összeggel kell növelni a szükséges szállítási költségek figyelembevétele érdekében.”

* A Közös gyakorlati útmutató jelen kiadása magyar változatának szövege egyes részeiben kiigazításon esett át, figyelembe véve különösen a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett módosításokat.

- 5.2.1. Kerülni kell a hiányos vagy összevont mondatokat. A jogszabályszerkesztő ne próbáljon meg ezekkel élni olyan összetett tartalom közvetítése során, amely hosszabb kifejtést igényel.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„Ha a termékek nem felelnek meg az 5. cikkben megállapított követelményeknek, a tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést ezen termékek forgalmazásának korlátozására vagy tilalmára annak biztosítása érdekében, hogy kivonják őket a forgalomból, figyelembe véve a tagállamok által az egyéb eshetőségre vonatkozó bírságokat.”

Javasolt szöveg:

„Ha a termékek nem felelnek meg az 5. cikkben megállapított követelményeknek, a tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést e termékek forgalmazásának korlátozása, tilalma vagy a forgalomból való kivonásuk biztosítása érdekében.

A tagállamok meghatározzák az említett korlátozó, tiltó vagy a forgalomból kivonó intézkedések megsértése esetén alkalmazandó szankciókat.”

- 5.2.2. Kerülni kell a túl bonyolult, több kiegészítést, alárendelt mellékmondatokat, illetve közbeékelte mondatokat tartalmazó mondatokat.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„Valamennyi szerződő fél részére hozzáférést kell biztosítani a kutatási eredményekhez azzal, hogy a kutatóintézeteknek lehetőségük van fenntartani a későbbi kutatási projektek eredményeinek felhasználási jogát.”

Javasolt szöveg:

„Valamennyi szerződő fél részére hozzáférést kell biztosítani a kutatási eredményekhez.

A kutatóintézetek azonban fenntarthatják a későbbi kutatási projektek eredményeinek felhasználási jogát.”

- 5.2.3. A mondat különböző részei közötti nyelvtani kapcsolatnak világosnak kell lennie. Nem lehet kétség afelől, hogy pl. egy jelző egy vagy több főnévhez kapcsolódik-e. Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

a francia: „pour comprendre et pouvoir appliquer correctement ces normes” kétféle jelentéssel bírhat:

„...e rendelkezések megértése és helyes alkalmazása érdekében...” vagy

„...e rendelkezések helyes megértése és alkalmazása érdekében.”

- 5.2.4. Szintén kerülni kell a zsargont, a divatos szavakat, illetve az általánosan elfogadott jogi jelentésüktől eltérő értelemben használt latin kifejezéseket.
- 5.3. Másrészt, további problémát okozhat a fordításban az olyan – különösen jogi – kifejezéseknek és fordulatoknak a használata, amelyek túl szorosan kötődnek egy bizonyos nyelvhez vagy nemzeti jogrendszerhez.

Különösen az alábbi két problémát kell a jogszabályszerkesztőnek szem előtt tartania.

- 5.3.1. A szöveg megalkotásának nyelvében gyakran előforduló egyes kifejezéseknek nem feltétlenül találjuk meg a megfelelőjét más uniós nyelvben. Más nyelveken ezért csak körülírások és közelítő megoldások használatával fordíthatók le, ami jelentésbeli eltérésekhez vezet a különböző nyelvi változatok között. Ezért lehetőleg kerülni kell az olyan kifejezéseket, amelyek túlságosan egy adott nyelvhez kötődnek.

- 5.3.2. A jogi terminológia terén kerülni kell azokat a kifejezéseket, amelyek túl szorosan kötődnek egy adott nemzeti jogrendszerhez.

Példa:

A francia jogban jól ismert „faute” fogalmának nincs pontos megfelelője más jogrendszerekben (különösképpen az angol és a német jogban); ezért szövegkörnyezettől függően más nyelvekre könnyen lefordítható fogalmakat – „illegalité”, „manquement” (egy kötelezettség tekintetében) stb. (magyarul: „jogellenesség”, „mulasztás/kötelezettségszegés” stb.) – kell helyette használni.

- 5.4. A cél – a lehetőségekhez mérten, illetve figyelembe véve az uniós jog és terminológiájának különleges jellegét – az, hogy a jogi aktusokat az egyes tagállamokban alkalmazó és értelmező személyek (köztisztviselők, bírák, jogászok stb.) az uniós jogi aktusokat ne negatív értelemben vett „fordításnak” tekintsék, hanem olyan szövegnek, amely megfelel egy bizonyos jogalkotói stílusnak. A tükörszavakkal telezsúfolt szövegek, szó szerinti fordítások vagy a nehezen érthető zsargon mind-mind alapul szolgálhatnak az uniós jog kritikájához, és azt eredményezik, hogy az uniós jog idegennek hat.
- 5.5. Végül két gyakorlati észrevételt kell tenni az eredeti szöveg és annak fordításai közötti kapcsolatról.
- 5.5.1. A jogszabályszerkesztőnek mindenekelőtt biztosítania kell, hogy a fordítók rögtön azonosítani tudják azokat a forrásokat, amelyekre az eredeti szöveg épül. Ha az eredeti szövegben valamely részt már meglévő szövegből (pl. Szerződés, irányelv, rendelet stb.) vettek, ennek világosan ki kell derülnie a szövegből, vagy azt külön fel kell tüntetni, ha szükséges, megfelelő elektronikus úton. Fennáll annak veszélye, hogy a forráshivatkozás nélküli rejtett idézeteket egy vagy több nyelvre szabadon fogják lefordítani, noha a jogszabályszerkesztő szándéka kifejezetten az volt, hogy a már meglévő rendelkezés hiteles szövegét használja.
- 5.5.2. Másrészt a jogszabályszerkesztőnek be kell látnia, hogy rendkívül hasznosak lehetnek a fordítók és általánosabban véve a szöveg nyelvi ellenőrzését végző valamennyi egység észrevételei. Az ilyen ellenőrzések lehetővé teszik bármilyen, az eredeti szövegben fellelhető hiba és többértelműség azonosítását akkor is, ha a szöveg hosszadalmas egyeztetések során alakult ki, sőt még akkor is – vagy talán különösképpen akkor – amikor a szöveget előzőleg már többen alaposan megvitatták. Ily módon a jogszabályszerkesztő értesülhet a felmerült problémákról. Számos esetben a legjobb megoldás inkább az eredeti szöveg, mintsem a fordítás módosítása.

6. A JOGI AKTUSBAN HASZNÁLT TERMINOLÓGIÁNAK AZ ADOTT JOGI AKTUSON BELÜL KÖVETKEZETESNEK, ÉS A MÁR HATÁLYBAN LÉVŐ JOGI AKTUSOKKAL – KÜLÖNÖSEN AZ UGYANARRA A TERÜLETRE VONATKOZÓ JOGI AKTUSOKKAL – ÖSSZHANGBAN KELL LENNIE.

AZONOS FOGALMAKAT UGYANAZOKKAL A KIFEJEZÉSEKKEL KELL JELÖLNI, LEHETŐSÉG SZERINT NEM ELTÉRVE A KÖZNAPI, JOGI, ILLETVE SZAKNYELVBEN HASZNÁLATOS JELENTÉSÜKTŐL.

- 6.1. A szövegnek következetesnek kell lennie az adott jogi aktus megértésének és értelmezésének elősegítése érdekében. Megkülönböztethető a csak terminológiai vonatkozásokat érintő alaki következetesség, és a jogi aktus mint egész logikai felépítésével kapcsolatos, szélesebb értelemben vett tartalmi következetesség.

Alaki következetesség

- 6.2. A terminológiai következetesség azt jelenti, hogy ugyanazokat a kifejezéseket kell használni ugyanazon fogalmak megjelölésére, illetve hogy azonos kifejezések nem használhatók különböző fogalmak megjelölésére. A cél az, hogy egy kifejezés jelentését illetően ne maradjon többértelműség, ellentmondás vagy kétség. Azonos tárgyat azonos, eltérő tárgyat pedig eltérő kifejezésekkel kell jelölni.
- 6.2.1. Ez nemcsak az adott jogi aktus rendelkezéseire és mellékleteire vonatkozik, hanem az ahhoz kapcsolódó jogi aktusok rendelkezéseire is, különösen a végrehajtást célzó jogi aktusokra, valamint az adott terület minden egyéb jogi aktusára. A terminológiának alapvetően összhangban kell lennie a hatályos jogszabályokkal.
- 6.2.2. A szavakat köznapi értelmükben kell használni. Ha egy szó köznapi, illetve szaknyelvi jelentése eltér a jogi nyelvezetben használatos jelentésétől, akkor a megfogalmazással a többértelműséget el kell kerülni.
- 6.2.3. A pontosság és az értelmezési problémák elkerülése érdekében szükség lehet valamely fogalom meghatározására (lásd a 14. iránymutatást).

Tartalmi következetesség

- 6.3. A terminológia következetességét a jogi aktus tartalma tekintetében is ellenőrizni kell. A jogi aktusban nem lehetnek belső ellentmondások.
- 6.4. A fogalommeghatározásokat a jogi aktus egészében figyelembe kell venni. A meghatározott fogalmakat egységes módon kell használni, tartalmuk pedig nem térhet el az adott fogalommeghatározásoktól.

A jogi aktus felépítése (7–15. iránymutatás)

7. MINDEN ÁLTALÁNOS HATÁLYÚ JOGI AKTUST ÁLLANDÓ SZERKEZET (MEGJELÖLÉS – PREAMBULUM – RENDELKEZŐ RÉSZ – ADOTT ESETBEN MELLÉKLETEK) SZERINT KELL MEGSZERKESZTENI.*
- 7.1. A jogi aktus elején található a „megjelölés”, amely a jogi aktus azonosítását szolgáló valamennyi információt tartalmazza. Ezt bizonyos technikai adatok (hivatkozás a hiteles nyelvi változatra, EGT-vonatkozás, sorszám) követhetik, amelyeket adott esetben a cím és a preambulum közé kell illeszteni.
- 7.2. A „preambulum” a jogi aktus megjelölése és rendelkező része között található szövegrész, vagyis a bevezető hivatkozások, a preambulumbekapcsolások, és az azokat megelőző, illetve követő ünnepélyes fordulatok.
- 7.3. A „rendelkező rész” a jogi aktus normatív részét képezi. Cikkekből áll, amelyek részekre, címekre, fejezetekre és szakaszokra tagolhatók (lásd a 15. iránymutatáshoz tartozó táblázatot), és amelyekhez mellékletek kapcsolódhatnak.

Az állandó szerkezet részeit illetően lásd az egyes részokról szóló iránymutatásokat.

8. A JOGI AKTUS CÍMÉNEK A LEHETŐ LEGTÖMÖREBB ÉS LEGTELJESEBB MÓDON MEG KELL JELÖLNI A JOGI AKTUS TÁRGYÁT, ÚGY, HOGY NEM VEZETHETI FÉLRE AZ OLVASÓT A RENDELKEZŐ RÉSZ TARTALMÁT ILLETŐEN. ADOTT ESETBEN A JOGI AKTUS MEGJELÖLÉSÉT EGY RÖVID CÍM IS KÖVETHETI.
- 8.1. A címnek, azaz a „megjelölésben” a jogi aktus fő tárgyára vonatkozó szövegrésznek lehetővé kell tennie különösen annak meghatározását, hogy kit érint a jogi aktus (és ki az, akit nem). A címnek a jogi aktus tartalmát a lehető legvilágosabban meg kell jelölnie. A jogszabályszerkesztők ne terheljék a címet oda nem illő információkkal, hanem használjanak inkább az uniós jog különböző területeire jellemző kulcsszavakat (ebben az összefüggésben érdemes utalni az EUR-Lex uniós jogi adatbázisban elérhető „Hatályos európai uniós jogszabályok jegyzéke” analitikus felépítésére).

A jogszabályszerkesztőknek ezért meg kell fontolniuk, hogy a cím milyen információkat tartalmazzon annak érdekében, hogy a közvetlenül érintett olvasót (például: nem minden gazdálkodót, hanem minden altermesztőt) az adott jogi aktus elolvasására ösztönözze.

* A Közös gyakorlati útmutató jelen kiadása magyar változatának szövege egyes részeiben kiigazításon esett át, figyelembe véve különösen a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett módosításokat.

- 8.2. A jogi aktus címének különböznie kell más hatályos jogi aktusok címétől (lásd azonban a 8.3. pontot).
- 8.3. A korábbi jogi aktusokat módosító jogi aktusok különleges esetkörre képeznek. A cím ilyen esetben hiányos, ha nem említi valamennyi módosított jogi aktust szám szerint. Ilyen hivatkozás nélkül nem lehet megtalálni egy adott jogi aktus valamennyi módosítását. Ha a szóban forgó jogi aktus egyetlen célja egy másik jogi aktus módosítása, akkor vagy a módosítandó jogi aktus címét és számát kell feltüntetni, vagy annak számát és a módosítás konkrét célját (lásd a 18.9. és 18.10. pontot). Ezzel szemben, ha a szóban forgó jogi aktus önálló rendelkezéseket állapít meg, és következésképpen a másik jogi aktust pusztán e rendelkezésekkel összefüggésben módosítja, a módosított jogi aktusnak csak a számát kell feltüntetni (lásd a 19.3. pontot).

Rövid cím

- 8.4. Az uniós jogban – amelyben a jogi aktusokat betűk és számok kombinációjával azonosítjuk (pl. „(EU) 2015/35”) – a jogi aktusok rövid címének kisebb a jelentősége, mint azokban a rendszerekben, amelyek nem számozzák ily módon a jogszabályokat. Bizonyos esetekben mégis a rövid cím alkalmazása terjedt el a gyakorlatban (pl. 1234/2007/EK rendelet = „az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”). Annak ellenére, hogy egyszerű megoldásnak tűnhet, a jogi aktusokra való, rövid címekkel történő hivatkozás az uniós jogi aktusok pontosságát és belső összhangját veszélyeztetheti. Ezért ezt a módszert olyan különleges esetekre kell fenntartani, amikor az jelentős mértékben segíti a cím olvasó általi megértését.
- 8.5. A jogi aktus elfogadása során kerülendő a jogi aktus címét követő rövid cím alkotása, mert csak bonyolítja a címet anélkül, hogy megoldaná a rövid cím használatának kérdését az illető jogi aktuson belül, illetőleg a később elfogadásra kerülő jogi aktusokban.

A 8.4. pontban foglalt fenntartás mellett, lehetőség van arra, hogy valamely jogi aktusra rövid címmel történjék hivatkozás az e hivatkozást tartalmazó jogi aktus könnyebb megértése érdekében. Ebben az esetben a választott rövid címnek a hivatkozást tartalmazó jogi aktus szövegében – a többi rövidítéshez hasonlóan – zárójelben és adott esetben „a továbbiakban:” szavakat követően kell szerepelnie.

Összegzőképpen:

8.6. A jogi aktus megjelölésének az alábbiakat kell tartalmaznia:

1. a jogi aktus típusa (rendelet, irányelv, határozat, adott esetben feltüntetve, hogy „felhatalmazáson alapuló” vagy „végrehajtási”);
2. az érintett terület betűszavas rövid megjelölése („EU”, „KKBP” vagy „Euratom”), az évszám és a jogi aktus száma;⁴
3. a jogi aktust elfogadó intézmény(ek) neve;
4. az aláírás napja (a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogi aktusok, a költségvetés, valamint az Európai Parlament és Tanács által elfogadott költségvetési határozatok esetében) vagy az elfogadás napja;
5. a cím, vagyis a tárgy tömör megjelölése.

9. A BEVEZETŐ HIVATKOZÁSOK CÉLJA A JOGI AKTUS JOGALAPJÁNAK ÉS A JOGI AKTUS ELFOGADÁSÁHOZ VEZETŐ ELJÁRÁS FŐ LÉPÉSEINEK MEGJELÖLÉSE.

9.1. A preambulum elején szereplő bevezető hivatkozások az alábbiakat jelölik:

- a jogi aktus jogalapja, vagyis az a rendelkezés, amelyből a szóban forgó jogi aktus elfogadására vonatkozó hatáskör levezethető;
- azok a javaslatok, kezdeményezések, ajánlások, kérelmek vagy vélemények, amelyeket a Szerződések írnak elő (azokat az eljárási aktusokat, amelyeket a Szerződések nem írnak elő, az utolsó bevezető hivatkozások egyikében kell megemlíteni⁵); jogalkotási aktusok esetében szerepeltetni kell a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldéséről, illetőleg a jogalkotási eljárás jellegéről (rendes jogalkotási eljárás vagy különleges jogalkotási eljárás) szóló bevezető hivatkozást is.

Ellenőrizni kell, hogy valóban bevezető hivatkozásokról van-e szó, és nem olyan információkat említenek-e itt, amelyeknek inkább a jogi aktus másik részében kellene szerepelniük (lásd a 9.13. és 9.14. pontot).

⁴ Bizonyos kivételektől eltekintve, az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* „L” sorozatában kihirdetett vagy közzétett összes dokumentum 2015. január 1-jétől a jogi aktus típusától (rendelet, irányelv, határozat vagy egyéb) függetlenül, egységes sorozatba tartozó sorszámot kap, amelynek formátuma: (Terület) ÉÉÉÉ/SZSZ. Azt ezt megelőzően kihirdetett vagy közzétett jogi aktusok számozása nem változik.

⁵ A bizottsági (ún. komitológiai) eljárás szerinti véleményekhez lásd a 10.18. pontot.

A bevezető hivatkozások megjelenítése

- 9.2. A bevezető hivatkozásokat többnyire állandó fordulat vezeti be (a magyar változatban a „tekintettel”, a francia változatban a „vu” szóval, az angol változatban pedig a „having regard to” fordulattal kezdődnek).

Jogalap

- 9.3. Az első bevezető hivatkozás általános hivatkozást tartalmaz a meghozandó intézkedés általános alapját képező Szerződésre.

A bevezető hivatkozás szövege a következő:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre ...”,

„tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre” illetve

„tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre”.

Ha egynél több Szerződésre történik hivatkozás, külön sorokban kell rájuk hivatkozni, a következő sorrendben: az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió működéséről szóló szerződés, az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés.

- 9.4. Ha a jogi aktus közvetlen jogalapja a Szerződés valamely rendelkezése, a Szerződésre utaló általános bevezető hivatkozást az „és különösen” szavak kísérik, amelyeket a vonatkozó cikk követ.⁶

Példa:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére,”

⁶

Ha egy jogi aktus egy csatlakozási okmány rendelkezésén alapul, a következő formula használatos: „tekintettel ... csatlakozási okmány(á)ra és különösen annak ... cikkére” vagy „... és különösen annak ... jegyzőkönyvének ... cikkére.”

- 9.5. Ha ezzel szemben a jogi aktus közvetlen jogalapja másodlagos joganyagban található⁷, az érintett jogi aktusra a második bevezető hivatkozásban kell hivatkozni, a vonatkozó cikkel együtt, és az „és különösen” szavak után.

Példa:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a halállományok megőrzésére irányuló, a nem fenntartható halászatot lehetővé tevő országok esetében alkalmazandó egyes intézkedésekről szóló, 2012. október 25-i 1026/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre^(...) és különösen annak 4. cikke (1) bekezdésének c) pontjára,

^(...) HL L 316., 2012.11.14., 34. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1026/oj>”

- 9.6. A jogalapot világosan el kell különíteni azoktól a rendelkezésektől, amelyek a meghozandó határozatok célját, feltételeit és érdemi vonatkozásait határozzák meg. A tisztán eljárási rendelkezések (például az EUMSZ 294. és 218. cikke) nem szolgálnak jogalapként (lásd azonban a 9.7. pontot).
- 9.7. Az EUMSZ 218. cikkében meghatározott eljárás keretében megkötött nemzetközi megállapodások különleges esetet képeznek, ezért külön említést érdemelnek.

Példa:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 100. cikke (2) bekezdésére, összefüggésben a 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával,”

- 9.8. Hasonlóképpen, ha a jogi aktus egy sor cikkben meghatározza a későbbi döntések/határozatok célját, egy másik cikkben pedig megjelöli az ezen döntések/határozatok meghozatalára jogosult intézményt, akkor egyedül ez utóbbi cikkre kell hivatkozni.

⁷

A másodlagos joganyagba tartozó jogszabály rendelkezésének bevezető hivatkozása a következő: a bevezető hivatkozásban feltüntetjük a jogi aktus megjelölését, amelyet lábjegyzet-hivatkozás követ; a lábjegyzet megadja a HL-hivatkozást (sorszám, dátum és oldalszám, amennyiben több jogi aktus közzétételére került sor a Hivatalos Lap ugyanazon számában, továbbá – amennyiben rendelkezésre áll – az ELI állandó azonosító).

- 9.9. Ugyanígy, ha a jogi aktus egy cikkben belül tartalmaz egy bekezdést az intézkedések céljáról, és egy másik bekezdéssel hatáskört biztosít, akkor csak ez utóbbi bekezdésre kell hivatkozni⁸, nem pedig az egész cikkre.

Például a közös piacszerzés alá tartozó termékekre vonatkozó vámkontingensek részletes szabályainak elfogadásakor az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 144. cikkének (1) bekezdésére kell hivatkozni.

Eljárási aktusok

- 9.10. A Szerződésekben előírt előkészítő aktusokra – különösen az Európai Parlament, a Számvevőszék, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága véleményeire – való hivatkozásokat a Hivatalos Lapban való közzétételre vonatkozó lábjegyzet-hivatkozásnak kell követnie (például: HL C, C/2024/124, 2024.2.5., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2022/124/oj>). Ha az aktust még nem tették közzé, meghozatalának időpontját kell feltüntetni.

Példa:

„A (...) 1996. április 1-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).”

- 9.11. Rendes vagy különleges jogalkotási eljárás esetén, a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldésére vonatkozó bevezető hivatkozás szövege a következő:

„a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően”

⁸

Ha egy bekezdés két felhatalmazó rendelkezést tartalmaz külön albekezdésekben, például egyet a Tanácsra vonatkozóan, egyet a Bizottságra vonatkozóan, a megfelelő albekezdésre kell hivatkozni.

A jogalkotási eljárásra vonatkozó bevezető hivatkozás a következőképpen szól:

„rendes jogalkotási eljárás keretében” vagy „különleges jogalkotási eljárás keretében”

A rendes jogalkotási eljárás keretében, amikor eljutunk az egyeztető bizottság szakaszához, és az egyeztetés sikerrel járt, a bevezető hivatkozás szövege a következő:

„rendes jogalkotási eljárás keretében, az egyeztető bizottság által (...) -án jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével,”

A jogalkotási eljárásra vonatkozó bevezető hivatkozást az eljárás valamennyi szakaszát megemlítő lábjegyzet követi.

- 9.12. Az eljárásra vonatkozó bevezető hivatkozást kell használni az olyan jogi aktusok esetében, amelyek a Szerződés egy másik cikkében szereplő elfogadási eljárásra utaló jogalap szerint kerültek elfogadásra. Például az EUMSZ 132. cikkének (3) bekezdése (jogalap) az EUMSZ 129. cikkének (4) bekezdésében megállapított eljárásra utal. Az utóbbi rendelkezésre, hasonlóképpen a rendes jogalkotási eljárásnál vagy a különleges jogalkotási eljárásnál írtakhoz, hivatkozni kell:

„a Szerződés 129. cikkének (4) bekezdésében megállapított eljárás keretében,”

A bevezető hivatkozásnak nem minősülő hivatkozások

- 9.13. A bevezető hivatkozások szerkesztésekor ügyelni kell arra, hogy azok vagy a jogalapra vagy az eljárásra hivatkozzanak. Ha a rendelkező rész megfelelő megértése vagy jogszerűségének ellenőrzése érdekében a jogalapon kívüli rendelkezések tartalmára kell hivatkozni, ezt a preambulumbekkezdésekben kell megtenni. Általánosabb hivatkozások, háttérinformációként, az indokolásban szerepeltethetők.

- 9.14. Az EUMSZ általános intézményi rendelkezéseit (például a 238. és 288. cikket), amelyek a szóban forgó jogi aktusra is vonatkoznak, nem szabad a bevezető hivatkozásokban említeni.

N.B. Az eljárásban való részvételre (előzetes aktusok) történő hivatkozásokat (szakmai testületek véleménye, olyan konzultációk, amelyeket a Szerződések nem írnak elő) általában a bevezető hivatkozások végén tüntetik fel, olyan fordulatokkal, mint például „*tekintettel a (testület neve) véleményére...*”, „*a (testület neve)-val/-vel folytatott konzultációt követően...*”.

Ellenben a bevezető hivatkozások végén szerepelnek a belső megállapodásban vagy a tagállamok kormányai Tanács keretében üléselő képviselőinek határozatában az olyan hivatkozások, mint:

„*a Bizottsággal folytatott konzultációt követően*”, vagy
„*a Bizottsággal egyetértésben*”.

10. A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK CÉLJA A RENDELKEZŐ RÉSZ FŐ RENDELKEZÉSEINEK TÖMÖR INDOKOLÁSA, AZOK MEGISMÉTLÉSE, ILLETVE MAGYARÁZÓ KÖRÜLÍRÁSA NÉLKÜL. A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK NEM TARTALMAZHATNAK NORMATÍV RENDELKEZÉSEKET VAGY POLITIKAI INTELMEKET.
- 10.1. A „preambulumbekezdések” a jogi aktus azon részét képezik, amely a jogi aktus indokolását tartalmazza, és a bevezető hivatkozások és a rendelkező rész között találhatók. A preambulumbekzdések a „mivel” szóval kezdődnek, egy vagy több mondatból állnak, és számozni kell őket (lásd a 11. iránymutatást). A rendelkező résszel ellentétben úgy kell őket megfogalmazni, hogy nem kötelező jellegük egyértelmű legyen.
- 10.2. A rendeleteknek, irányelveknek és határozatoknak meg kell határozniuk az alapul szolgáló indokokat. A cél az, hogy bármely érintett személy megbizonyodhassék azokról a körülményekről, amelyek között a kibocsátó intézmény hatásköreit a szóban forgó jogi aktus vonatkozásában gyakorolta⁹, hogy egy esetleges jogvitában a felek érdekvédelmének lehetősége biztosított legyen, és hogy a Bíróság gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét.

⁹

Lásd a 24/62. sz., Németország kontra Bizottság ügyet (EBHT 1963., 131. o.).

- 10.3. Ha szükséges felidézni a jogi aktus keletkezésének történetét, a tényeket időrendi sorrendben kell feltüntetni. A jogi aktus egyes rendelkezéseivel kapcsolatos indokolásnak lehetőség szerint a rendelkezések sorrendjét kell követnie.

Optimális esetben a jogi aktus indokolása a következőket tartalmazza:

- a tényállás és az arra alkalmazandó jogi rendelkezések rövid leírása; és
- a következtetés, hogy ezért szükséges vagy célszerű elfogadni a rendelkező részben meghatározott intézkedéseket.

- 10.4. Az uniós jogi aktusok indokolásának tartalmával kapcsolatban több pontosítás nem adható. Lehetetlen a különböző területekre kiterjedő vagy eltérő körülmények között elfogadott általános és egyedi jogi aktusok indokolására egységes mintát adni.

Az indokolásra vonatkozóan azonban bizonyos alapelvek megállapíthatók

- 10.5. A preambulumbekkezdésekben tömören indokolni kell a jogi aktus rendelkező részének főbb rendelkezéseit. Ennek megfelelően:
- 10.5.1. A preambulumbekkezdéseknek valódi indokolást kell tartalmazniuk. Nem tartalmazhatnak a jogalapokra történő hivatkozást (amely[ek]et a bevezető hivatkozásoknak kell tartalmazniuk), és nem ismételhetik meg az adott intézményt hatáskörrel felruházó, jogalapként hivatkozott rendelkezés szövegét. Feleslegesek és értelmetlenek továbbá azok a preambulumbekkezdések, amelyek nem tesznek mást, mint meghatározzák a jogi aktus tárgyát, illetve indokolás nélkül megismétlik, vagy más szavakkal írják le annak rendelkezéseit.
- 10.5.2. A jogi aktusban nem szerepelhet olyan preambulumbekkezdés, amely indokolás nélkül csupán megállapítja bizonyos intézkedések szükségességét.
- 10.5.3. Az indokolás nem állhat sem teljes egészében, sem részben egy másik jogi aktushoz fűzött indokolásra való pusztán hivatkozásból (keresztindokolások)¹⁰.

¹⁰

Lásd a 230/78. sz. Eridania-ügyben hozott ítéletet (EBHT 1979., 2749. o.) és a 73/74. sz., Papiers Peints de Belgique kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet (EBHT 1975., 1491. o.).

- 10.6. Természetesen nem szükséges indokolást fűzni minden egyes rendelkezéshez. Egy jogi aktus hatályon kívül helyezésének vagy egy rendelkezés elhagyásának az okát azonban mindig meg kell adni (lásd még a 10.14. pontot).
- 10.7. Bizonyos kivételekkel kerülni kell az olyan preambulumbekendést, amely nem a rendelkező rész indokolására szolgál; például az EUMSZ 352. cikk alkalmazása esetén egy utolsó preambulumbekendésben az alábbiak szerint szokták megadni e cikk alkalmazásának indokát:

„mivel a Szerződés nem biztosít a 352. cikkben megállapított hatáskörökön túl egyéb hatásköröket [e határozat] elfogadására,”

- 10.8. Ha egy adott jogalap úgy teszi lehetővé jogi aktus elfogadását, hogy nem határozza meg pontosan annak típusát („A Tanács elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy...”), és a meghozandó intézkedés tartalmából nem világos, hogy az uniós jogi aktusok közül melyik típus a megfelelő, célszerű lehet megindokolni, hogy miért az adott típusú jogi aktusra esett a választás. Ha adott esetben például lehetséges lenne közvetlenül alkalmazandó rendelettel eleget tenni a jogalkotási kötelezettségnek, a preambulumbekendésekben indokolni lehet, hogy miért kedvezőbb csak irányelvet elfogadni, amelyet még át kell ültetni a nemzeti jogba. A jogszabályszerkesztőnek a szubszidiaritás és arányosság elveit is szem előtt kell tartania.

Az indokolási kötelezettség mértéke a szóban forgó jogi aktus vagy rendelkezés jellegétől függ

a) Általános hatályú jogi aktusok

- 10.9. *Alap*-jogiaktusokban az indokolásnak a jogi aktus alapkoncepcióját kell ismertetnie, nem pedig az egyes rendelkezésekhez kapcsolódó valamennyi indokot felsorolnia. Konkrét indokolást kell azonban fűzni számos egyedi rendelkezéshez, vagy a rendelkezések fontossága miatt, vagy azért, mert indokaik az alapkoncepcióból nem vezethetők le.
- 10.10. A *végrehajtási* jogi aktusokban az indokokat szükségszerűen konkrétanbban tüntetjük fel, bár mindig törekedni kell a tömörség megőrzésére.

10.11. Az általános hatályú jogi aktusokhoz fűzött indokolásnak azonban nem szükséges felsorolnia, még kevésbé kell értékelnie azokat a tényeket, amelyek alapján a jogi aktust elfogadják. Különösen az olyan jogi aktusok esetén, amelyek behozatali vámokat vagy mezőgazdasági visszatérítéseket határoznak meg, nem célszerű részletes (a számításokat is tartalmazó) indokolást adni; ilyenkor elegendő hivatkozni a számítások során használt kritériumokra és módszerekre, felvázolni a jogi aktus elfogadásához vezető általános helyzetet, másfelől pedig bemutatni a jogalkotás révén megvalósítani kívánt általános célokat.¹¹

b) Egyedi jogi aktusok

10.12. Pontosabban kell meghatározni azokat az indokokat, amelyeken az egyedi jogi aktusok alapulnak.

10.13. Különösen igaz ez a kérelmet elutasító jogi aktusokra. A bonyolult jogi helyzeteket és tényállásokat leíró versenyjogi határozatokat is részletes indokolással kell ellátni; mivel azonban e határozatoknak világosnak kell maradniuk, tömörségre is törekedni kell.

c) Különös rendelkezések

10.14. Különösen nagy körültekintéssel kell eljárni bizonyos rendelkezések indokolásánál, így például a következők esetében:

- eltérések;
- általános szabályoktól eltérő kivételes rendelkezések;
- általános elvektől eltérő kivételes rendelkezések, mint például a visszaható hatályú rendelkezések;
- olyan rendelkezések, amelyek valamely érdekelt felet hátrányosan érinthetnek; és
- olyan rendelkezések, amelyek a kihirdetés napján történő hatálybalépésről rendelkeznek.

¹¹ Lásd a 16/65. sz., Schwarze kontra Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel ügyet (EBHT 1965., 877. o.).

- d) A jogi aktus szubszidiaritásának és arányosságának indokolása
- 10.15. A szubszidiaritás és az arányosság elvének érvényesüléséről külön indokolásnak kell szólnia.
- 10.15.1. Jogalkotási hatáskörük gyakorlása során az intézményeknek figyelembe kell venniük a szubszidiaritás elvét, és az indokolásban („exposé des motifs” / „explanatory memorandum”), valamint – még tömörebben – a preambulumbekkezdésekben meg kell fogalmazniuk, miként tesznek annak eleget.
- 10.15.2. A szubszidiaritási preambulumbekkezdés szövege esetenként eltérő lehet, általában azonban követi a 10.15.4. pontban szereplő felépítést. Fontos azonban emlékeztetni arra a megkülönböztetésre, amelyet az EUSZ 5. cikke tesz az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó és az abba nem tartozó területek között.
- 10.15.3. Az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy meg kell felelni az arányosság elvének. Ebben az esetben kizárólag az arányosság elvének betartásáról szól indokolás, a következő szövegű preambulumbekkezdés formájában:
- „Az arányosság elvével összhangban szükséges és célszerű az ... [az általános cél meghatározása] alapvető cél megvalósításához a ...-ról/ről szóló [hivatkozás a szóban forgó jogi aktus által szabályozott külön intézkedésekre] szabályok megállapítása. Ez [a jogi aktus típusának megjelölése] az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban nem lépi túl a célok eléréséhez szükséges mértéket.”*
- 10.15.4. Ha az Unió nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel, a preambulumbekkezdés mind a szoros értelemben vett szubszidiaritásra, mind az arányosságra tartalmaz hivatkozásokat az alábbi példában meghatározottak szerint:
- „Mivel e ... (a jogi aktus típusának megnevezése) célját (céljait), nevezetesen ... (adott esetben a célkitűzés meghatározása) a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani ... (indokolás), az Unió szintjén azonban ... (az intézkedés terjedelme vagy hatásának meghatározása) miatt e cél(ok) jobban megvalósítható(k), az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a ... (a jogi aktus típusának megnevezése) nem lépi túl az e cél(ok) eléréséhez szükséges mértéket.”*

10.15.5. Az előbbi mintát minden egyes esetben a zárójelekben található magyarázatok szerint kell kitölteni és kiegészíteni oly módon, hogy az valódi indokolást tartalmazzon. El lehet tölteni, amennyiben a preambulumbekkezdés megfogalmazásából világosan kitűnik az Unió szintjén való intézkedés szükségessége és adott esetben az intézkedés arányossága.

A felhatalmazásra és a végrehajtási hatáskörökre vonatkozó indokolás

- 10.16. Azokban az alap-jogiaktusokban, amelyek felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak a Bizottság által történő elfogadásáról rendelkeznek, külön preambulumbekkezdés hivatkozik az EUMSZ 290. cikkére. Ennek a preambulumbekkezdésnek és a hozzá kapcsolódó rendelkezések szövegének a megszerkesztésére vonatkozóan az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság kötelezettséget vállaltak arra, hogy lehetőség szerint az ezen intézmények által együttesen kidolgozott szövegmintákat fogják használni.
- 10.17. Azokban az alap-jogiaktusokban, amelyek végrehajtási jogi aktusoknak a Bizottság által történő elfogadásáról rendelkeznek (EUMSZ 291. cikk), szükség esetén külön preambulumbekkezdés hivatkozik a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹².

Konzultációkra történő hivatkozások

- 10.18. A 182/2011/EU rendeletben előírt konzultációkra hivatkozni kell a Bizottság által elfogadott végrehajtási jogi aktusok preambulumban.

A vizsgálóbizottsági eljárás (a rendelet 5. cikke) során valamely bizottsággal folytatott konzultációnak mindig van joghatása. Az adott bizottsággal folytatott konzultációra nem bevezető hivatkozásban, hanem az utolsó preambulumbekkezdésben kell hivatkozni.

Példa:

„(...) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a(z) [a bizottság neve] véleményével,”

¹²

HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

Ezzel szemben, a tanácsadó bizottsági eljárás (a rendelet 4. cikke) során valamely bizottsággal folytatott konzultáció az utolsó bevezető hivatkozásban szerepel, amelynek szövege a következő:

„a(z) [a bizottság neve] bizottsággal való konzultációt követően,”
--

11. A PREAMBULUMBEKEZDÉSEKET SZÁMOZNI KELL.

- 11.1. Ezt a gyakorlatot igazolják a jogalkotás átláthatóságának és a hivatkozás könnyebbségének egyértelmű megfontolásai mind a szöveg elfogadása előtt, mind annak elfogadását követően.

Ez a gyakorlat nemcsak az általános hatályú jogi aktusokra, hanem az intézmények ünnepélyes formában szerkesztett valamennyi jogi aktusára vonatkozik (megjelölés, preambulum, rendelkező rész).

11.2. A forma a következő:

„mivel:

(1) ...

(2) ...”.

N.B. Minden preambulumbekzdés nagybetűvel kezdődik, és ponttal végződik, kivéve az utolsó preambulumbekzdést, amely után vesszőt teszünk.

11.3. Ha csak egyetlen preambulumbekzdés van, azt nem kell megszámozni.

12. A KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUS RENDELKEZŐ RÉSZÉNEK NEM NORMATÍV JELLEGŰ RENDELKEZÉSEKET, MINT PÉLDÁUL ÓHAJOKAT VAGY POLITIKAI NYILATKOZATOKAT, ILLETVE A SZERZŐDÉSEKBŐL SZÁRMAZÓ SZAKASZOKAT VAGY CIKKEKET ISMÉTLŐ VAGY KÖRÜLÍRÓ, VALAMINT A MÁR HATÁLYBAN LÉVŐ JOGI RENDELKEZÉSEKET MEGERŐSÍTŐ NEM NORMATÍV JELLEGŰ RENDELKEZÉSEKET NEM TARTALMAZHAT. A JOGI AKTUSOK NEM TARTALMAZHATNAK OLYAN RENDELKEZÉSEKET, AMELYEK MÁS CIKKEK TARTALMÁT TAGLALJÁK VAGY A JOGI AKTUS CÍMÉT ISMÉTLIK MEG.

Nem normatív jellegű rendelkezések kötelező erejű jogi aktusokban

- 12.1. A kötelező erejű jogi aktusoknak szabályokat kell megállapítaniuk, beleértve a szabályok megfelelő megértéséhez és alkalmazásához szükséges információkat tartalmazó rendelkezéseket is (például: hatály, fogalommeghatározások). Minden más felesleges: óhajok, szándékok és nyilatkozatok nem szerepelhetnek a kötelező erejű jogi aktus rendelkező részében.

Íme, egy rendeletből vett példa olyan nem normatív jellegű rendelkezésre, amelyet kerülni kell:

„Az ökokómkézett termékek használatának ösztönzésére a Bizottságnak és a Közösség egyéb intézményeinek, valamint az egyéb nemzeti szintű hatóságoknak, az uniós jog sérelme nélkül, példát kell mutatniuk a termékekre vonatkozó követelményeik megállapításakor”.

Ez a rendelkezés egyértelműen óhajt fejez ki, amely nem keletkeztet kötelezettséget címzettjeire nézve. Ezért nem kötelező erejű jogi aktusban, hanem a szóban forgó jogi aktus mellékletét képező közleményben vagy ajánlásban van a helye.

Rendelkezések, amelyek a Szerződések vagy más jogi aktusok szakaszait vagy cikkeit ismétlik meg vagy fogalmazzák meg más szavakkal

- 12.2. Az ilyen rendelkezések használata értelmetlen, és jogbizonytalansághoz vezet. Vegyük az EUMSZ 46. cikkén alapuló jogi aktus példáját, amelyre megfelelően hivatkozik valamely bevezető hivatkozás. Értelmetlen olyan bekezdést szerkeszteni, amely megismétli a 45. cikk (1) bekezdését, amely szerint *„Az Unión belül biztosítani kell a munkavállalók szabad mozgását”*. A jogszabályszerkesztőnek azt kell megjelölnie, hogy hogyan szándékozik végrehajtani e rendelkezést, nem pedig magát a rendelkezést kell megismételnie. Az ilyen ismétlés azért is veszélyes, mert az eredeti szövegtől való bármilyen eltérés azt a benyomást keltheti, sőt akár azt a vélelmet is keletkeztetheti, hogy a cél más eredmény elérése volt.

A más cikkek tartalmát pusztán kihirdető rendelkezések

- 12.3. Az ilyen rendelkezések szövege többnyire a következő:

„E rendszer létrehozása céljából a Tanács meghozza a 3., 4. és 5. cikkben meghatározott intézkedéseket.”

Ezeket lehetőség szerint kerülni kell, mivel a szóban forgó cikkek tartalmazzák a végrehajtásukhoz szükséges valamennyi információt. Egy ilyen szerkezet továbbá zavart kelthet egy jövőbeli végrehajtási rendelkezés jogalapja tekintetében: a hivatkozást tartalmazó cikkről van-e szó, vagy pedig arról a cikkről, amelyre hivatkozás történik?

A jogi aktus címét megismétlő rendelkezések

- 12.4. Még ha nem is lehetséges elkerülni a jogi aktus címének részét képező szavak megismétlését (például abban a cikkben, amely a jogi aktus tárgyát és hatályát határozza meg), valamennyi „többszöveget” fel kell tüntetni a szöveg jellemzőinek részletesebb meghatározásával.
13. SZÜKSÉG ESETÉN A RENDELKEZŐ RÉSZ ELEJÉRE EGY KÜLÖN CIKKET KELL BEIKTATNI A JOGI AKTUS TÁRGYÁNAK ÉS HATÁLYÁNAK MEGHATÁROZÁSA CÉLJÁBÓL.
- 13.1. A „tárgy” a jogi aktus tartalmát jelöli, míg a „hatály” azokat a jogi és ténybeli körülményeket, valamint azon személyeket, amelyekre/akikre a jogi aktus vonatkozik.
- 13.2. A tárgyat és a hatályt meghatározó első cikk a nemzetközi megállapodásokban gyakori, de az uniós jogi aktusokban is gyakran előfordul. Az adott helyzettől függ, hogy szükség van-e ilyen cikkekre.
- 13.3. Bizonyára nincs értelme annak, ha egy ilyen cikkben egyszerűen újfogalmazzuk a címet. Az olvasót inkább lássuk el olyan információkkal, amelyek a címben a rövidség megőrzése érdekében nem szerepeltek, de amelyek lehetővé teszik számára, hogy már az elején megállapítsa, hogy a jogi aktus kire vonatkozik. Ezért ügyelni kell arra, hogy a tárgy és a hatály meghatározása ne vezesse félre az olvasót.

Például, ha egy ilyen cikk kimondja, hogy a jogi aktus a „*legalább 25 km/h maximális sebességgel haladni képes járművekre*” vonatkozik, a szóban forgó jogi aktus természetesen tartalmazhat olyan rendelkezéseket, amelyek például csak az 50 km/h maximális sebességgel haladni képes járműveket érintik, mivel egy ilyen jármű minden esetben az adott hatály alá tartozik. Ezzel szemben a jogi aktus nem tartalmazhat rendelkezéseket például a 20 km/h maximális sebességgel haladni képes járműre, mivel a „hatályra” vonatkozó cikk elolvasását követően egy ilyen jármű gyártója vagy tulajdonosa nem olvassa tovább a rendelkező részt.

- 13.4. A hatály és a fogalommeghatározás közötti különbség olykor nem egyértelmű. A következő példában a fogalommeghatározás egyben a jogi aktus hatályát is meghatározza:

„1. cikk - Ezen irányelv alkalmazásában »jármű« minden, a közúti közlekedésre szolgáló, karosszériás vagy karosszéria nélküli, legalább négy kerékkel és 25 km/h feletti legnagyobb tervezési sebességgel rendelkező jármű és annak pótkocsijai, kivéve a sínen közlekedő járműveket, a mezőgazdasági és erdészeti vontatókat, valamint a mozgó munkagépeket.”

Ez a cikk így is hangozhatnék: „1. cikk

Ez az irányelv minden olyan gépjárműre vonatkozik, amely ... -ra/re szolgál”, és a mondat végződhetnék „(a továbbiakban: a jármű)” fordulattal is.” Általában ez a megoldás részesítendő előnyben, különösen akkor, ha a jogi aktusban nem található más fogalommeghatározásokat tartalmazó cikk. Ez lehetővé teszi a hatály világosabb és közvetlenebb meghatározását.

14. ABBAN AZ ESETBEN, HA A JOGI AKTUSBAN HASZNÁLT FOGALMAK NEM EGYÉRTELMŰEK, AZOKAT A JOGI AKTUS ELEJÉN EGY KÜLÖN CIKKBEN EGYÜTTESEN KELL MEGHATÁROZNI. A MEGHATÁROZÁSOK NEM TARTALMAZHATNAK ÖNÁLLÓ NORMATÍV RENDELKEZÉSEKET.

- 14.1. Minden fogalmat a köznyelvben vagy szaknyelvben használt jelentésével kell ellátni. A jogi egyértelműség érdekében azonban szükséges lehet, hogy maga a jogi aktus határozza meg az általa használt fogalmakat. Ez az eset többek között akkor forog fenn, ha egy fogalomnak több jelentése van, azonban ezek közül csak az egyik jelentését kell használni, vagy ha a jogi aktus alkalmazásában a jelentést korlátozni kell, vagy azt ki kell terjeszteni a fogalomhoz rendelt szokásos jelentéshez képest. A meghatározás nem állhat ellentétben a fogalom szokásos jelentésével.

Az ily módon meghatározott fogalmat az egész jogi aktusban e jelentésnek megfelelően kell használni.

- 14.2. Ezen iránymutatás második mondata gyakori szerkesztési hibát ír le.

- 14.2.1. Példa a rossz jogszabályszerkesztésre:

„d) »panasz«, ... minden információ, amelyet olyan személy nyújt be, akinek a hajó biztonságához ... valamilyen érdeke fűződik, amennyiben egy tagállam nem tekinti a panaszt nyilvánvalóan megalapozatlannak. A panaszt benyújtó nevét nem szabad az érintett hajó parancsnoka vagy tulajdonosa előtt felfedni.”

- 14.2.2. A mondat aláhúzott része nem fogalommeghatározás, hanem a rendelkezés önálló szabályozó (autonóm) eleme.
- 14.3. Az ilyen önálló szabályozó elemet a normatív rendelkezésekben kell elhelyezni. Példánkban a jogszabályszerkesztő beiktathatja a többi cikk egyikében a megfelelő helyre („amennyiben egy tagállam egy beérkezett panaszt nem tekint nyilvánvalóan megalapozatlannak”) úgy, hogy egy második albekezdéssel egészíti ki a mondatot: „A panaszt benyújtó nevét...”.
- 14.4. Nemcsak logikai szempontok indokolják azt a követelményt, miszerint a fogalommeghatározások közé önálló szabályozó elemet nem szabad beiktatni. Ha ilyen elemek kerülnek a fogalommeghatározásba, fennáll a veszélye annak, hogy – mivel nincs minden normatív elem ugyanazon a helyen – az olvasó értelmezésük során néhányat közülük nem vesz észre.
15. A RENDELKEZŐ RÉSZNEK A LEHETŐ LEGNAGYOBB MÉRTÉKBEN KÖVETNIE KELL EGY ÁLLANDÓ SZERKEZETET (TÁRGY ÉS HATÁLY – FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK – JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK – FELHATALMAZÁST TARTALMAZÓ ÉS VÉGREHAJTÁSI HATÁSKÖRÖKET MEGÁLLAPÍTÓ RENDELKEZÉSEK – ELJÁRÁSI RENDELKEZÉSEK – VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK – ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK).
- A RENDELKEZŐ RÉSZT CIKKEKRE, VALAMINT HOSSZÁTÓL ÉS ÖSSZETETTSÉGÉTŐL FÜGGŐEN CÍMEKRE, FEJEZETEKRE ÉS SZAKASZOKRA KELL FELOSZTANI. HA EGY CIKK FELSOROLÁST TARTALMAZ, A FELSOROLÁSBAN SZEREPLŐ MINDEN EGYES TÉTELT FRANCIABEKEZDÉS HELYETT SZÁMMAL VAGY BETŰVEL KELL JELÖLNI*.
- 15.1. A rendelkező rész állandó (minta szerinti) szerkezetének szöveges elemei a következő, viszonylag szigorú alaki szabályoknak felelnek meg:
1. tárgy és hatály (lásd a 13. iránymutatást);
 2. fogalommeghatározások (lásd a 14. iránymutatást);
 3. a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra és a végrehajtási jogi aktusokra vonatkozó rendelkezések;

* A Közös gyakorlati útmutató jelen kiadása magyar változatának szövege egyes részeiben kiigazításon esett át, figyelembe véve különösen a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett módosításokat.

4. végrehajtási intézkedések: az irányelvek nemzeti jogba való átültetésének részletes szabályaira és határidejére vonatkozó rendelkezések meghatározott formátumot követnek; egyéb rendelkezések, például a nemzeti szinten meghatározandó szankciókra vagy a biztosítandó jogorvoslatokra vonatkozóak, szintén minta szerinti formátumot követnek;
 5. átmeneti és záró rendelkezések az alábbiak tartoznak ide:
 - korábbi jogi aktusok hatályon kívül helyezése (lásd a 21. iránymutatást). Ha a hatályon kívül helyezés időpontja nem egyezik meg az elfogadandó jogi aktus hatálybalépésének időpontjával, ezt az időpontot egyértelműen meg kell határozni;
 - a régi szabályozásról az újra történő áttérésre vonatkozó szabályok. A használt nyelvezet és mindenekelőtt az említett dátumok nem hagyhatnak kétséget azon időtartam felől, amely alatt az új rendszer hatálybalépését követően a régi szabályok mindegyikét vagy azoknak egy részét továbbra is alkalmazni kell;
 - korábbi jogi aktusokat módosító rendelkezések (lásd a 18. iránymutatást);
 - az az időtartam, amely alatt a jogi aktust alkalmazni kell (lásd a 20. iránymutatást).
- 15.2. Az egyéb elemek – a jogok és kötelezettségek, valamint az eljárási rendelkezések, kivéve a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra és a végrehajtási jogi aktusokra vonatkozó rendelkezéseket – a jogi aktus tényleges normatív részét képezik, és formájuk a jogi aktus céljától, valamint az előírt szabályozás összetettségi fokától függ.

- 15.3. Ha egy cikk felsorolást tartalmaz, ügyelni kell annak biztosítására, hogy a felsorolás egyes elemei igazodjanak a bevezető szövegrészhez, és alkossanak azzal egybefüggő mondatot. E célból inkább kerülni kell az önálló mondatok vagy albekezdések felsorolásba illesztését.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„Az illetékes hatóságok ellenőrzéseket végeznek, hogy megbizonyosodjanak:

- a) az alapanyag-vásárlások és a szállítások közötti összhangról,

Az ellenőrzés során elsősorban az adott esetben fennálló uniós feldolgozási együttthatókra támaszkodnak. Egyéb esetekben az ellenőrzést főként a feldolgozóipar által általánosan elismert együttthatókra kell alapozni,

- b) a nyersanyagok szabályszerű végfelhasználásáról,

- c) az uniós jogi rendelkezések teljesítéséről.”

Ilyen esetben jobb elkerülni a felsorolás használatát, és célszerű az alábbi szövegezést alkalmazni:

„Az illetékes hatóságok ellenőrzéseket végeznek, hogy megbizonyosodjanak az alapanyag-vásárlások és a szállítások közötti összhangról.

Az ellenőrzés során elsősorban az adott esetben fennálló uniós feldolgozási együttthatókra támaszkodnak. Uniós feldolgozási együtttható hiányában az ellenőrzést főként a feldolgozóipar által általánosan elismert együttthatókra kell alapozni.

Az ellenőrzések célja az is, hogy megbizonyosodjanak a nyersanyagok szabályszerű felhasználásáról és az uniós jogi rendelkezések teljesüléséről.”

- 15.4. A jogi aktus rendelkező részének szerkezeti egységeit az alábbi táblázat tartalmazza. Az egyszerű szerkezetű jogi aktusok cikkekből és a cikkek alegységeiből állnak. A jogi aktusok nagyobb szerkezeti egységei között a fejezetek az elsők, amelyeket szükség esetén szakaszokra kell bontani. A fejezetek a szöveg rendkívüli bonyolultsága esetén címekre csoportosíthatók, amelyek pedig szükség esetén részekbe rendezhetők.

Megnevezés	Jelölés	Hivatkozás módja	Megjegyzések
I. Magasabb szintű szerkezeti egységek			A magasabb szintű szerkezeti egységeknek lehet, de nem kötelező, hogy legyen külön címük ¹³
– rész	I. rész (vagy Első rész)	az I. rész(ben) (vagy az első rész(ben))	egyes hosszú vagy bonyolult szerkezetű szövegek esetében (együtt vagy önállóan) használandók
– cím	I.. cím	az I. cím(ben) (az) <i>[I. rész]</i> I. címe (címében)	
– fejezet	I. fejezet (vagy 1. fejezet)	az I. fejezet(ben) (vagy az 1. fejezet(ben)) az <i>[I. rész I. címének]</i> I. fejezete (fejezetében) (vagy az <i>[I. rész I. címének]</i> 1. fejezete (fejezetében))	
– szakasz	1. szakasz	az 1. szakasz(ban) az <i>[I. rész I. címe I. fejezetének]</i> 1. szakasza (szakaszában)	
II. Alapegység			Az alapegységeknek lehet külön címük
– cikk	1. cikk ¹⁴	az 1. cikk(ben)	folyamatos számozás (még akkor is, ha vannak magasabb szintű szerkezeti egységek is)
vagy			

¹³ Amennyiben e szerkezeti egységek magasabb szintű szerkezeti egység részét képezik, számozásuk minden egyes magasabb szintű szerkezeti egységben újrakezdődik, ahányszor (pl. a II. cím első fejezetének számozása „I. fejezet” akkor is, ha az I. cím is tartalmaz fejezeteket).

¹⁴ A cikkek számozása folyamatos a jogi aktus egészében még akkor is, ha abban magasabb szintű szerkezeti egységek is vannak. Amennyiben a jogi aktus csak egy cikket tartalmaz, annak megnevezése „egyetlen cikk”.

–	pont	I. (vagy A.) vagy I. (vagy A., vagy 1.)	az I. pont(ban) (vagy az A. pont(ban)) az I. pont(ban) (vagy az A. pont(ban), vagy az 1. pont(ban))	egyes ajánlások, állásfoglalások, nyilatkozatok esetében használandók
III.	Alacsonyabb szintű szerkezeti egységek			Cím nélküli alegységek
–	bekezdés (számozott)	(1)	az (1) bekezdés(ben) az [1. cikk] (1) bekezdése (bekezdésében)	a cikk önálló alegysége
–	bekezdés (számozatlan)	nincs	az első bekezdés(ben) az [1. cikk] első bekezdése (bekezdésében)	a cikk nem önálló eleme
–	albekezdés	nincs	az első albekezdés(ben) az [1. cikk (1) bekezdése] első albekezdése (albekezdésében)	számozott bekezdés alegysége
–	pont	a) i. 1.	az a) pont(ban) az i. alpont(ban) az 1. alpont(ban) az [1. cikk (1) bekezdése első albekezdése] a) pontja i. alpontjának 1. alpontja (alpontjában)	általában bevezető fordulat előzi meg
–	franciabekezdés		az első franciabekezdés(ben) az [1. cikk (1) bekezdése első albekezdése a) pontja i. alpontja 1. alpontja] első franciabekezdése (franciabekezdésében)	
–	mondat	nincs	az első mondat(ban) az [1. cikk (1) bekezdése első albekezdése a) pontja i. alpontja 1. alpontja első franciabekezdésének] első mondata (mondatában)	pont követi

Belső és külső utalások
(16. és 17. iránymutatás)

16. A MÁS JOGI AKTUSOKRA VALÓ HIVATKOZÁST A LEHETŐ LEGNAGYOBB MÉRTÉKBEN KORLÁTOZNI KELL. A HIVATKOZÁSOKBAN PONTOSAN MEG KELL JELÖLNI AZT A JOGI AKTUST, ILLETVE RENDELKEZÉST, AMELYRE A HIVATKOZÁS TÖRTÉNIK. SZINTÉN KERÜLNI KELL A KÖRKÖRÖS HIVATKOZÁSOKAT (AZ OLYAN JOGI AKTUSRA VAGY CIKKRE VALÓ HIVATKOZÁS, AMELY MAGA IS VISSZAHIVATKOZIK AZ EREDETI RENDELKEZÉSRE) ÉS A SOROZATOS HIVATKOZÁSOKAT (AZ OLYAN RENDELKEZÉSRE VALÓ HIVATKOZÁS, AMELY MAGA IS EGY MÁSIK RENDELKEZÉSRE HIVATKOZIK).

Belső és külső hivatkozások

- 16.1. A belső hivatkozás ugyanazon jogi aktus másik rendelkezésére hivatkozik. A külső hivatkozások másik jogi aktusra hivatkoznak; e másik jogi aktus lehet uniós jogi aktus, vagy származhat más forrásból is.

16.1.1. Példa belső hivatkozásra

Ugyanazon jogi aktus mellékletére hivatkozó rendelkezés

„(1) Egy készítmény környezetet veszélyeztető hatásait a következő eljárások közül egy vagy több alkalmazásával kell felmérni:

- a) egy, az ezen irányelv III. mellékletében megnevezett hagyományos módszer;”

16.1.2. Példa külső hivatkozásra:

Másik jogi aktusra hivatkozó rendelkezés

„(...) b) a készítmény azon környezetre veszélyes tulajdonságainak meghatározása, amelyek a 67/548/EGK irányelv VI. mellékletében leírt kritériumokkal összhangban a megfelelő osztályozás szempontjából szükségesek (...)”.

- 16.2. Mind a belső, mind a külső hivatkozásoknak kellően pontosaknak kell lenniük annak érdekében, hogy az olvasó könnyen megtalálja a hivatkozott jogi aktust.
- 16.3. A külső hivatkozások különös körülményt igényelnek. Így különösen annak a jogi aktusnak, amelyre a hivatkozás történik, kellően világosnak és a nyilvánosság számára hozzáférhetőnek kell lennie.

Alapelv

- 16.4. Másik jogi aktusra való hivatkozást kizárólag abban az esetben lehet használni, ha:
- a hivatkozott rendelkezés tartalma megismétlésének mellőzésével a szöveg egyszerűsíthető;
 - a hivatkozás nem érinti a rendelkezés érthetőségét;
 - a hivatkozott jogi aktust már kihirdették, vagy a nyilvánosság számára kellően hozzáférhető.
- 16.5. Az átláthatóság érdekében a hivatkozásokat mértékkel kell használni. A jogi aktust el kell tudni olvasni és meg kell tudni érteni más jogi aktusok elővétele nélkül is. A szöveg olvashatóságának biztosítása azonban nem vezethet az elsődleges joganyag rendelkezéseinek a másodlagos joganyagban történő megismétléséhez (lásd a 12.2. pontot).
- 16.6. Mielőtt eldöntenénk, helyénvaló-e hivatkozást alkalmazni, meg kell fontolni, hogy milyen következményekkel járhat a hivatkozott jogi aktus későbbi módosítása.

Érthetőség

- 16.7. A hivatkozásokat úgy kell megszövegezni, hogy a hivatkozott rendelkezés központi eleme a hivatkozott rendelkezés elolvasása nélkül is érthető legyen.

Példa:

A következő megfogalmazás helyett:

„A 15. cikk a (...) országokba irányuló exportra kell alkalmazni.”,

inkább ezt kell használni:

„A 15. cikkben megállapított ellenőrzési eljárás a (...) országokba irányuló exportra kell alkalmazni.”

Egyértelműség

- 16.8. Meg kell jelölni, hogy egy rendelkezés mely tényállási elemeire vagy jogkövetkezményeire történik hivatkozás.
- 16.8.1. Kerülni kell az olyan hivatkozásokat, amelyek pusztán egy másik rendelkezés zárójelben történő idézéséből állnak.

- 16.8.2. Egyes rendelkezések egy másik jogi aktus analógia útján, illetve helyesebben „megfelelően” vagy „értelemszerűen” (e magyar fordulatok a latin „*mutatis mutandis*”-nak felelnek meg) történő alkalmazását írják elő. Ezt a megoldást csak akkor alkalmazzuk, ha aránytalanságot eredményezne a hivatkozott rendelkezés szerepeltetése. A lehető legvilágosabban meg kell jelölni, hogy mennyiben kell alkalmazni a hivatkozott rendelkezést.
- 16.9. A „séreleme nélkül” („*sans préjudice*”/„*without prejudice*”) szavakkal bevezetett hivatkozások következményei gyakran egyáltalán nem világosak. Többek között ellentmondás lehet a hivatkozást tartalmazó jogi aktus és az ekként hivatkozott jogi aktus között. Az ilyen hivatkozások általában elkerülhetők a hatály pontosabb meghatározása révén. Szükségtelen továbbá ennek a fordulatnak a használata az olyan magasabb rendű rendelkezésekre való hivatkozásként, amelyeket egyébként is alkalmazni kell.

Példa:

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„A 91/414/EGK irányelv sérelme nélkül, ezen irányelv osztályozásra, csomagolásra, címkézésre, valamint a biztonsági adatlapokra vonatkozó cikkei érvényesek a növényvédő szerekre.”

Javasolt szöveg:

„Ezen irányelv (...) -ra/-re vonatkozó cikkeit alkalmazni kell a növényvédő szerekre.”

Hivatkozott jogi aktus idézése

- 16.10. Ha egy jogi aktusra egy másik jogi aktusban hivatkozni kell, a hivatkozott jogi aktus címét vagy teljes egészében meg kell adni a megjelenés helyének feltüntetésével együtt, vagy pedig rövid formában kell szerepeltetni, különösen ha a hivatkozás a hivatkozást tartalmazó jogi aktus címében szerepel, vagy ha a szóban forgó jogi aktusra már történt hivatkozás.
- 16.10.1. Ha a jogi aktus címére egy másik jogi aktus címében történik hivatkozás:
- az intézmény neve nem ismétlődik, ha mindkét jogi aktust ugyanazon intézmény fogadta el (azonban ha több jogi aktusra történik hivatkozás, amelyeket különböző intézmények fogadtak el, mindig meg kell hagyni az intézményekre való hivatkozásokat, akkor is, ha köztük a hivatkozást tartalmazó jogi aktust elfogadó intézmény is szerepel);

- a dátum elmarad, kivéve, ha a hivatkozás olyan jogi aktusra vonatkozik, amelynek nincs hivatalos sorszáma vagy közzétételi száma;
- el kell hagyni azokat a szavakat, amelyek a hivatkozást tartalmazó jogi aktus címét szükségtelenül nehézkesé tennék, vagy félreértést okozhatnának, úgymint az „és a(z) ... módosításáról”, „és a(z) ... hatályon kívül helyezéséről”, valamint az egyéb, a jogi aktus címét adott esetben követő elemeket („kodifikált szöveg”, „átdolgozás”) stb.;
- nem történik hivatkozás a Hivatalos Lapban való kihirdetésre.

16.10.2. **A bevezető hivatkozásokban**, amelyekre az emelkedettebb stílus a jellemző, *a szövegben meg kell adni a jogi aktus megjelölését*.¹⁵ Azon értesítést kívánó irányelvek vagy határozatok esetében, amelyeket már kihirdettek, fel kell tüntetni a közzétételi számot is. A megjelölést követő zárójeles felső index olyan lábjegyzetre utal, amely tartalmazza a Hivatalos Lapban történt kihirdetésre való hivatkozást. Nincs ilyen lábjegyzet a Szerződések és más alapvető jogi aktusok (például csatlakozási szerződések és AKCS–EU partnerségi megállapodás) esetében.

Példa:

„tekintettel a polgári kezdeményezésről szóló, 2011. február 16-i 211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak...

⁽¹⁾ HL L 65., 2011.3.11., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/211/oj>.”

16.10.3. **A jogi aktus további részeiben** (preambulumbekezdések, cikkek és mellékletek) egyszerűsített hivatkozási formát¹⁶ alkalmazunk:

- a jogi aktusra történő első hivatkozáskor – akkor is, ha a címben már említésre került –, amennyiben a bevezető hivatkozásokban még nem szerepelt, *a jogi aktus számát és a kibocsátó intézmény nevét adjuk meg, a hivatkozáshoz pedig lábjegyzetet fűzünk, amelyben feltüntetjük a jogi aktus teljes megjelölését*¹⁷ és a Hivatalos Lapban történt kihirdetésre való hivatkozást;

¹⁵ 2013. július 1-jétől a megjelölés a címben található összes hivatkozást – pl. „és a(z) ... módosításáról” „és a(z) ... hatályon kívül helyezéséről” – tartalmazza, de a címet követő egyéb elemeket („kodifikált szöveg”, „átdolgozás”) nem.

¹⁶ Az egyszerűsített hivatkozási forma bevezetésének ideje: 2013. július 1-je.

¹⁷ 2013. július 1-jétől a megjelölés a címben található összes hivatkozást – pl. „és a(z) ... módosításáról” „és a(z) ... hatályon kívül helyezéséről” – tartalmazza, de a címet követő egyéb elemeket („kodifikált szöveg”, „átdolgozás”) nem.

- az olyan jogi aktusra, amelynek megjelölése és a kihirdetésével kapcsolatos adatai is szerepeltek már a bevezető hivatkozásokban vagy a jogszabályszöveg további részében, *kizárólag a jogi aktus számával kell hivatkozni* .

Példa:

Az első hivatkozásban:

„211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 211/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a polgári kezdeményezésről (HL L 65., 2011.3.11., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/211/oj>)”.

Későbbi hivatkozásban:

„a 211/2011/EU rendelet”

Ez a szabály nem zár ki bizonyos szükséges kivételeket, többek között az olyan űrlapokat vagy egyéb, önmagukban használt dokumentumokat tartalmazó mellékletek esetében, amelyekben szükség lehet a már hivatkozott jogi aktus megjelölésének és kihirdetési adatainak megismétlésére.

- 16.10.4. Helyes jogalkotási technika, ha minden olyan jogi aktus szerepel a preambulumbekezdésekben, amelyre a későbbiek folyamán a jogi aktusban hivatkozás történik. Ez szükség esetén lehetővé teszi a jogi aktusok összefüggéseinek megismertetését, és annak bemutatását, hogy miért kell rájuk hivatkozni.
- 16.10.5. A rendelkező részben egyéb jogi aktusokra csak akkor hivatkozzunk, ha az feltétlenül szükséges. A rendelkező részt az olvasónak önmagában is meg kell tudnia érteni, anélkül, hogy utána kellene néznie más jogi aktusnak. Szintén kerülni kell azokat a problémákat, amelyek a hivatkozott jogi aktus módosításából vagy hatályon kívül helyezéséből eredhetnek.

Dinamikus hivatkozások

- 16.11. A hivatkozás akkor dinamikus, ha az a hivatkozott rendelkezés mindenkor hatályos változatára vonatkozik.
- 16.12. Az uniós jog jogi aktusainak rendelkező részében szereplő hivatkozások általában dinamikus hivatkozások.

Ha egy hivatkozott jogi aktust módosítanak, a hivatkozás a módosított jogi aktusra történő hivatkozásnak tekintendő. Ha egy jogi aktus helyébe más lép, a hivatkozás az új jogi aktusra történő hivatkozásnak tekintendő. Ha egy jogi aktust úgy helyeznek hatályon kívül, hogy helyébe nem lép másik jogi aktus, minden joghézagot értelmezés útján kell kitölteni. Ha egy jogi aktust átdolgoznak vagy kodifikálnak, és ennek során a cikkeket újraszámazzák, a változásokat a kodifikált vagy átdolgozott jogi aktushoz mellékelt megfelelési táblázatban fel kell tüntetni.

- 16.13. Figyelemmel kell lenni ugyanakkor arra, hogy a dinamikus hivatkozások nehézséget okozhatnak az érintett jogi aktus értelmezése során, mivel a hivatkozást tartalmazó rendelkezés tartalma nem végleges, hanem a hivatkozott rendelkezéshez fűzött későbbi módosításoktól függően változik.

Statikus hivatkozások

- 16.14. A statikus hivatkozások egy meghatározott szövegnek egy meghatározott időpont szerinti változatára hivatkoznak – a jogi aktus és a forrás címe, valamint adott esetben egy módosító jogi aktus feltüntetésével.

Példák:

„a(z) ... rendelettel(*) módosított ... rendelet(**) XX. cikkei.”

„(1) A költségvetés és a saját források érdekében a 89/130/EGK, Euratom irányelv 1. cikkének (1) bekezdése, valamint az ehhez kapcsolódó jogi aktusok, különösen az 1552/89/EGK, Euratom és az 1553/89/EGK, Euratom rendelet és a 94/728/EK, Euratom és a 94/729/EK határozat értelmében vett hatályos Integrált Gazdasági Számlák Rendszerének az ESA második kiadása tekintendő mindaddig, ameddig a 94/728/EK, Euratom határozat hatályban marad.

(2) A 3605/93/EK rendeletben meghatározott túlzotthiány-eljárás szerint a tagállamok által a Bizottságnak küldött jelentések céljaira az Integrált Gazdasági Számlák Európai Rendszerének az ESA második kiadása tekintendő, az 1999. szeptember 1-jei jelentésekig.”

- 16.15. Ha a statikus hivatkozással hivatkozott rendelkezést módosítják vagy hatályon kívül helyezik, a rá hivatkozó rendelkezést szükség szerint szintén módosítani kell.
- 16.16. Az uniós jogi aktusokra történő hivatkozások – eltérő rendelkezés hiányában – dinamikusak. A nem uniós jogszabályokra vonatkozó hivatkozások esetében kifejezetten jelezni kell, hogy dinamikus vagy statikus hivatkozásról van-e szó.

Hivatkozások kiigazítása

- 16.17. Hivatkozások kiigazítására akkor lehet szükség, ha:
- a hivatkozott rendelkezést elhagyták és helyébe új szöveg lépett;
 - statikus hivatkozás esetében a hivatkozott rendelkezést módosították;
 - a hivatkozott rendelkezés módosítása nem kívánt hatást vált ki a hivatkozást tartalmazó rendelkezésre nézve.
- 16.18. Általános kiigazításhoz elegendő egy egyszerű megfelelési záradék.
- 16.18.1. Néhány esetben szükséges lehet megfelelési táblázatot mellékletként csatolni.

Példa:

„A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni, és a IX. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.”

- 16.18.2. Nem ajánlott szöveges formában meghatározni, hogy az új rendelkezés mely régi rendelkezésnek felel meg.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„A következő rendelkezésekben a »441/69/EGK rendelet 2. cikke (4) bekezdésének és 3. cikkének (1) bekezdése« szövegrész helyébe az »565/80/EGK rendelet 4. cikkének (7) bekezdése és 5. cikkének (3) bekezdése« szövegrész lép:

- a 776/78/EGK rendelet 2. cikkének (1) bekezdése,
- a 109/80/EGK rendelet 1. cikkének (2) bekezdése.”

Körkörös hivatkozások

- 16.19. Körkörös hivatkozás egy másik olyan rendelkezésre történő hivatkozás, amely maga is visszautal arra a rendelkezésre, amely rá hivatkozott. Az ilyen hivatkozásokat kerülni kell.

Sorozatos hivatkozások

- 16.20. Sorozatos hivatkozás egy másik olyan rendelkezésre történő hivatkozás, amely maga egy harmadik rendelkezésre hivatkozik, és így tovább. Az uniós jogi aktusok érthetőségének megkönnyítése érdekében az ilyen hivatkozásokat kerülni kell.

17. A KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUS RENDELKEZŐ RÉSZÉBEN EGY NEM KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUSRA TETT HIVATKOZÁS EZ UTÓBBIT NEM TESZI KÖTELEZŐ EREJŰVÉ. ABBAN AZ ESETBEN, HA A JOGSZABÁLYSZERKESZTŐK EGY NEM KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUS EGÉSZÉT VAGY ANNAK EGY RÉSZÉT KÖTELEZŐ EREJŰVÉ KÍVÁNJÁK TENNI, A VONATKOZÓ SZÖVEGRÉSZEKET, AMENNYIRE CSAK LEHETSÉGES, A KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUSBA ÁT KELL VENNİ.

- 17.1. Az iránymutatás első mondata pusztán tényállítás. Például ha egy határozatot állásfoglalás eredményeképpen fogadnak el, a határozat kötelező erejű jogi aktus, az állásfoglalás pedig jogi kötelező erő nélküli politikai aktus marad.

- 17.2. Az iránymutatás második mondata különösen azon műszaki szabványokra vonatkozik, amelyeket gyakran szabványügyi testületek, vagy ehhez hasonló szervek határoznak meg. Gyakran túl nagy energiát emészt fel egy terjedelmes nem kötelező erejű jogi aktus teljes szövegének szó szerinti idézése. Ez gyakran fordul elő például a laboratóriumi vizsgálatok menetének leírásánál. Ilyen esetekben csak a szóban forgó jogi aktusra hivatkozunk.

Példa:

„A 3. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett, a cigarettadobozokon kötelezően feltüntetendő kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-tartalmat az ISO 4387 (kátrány), az ISO 10315 (nikotin) és az ISO 8454 (szén-monoxid) szabvány módszereivel kell mérni.

A csomagoláson szereplő jelölés helyességét az ISO 8243 szabványnak megfelelően kell ellenőrizni.”

Az itteni szövegösszefüggésből egyértelmű, hogy a jogalkotói szándék az említett szabvány kötelezővé tételére irányult.

- 17.3. Lehetőség van arra is, hogy a hivatkozás mindenkor a hivatkozott rendelkezésnek a kötelező erejű jogi aktus elfogadása idején hatályban lévő változatára vonatkozzék. Ebben az esetben fel kell tüntetni a hivatkozott nem kötelező erejű (jogi) aktus számát és elfogadási időpontját (vagy évét), vagy a „változatában” formulát kell használni (lásd még a 16. iránymutatásban a statikus és a dinamikus hivatkozásokról írtakat).
- 17.4. Ha azonban kívánatos a szóban forgó nem kötelező erejű jogi aktus szövege fölötti ellenőrzést fenntartani, annak szövegét meg kell ismételni. Ha a nem kötelező erejű jogi aktus nem teljes egészében ismétlődik, gyakran még így is hasznos megtartani a szerkezetet bizonyos pontok, illetve szakaszok üresen hagyásával, ha szükséges, lábjegyzetben feltüntetett magyarázattal. Hasonlóképpen, ha olyan pontokat vagy mellékleteket kell beszúrni, amelyek nem szerepeltek az idézett jogi aktusban, „1a.”, „1b.” és így tovább számozást kell alkalmazni. Ha a szöveg az 1. pont vagy az I. melléklet előtt ponttal vagy melléklettel egészül ki, ez a pont vagy melléklet a „-1.” pont vagy „-I.” melléklet lesz.

Példa:

„3a. EGK-TÍPUSJÓVÁHAGYÁS ⁽¹⁾

Az EGK-típusbizonyítványhoz egy, a X. mellékletben bemutatottnak megfelelő igazolást kell csatolni.

...

4. A HELYESBÍTETT ABSZORPCIÓS EGYÜTTHATÓ JELÖLÉSE

(4.1.)

(4.2.)

(4.3.)

4.4. Minden olyan járműre, amely megfelel az ezen irányelv értelmében jóváhagyott valamely járműtípusnak, szembetűnően, könnyen hozzáférhető helyen jelölést kell felerősíteni...

⁽¹⁾ A mellékletek szövege hasonló az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának 24. előírásához; különösen ha a 24. előírás egyik tételének nincs megfelelője ezen irányelvben, számát zárójelben meg kell adni jelzés céljából.”

Módosító jogi aktusok
(18. és 19. iránymutatás)

18. A JOGI AKTUS MINDEN MÓDOSÍTÁSÁT EGYÉRTELMEŰEN KELL KIFEJEZNI. A MÓDOSÍTÁSOK A MÓDOSÍTANDÓ JOGI AKTUSBA BEIKTATANDÓ SZÖVEG ALAKJÁT ÖLTIK. LEHETŐLEG TELJES RENDELKEZÉSEKET (CIKKEK, ILLETVE CIKKEK ALEGYSÉGEI) KELL KICSERÉLNI, KÜLÖNÁLLÓ MONDATOK, KIFEJEZÉSEK VAGY SZAVAK BEIKTATÁSA VAGY ELHAGYÁSA HELYETT.

A MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUSOK NEM TARTALMAZHATNAK OLYAN ÖNÁLLÓ ÉRDEMI RENDELKEZÉSEKET, AMELYEK NEM KERÜLNEK BE A MÓDOSÍTANDÓ JOGI AKTUSBA.

Az alakszerű módosítás alapelve

- 18.1. A jogi aktus részleges módosítása általában alakszerű módosítások útján történik, azaz a szóban forgó jogi aktus szövegének módosításával.¹⁸ A módosítás szövegét ezért a módosítandó szövegbe kell beiktatni.

Példa:

„1. cikk

A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:

1. A 13. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:
„(1) Az Intrastat rendszer által előírt statisztikai adatokat...”.
2. A 23. cikk a következőképpen módosul:
 - a) az (1) bekezdésben az f) és g) pontot el kell hagyni.
 - b) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:
„(2) A tagállamok előírhatják...”;
 - c) a szöveg az alábbi [(2a)]* bekezdéssel egészül ki:
„(2a) Az olyan statisztikai adatszolgáltatók esetében...”;
 - d) a szöveg az alábbi [(4)]* bekezdéssel egészül ki:
„(4) A Bizottság gondoskodik a Hivatalos Lapban történő kihirdetésről...”.

* Lásd a 18.13.5. pontban szereplő észrevételt.

¹⁸

Az eltérések (derogációk) e szabály alól kivételt képeznek. Lásd a 18.14. pontot.

- 18.2. A cikkeket, bekezdéseket vagy pontokat nem szabad újraszámolni a más jogi aktusokban szereplő hivatkozásokból eredő lehetséges problémák miatt. Hasonlóképpen a cikkek vagy a szöveg más számozott részeinek elhagyásából keletkező üres részeket a későbbiek folyamán nem szabad más rendelkezésekkel betölteni, kivéve, ha a tartalom megegyezik a korábban elhagyott szöveggel.

Önálló érdemi rendelkezések tilalma

- 18.3. A módosító jogi aktus nem tartalmazhat a módosítandó jogi aktustól független érdemi rendelkezéseket. Mivel az új jogi aktus egyetlen joghatása egy meglévő jogi aktus módosítása, a módosító jogi aktus a joghatásait a módosítás hatálybalépésének megvalósulásával ki is fejtette. Csak a módosított eredeti jogi aktus marad irányadó, és a továbbiakban is ez szabályozza az egész kérdéskört.
- 18.4. Ha így járunk el, az lényegesen megkönnyíti a jogszabályszövegek kodifikációját, mivel a módosító rendelkezések között szereplő önálló rendelkezések jogilag nehezen megoldható helyzethez vezethetnek.

Módosító jogi aktusok módosításának tilalma

- 18.5. Mivel a módosító jogi aktus nem tartalmazhat önálló érdemi rendelkezéseket, és joghatását a módosítandó jogi aktus módosításával ki is fejtette, a módosító jogi aktusok nem módosíthatók. Ha újabb módosítás(ok)ra van szükség, az eredeti jogi aktusnak a korábbi módosítással kialakult változatát kell módosítani.

Példa:

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság elleni további korlátozó intézkedésekről szóló 1999/318/KKBP közös álláspont végrehajtásáról szóló 1999/357/KKBP határozatot módosító, 1999. június 28-i 1999/424/KKBP tanácsi határozat egy olyan határozat, amely módosít egy határozatot (1999/357/KKBP), amely viszont egy másik határozatot (1999/319/KKBP) módosított.

Az 1999/424/KKBP határozat címének már fel kellett volna tüntetnie, hogy az 1999/357/KKBP határozat korábban módosította az 1999/319/KKBP határozatot. Gondok adódnak az 1999/424/KKBP határozat rendelkező részével kapcsolatban is. Jobb lett volna közvetlenül az 1999/319/KKBP határozatot módosítani.

A módosító jogi aktus jellege

- 18.6. Általában jobb, ha a módosító jogi aktus ugyanolyan típusú, mint a módosítandó jogi aktus. Különösen nem ajánlatos rendeletet irányelvvel módosítani.

- 18.6.1. Az elsődleges jog egyes rendelkezései azonban a jogi aktus típusának megválasztását az intézményekre bízzák azáltal, hogy „intézkedések” elfogadására irányuló hatáskört biztosítanak számukra, vagy úgy, hogy kifejezetten említést tesznek a jogi aktusok több lehetséges típusáról.
- 18.6.2. Továbbá előfordulhat, hogy a módosítandó jogi aktus a módosítás tekintetében más típusú jogi aktust ír elő.

A mellékletek módosítása

- 18.7. A technikai vonatkozású részeket tartalmazó mellékletek módosításai általában a módosító jogi aktus mellékletében szerepelnek. Ettől a szabálytól csak akkor lehet eltérni, ha a módosítás csekély jelentőségű.

Példa:

„A(z) ... rendelet II., IV. és VI. melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.”

Ebben az esetben a módosító jogi aktus mellékletének olyan bevezető fordulatokat kell tartalmaznia, amelyek egyértelműen meghatározzák a módosítások hatókörét:

„MELLÉKLET

A II., IV. és VI. melléklet a következőképpen módosul:

1. A II. mellékletben a 2.2.5. pont helyébe a következő szöveg lép:

»2.2.5. ...«.”

Mindazonáltal a melléklet egyszerű módosítása történhet közvetlenül a módosító jogi aktus rendelkező részében is:

Példa:

„... cikk

A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:

1. ...

2. Az I. melléklet címének helyébe a következő szöveg lép:

»...«.”

A hivatkozások frissítése (aktualizálása)

- 18.8. Ha módosítani kell egy hivatkozásban említett rendelkezést, figyelembe kell venni, hogy ez milyen következményekkel jár arra a rendelkezésre, amelyben a hivatkozás található. Ha a hivatkozásnak a rendelkezés módosított szövegére kell vonatkoznia, akkor dinamikus hivatkozások esetében semmit nem kell tenni, míg a statikus hivatkozásokat megfelelően módosítani kell.

A módosító jogi aktus címe

- 18.9. A módosító jogi aktus címében szerepelnie kell a módosítandó jogi aktus számának, valamint vagy a jogi aktus címét kell megjelölnie, vagy pedig a módosítás tárgyát kell pontosan meghatároznia.

Példa:

Módosítandó jogi aktus:

„A Tanács ... rendelete (dátum) a mezőgazdasági struktúrák hatékonyságának javításáról.”

Módosító jogi aktus

(a módosítandó jogi aktus címének megjelölése):

„A Tanács ... rendelete (dátum) a mezőgazdasági struktúrák hatékonyságának javításáról szóló, ... rendelet módosításáról.”; vagy

(a módosítás tárgyának megjelölése):

„A Tanács ... rendelete (dátum) a(z) ... rendeletnek a mezőgazdasági üzemméret tekintetében történő módosításáról”

- 18.10. Ha a módosító jogi aktust nem az az intézmény fogadja el, amely a módosítandó jogi aktust elfogadta, a címnek fel kell tüntetnie a módosítandó jogi aktust elfogadó intézmény nevét (további részletekért lásd a 16.10.1. pontot).

Példa:

„A Bizottság ... rendelete (dátum) a ... tanácsi rendelet mellékletének ... tekintetében történő módosításáról ...”

A módosító jogi aktus megszerkesztése

- 18.11. A módosító jogi aktus preambulumbekzdéseinek ugyanazoknak a követelményeknek kell megfelelniük, mint az önálló jogi aktusok preambulumbekzdéseinek (lásd a 10. és 11. iránymutatást). E preambulumbekzdések azonban annyiban sajátosak, hogy csupán a módosító jogi aktussal elérni kívánt változások indokolását tartalmazzák, tehát nem kell megismételniük a módosítandó jogi aktus indokolását .
- 18.12. Nem helyes jogszabályszerkesztési módszer a módosítandó jogi aktus preambulumbekzdéseinek módosítása. E preambulumbekzdések egymással összefüggő egészet képeznek, és a jogi aktusnak az eredeti változatában, az elfogadásának pillanatában való indokoltságát támasztják alá. Kizárólag a kodifikáció vagy az átdolgozás teszi lehetővé az eredeti indokolásnak és az egymást követő módosítások indokolásának – a szükséges kiigazítások utáni – összefüggő egységbe rendezését.
- 18.13. A módosításokra a módosítandó jogi aktusba beiktatott szöveg formájában kerül sor. A módosításoknak észrevétlenül kell a módosítandó szövegbe illeszkedniük. Különös figyelmet kell fordítani a módosítandó szöveg szerkezetének és terminológiájának megőrzésére.
- 18.13.1. Az egyértelműség érdekében és tekintettel a valamennyi hivatalos nyelvre történő fordításból eredő problémákra, ajánlatos, hogy a módosításokat – hacsak nem egy dátumról vagy számról van szó – mondatok, illetve egy vagy több kifejezés beiktatása vagy elhagyása helyett egész szövegegységek (cikk vagy annak alegysége) kicserélésével hajtsák végre.
- 18.13.2. Többszörös módosítás esetén bevezető fordulatot kell használni.

Példa:

„A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:
...”

18.13.3. Ha ugyanazon jogi aktus több rendelkezését módosítani kell, valamennyi módosítást egyetlen olyan cikkben kell összefoglalni, amely bevezető fordulatot és a módosítandó cikkek számozását követő pontokat tartalmaz.

Példa:

A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:

1. A 3. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) ...”

b) a szöveg a következő [(5)]* bekezdéssel egészül ki:

„(5) ...”;

2. A szöveg a következő [7a.]* cikkel egészül ki:

„7a. cikk

...”

* Lásd a 18.13.5. pontban írt megjegyzést.

18.13.4. Ha egyetlen módosító jogi aktus több jogi aktust módosít, az egyes jogi aktusokhoz fűzött valamennyi módosítást külön cikkben kell meghatározni.

18.13.5. A különböző típusú módosításokat (kicserélés, beiktatás, kiegészítés, elhagyás) normatív módon kell elvégezni, a minták szerinti fordulatok használatával.

Példa:

„A(z) ... rendelet X. cikke helyébe a következő szöveg lép:

...”

„A szöveg a következő [Xa.]* cikkel egészül ki:

...”

„Az Y. cikkben a szöveg a következő [(X.)]* bekezdéssel egészül ki:

...”

„A Z. cikkben a (3) bekezdést el kell hagyni”

* A bevezető mondatban feltüntethető annak az alegységnek a száma, amely beiktatásra kerül, vagy amellyel a szöveg kiegészül. Bonyolult módosítások esetében a szám feltüntetése, és adott esetben az új szöveg beiktatásának helyére vonatkozó további pontosítások megkönnyíthetik a módosító jogi aktus értelmezését és a későbbi egységes szerkezetbe foglalást.

- 18.13.6. Mivel egy módosító jogi aktus nem tartalmazhat önálló érdemi rendelkezéseket, a dátumokkal, határidőkkel, kivételekkel, eltérésekkel, a határidők vagy időtartamok meghosszabbításaival és a jogi aktus időbeli hatályával kapcsolatos módosításokat lehetőleg a módosítandó jogi aktusba kell beiktatni.

Érdemi módosítás

- 18.14. Ha egy jogi aktust módosítani kell – ahogyan az a 18.1. pontban szerepel –, azt főszabály szerint alakszerű módosítással kell megtenni.
- 18.15. Sürgősségi vagy egyéb gyakorlati okból, valamint az egyszerűség megőrzése érdekében azonban lehetséges, hogy a jogszabályszerkesztő egy jogi aktusba olyan rendelkezéseket kíván beiktatni, amelyek valójában egy másik jogi aktus érdemi módosításainak minősülnek. Az ilyen érdemi módosítások érinthetik a másik jogi aktus hatályát, illetve érinthetnek kötelezettségektől való eltéréseket, a jogi aktus időbeli hatálya alóli kivételeket és így tovább.

Példa:

„A(z) ... rendelet ... cikkétől eltérve a kérelmek ... után nyújthatók be.”

- 18.15.1. Általános szabályként – és különösen az átláthatóság biztosítása érdekében – kívánatos elkerülni az ilyen jellegű érdemi módosításokat. Érdemi módosítás esetén a másik jogi aktus változatlan marad, és az új rendelkezések tőle úgy térnek el, hogy a régi szöveg, amely hatályban marad, az új szöveg mellett él tovább, amely a régi szöveg rendelkezései közül néhányat hatástalanít, hatályát módosítja, vagy kiegészíti azokat.
- 18.15.2. Amennyiben egy érdemi módosításnak rendkívül korlátozott hatálya van, úgy elfogadható az adott jogi aktus szövege módosításának elkerülése. Ha azonban a módosítások jelentősek, külön módosító jogi aktust kell elfogadni.

19. OLYAN JOGI AKTUS, AMELYNEK ELSŐDLEGES CÉLJA NEM EGY MÁSIK JOGI AKTUS MÓDOSÍTÁSA, A VÉGÉN TARTALMAZHATJA MÁSIK JOGI AKTUSOK OLYAN MÓDOSÍTÁSAIT, AMELYEK AZ ADOTT JOGI AKTUS ÁLTAL BEVEZETETT VÁLTOZÁSOK KÖVETKEZMÉNYEI. ABBAN AZ ESETBEN, HA E MÓDOSÍTÁSOK JELENTŐSEK, KÜLÖN MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUST KELL ELFOGADNI.
- 19.1. Előfordulhat, hogy az önálló rendelkezésekkel rendelkező jogi aktus egy adott terület jogi környezetét olyan mértékben változtatja meg, hogy szükségessé válhat más olyan jogi aktusok módosítása, amelyek e terület egyéb vonatkozásait szabályozzák. Amennyiben a módosítás a jogi aktus fő céljával összevetve teljesen másodlagos, akkor ez az eset nem tartozik az önálló érdemi rendelkezések módosító jogi aktusokba történő beiktatásának a 18. iránymutatásban meghatározott tilalma alá.
- 19.2. A módosításnak minden esetben olyan szövegbeli módosításnak kell lennie, amely összhangban áll a 18. iránymutatásban meghatározott szabállyal.
- 19.3. A módosítás egyértelmű felismerhetősége érdekében a módosítandó jogi aktus számának szerepelnie kell a módosító jogi aktus címében (lásd a 8.3. pontot).

Példa:

A Tanács 92/96/EGK irányelve (1992. november 10.) a közvetlen életbiztosítási tevékenységekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról, valamint a 79/267/EGK és a 90/619/EGK irányelv módosításáról

- 19.4. Ha a módosító rendelkezések egy nem módosítónak szánt jogi aktusban túlsúlyba kerülnek, és annak súlypontját olyannyira eltolják, hogy az inkább már a módosító jogi aktusok kategóriájába csúszik át, a 18.3. és 18.4. pontban meghatározott okokból kifolyólag a jogi aktus tervezetét két külön jogi aktusra kell bontani.

Záró és hatályon kívül helyező rendelkezések, valamint mellékletek
(20., 21. és 22. iránymutatás)

20. A DÁTUMOKAT, HATÁRIDŐKET, KIVÉTELEKET, ELTÉRÉSEKET ÉS A HATÁRIDŐK VAGY IDŐTARTAMOK MEGHOSSZABBÍTÁSÁT TARTALMAZÓ RENDELKEZÉSEKET, AZ ÁTMENETI RENDELKEZÉSEKET (KÖZÜLÜK KÜLÖNÖSEN A JOGI AKTUSNAK A FENNÁLLÓ HELYZETEKRE VONATKOZÓ HATÁLYÁVAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEKET) ÉS A ZÁRÓ RENDELKEZÉSEKET (HATÁLYBALÉPÉS, AZ ÁTÜLTETÉSRE NYITVA ÁLLÓ HATÁRIDŐ ÉS A JOGI AKTUS IDŐBELI HATÁLYA, VAGYIS ALKALMAZÁSÁNAK KEZDETE ÉS ADOTT ESETBEN VÉGE) PONTOS KIFEJEZÉSEKKEL KELL MEGFOGALMAZNI.

A JOGI AKTUSOK ÁTÜLTETÉSÉNEK HATÁRIDEJÉRE ÉS ALKALMAZÁSÁNAK KEZDŐ VAGY ZÁRÓ IDŐPONTJÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEKNEK A MEGHATÁROZOTT IDŐPONTOT ÉV/HÓ/NAP FORMÁBAN KELL KIFEJEZNIÜK. IRÁNYELVEK ESETÉBEN EZEKET A HATÁRIDŐKET ÚGY KELL MEGHATÁROZNI, HOGY AZ ÁTÜLTETÉSRE MEGFELELŐ IDŐ ÁLLJON RENDELKEZÉSRE.

- 20.1. Az uniós jogi aktusokban a hatálybalépés időpontjától eltérhet a jogi aktus alkalmazásának időpontja.

A. Hatálybalépés

- 20.2. Az EUMSZ 289. cikkének (3) bekezdésében meghatározott jogalkotási aktusok a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba (lásd az EUMSZ 297. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését). Ugyanez vonatkozik egyes nem jogalkotási aktusokra (lásd az EUMSZ 297. cikke (2) bekezdésének második albekezdését) is: a valamennyi tagállamnak címzett rendeletek és irányelvek formájában elfogadott nem jogalkotási aktusokra, valamint a külön címzett kört nem tartalmazó határozatokra.

a) A hatálybalépés időpontja

- 20.3. A jogi aktus hatálybalépésének időpontjaként meghatározott napot vagy a kihirdetés napjához képest meghatározott napot kell megjelölni.

- 20.3.1. A hatálybalépés időpontja nem eshet a kihirdetés napjánál korábbra.

- 20.3.2. A hatálybalépés időpontja nem határozható meg egy másik jogi aktus által meghatározandó időpontra történő hivatkozással.
- 20.3.3. Az olyan jogi aktus hatálybalépése, amely egy másik jogi aktus jogalapját képezi, nem tehető a másik jogi aktus hatálybalépésétől függővé.
- 20.3.4. Jogi aktus nem léphet hatályba az azon jogi aktus hatálybalépésére meghatározott időpont előtt, amelyen alapul.
- 20.3.5. Jogi aktus hatálybalépése nem tehető olyan feltétel teljesülésétől függővé, amelyről a nyilvánosság nem bírhat tudomással.

b) A hatálybalépés időpontjának meghatározására vonatkozó iránymutatások

- 20.4. Gyakorlati indokok és sürgősségi megfontolások indokolttá tehetik a kihirdetést követő huszadik nap előtti hatálybalépést. Elsősorban a rendeletek esetében merülhet fel ennek szükségessége. Ilyen esetben a következő szabályokat kell alkalmazni:
 - 20.4.1. A kihirdetést követő harmadik napon történő hatálybalépéshez sürgősségi indokok szükségesek. Minden esetben szükséges ellenőrizni, hogy valódi sürgősség áll-e fenn.
 - 20.4.2. A kihirdetés napján történő hatálybalépésnek valóban kivételesnek kell maradnia, és csak olyan feltétlenül szükséges okokból kerülhet rá sor, amelyek a jogi aktus jellegével szorosan összefüggenek: pl. joghézag vagy spekulációk megelőzése érdekében (lásd a 20.6. pontot). Ilyen esetben külön preambulumbekzdés beiktatásával kell a megfelelő indokokat rögzíteni, kivéve, ha az általános gyakorlat már jól ismert (pl. behozatali vámokat vagy kiviteli visszatérítéseket meghatározó rendeletek esetében).
- 20.5. A jogi aktus kihirdetésének időpontja az a nap, amelyen a Kiadóhivatalnál ténylegesen valamennyi nyelven hozzáférhető az a Hivatalos Lap, amelyben a jogi aktust közzéteszik, illetve kihirdetik.

c) Sürgős intézkedések

- 20.6. Azokat a napi és heti rendeleteket, amelyekben a Bizottság a harmadik országokkal folytatott kereskedelemre alkalmazandó behozatali vámokat (és/vagy bizonyos agrárágazatokban további vámokat/lefölözéseket/levonásokat) és visszatérítéseket határoz meg, különösen a spekulációk megelőzése érdekében az alkalmazásuk előtt a lehető legrövidebb idővel kell elfogadni.

- 20.7. Ezért az a gyakorlat, hogy ezek az időszakos rendeletek kihirdetésük napján vagy az azt követő munkanapon lépnek hatályba.
- B. Értesítés útján történő hatálybalépés
- 20.8. A nem valamennyi tagállamnak címzett irányelvek és a címzetti kört tartalmazó határozatok nem tartalmazzák a hatálybalépésük időpontját, hanem a címzettjeiknek szóló értesítéssel lépnek hatályba (az EUMSZ 297. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdése).
- C. Az alkalmazhatóság kezdete
- a) A rendeletek visszaható hatályú alkalmazása
- 20.9. Kivételes esetben, és a jogbiztonság követelményeivel összhangban, a rendeletek visszamenőleges hatállyal rendelkezhetnek. A hatálybalépésről szóló bekezdést követő bekezdés ekkor az „*Ezt a rendeletet ...-tól/től kell alkalmazni*” szövegrésszel egészül ki.
- 20.10. A jogi aktusok visszaható hatállyal való felruházásához gyakran olyan kifejezéseket használnak az utolsó cikktől eltérő cikkben, mint „...-tól/től ...-ig terjedő időszakra” „...-tól/től ...-ig”, (pl. a vámtarifarendeletek esetében) vagy a „...-tól/től kezdődő hatállyal” szavakat.
- b) Rendeletek elhalasztott alkalmazása
- 20.11. Néha különbséget tesznek egy rendelet hatálybalépése és az általa bevezetett intézkedések alkalmazása között, amely hosszabb-rövidebb időre elhalasztható. A megkülönböztetés célja az lehet, hogy a rendeletben meghatározott új szerveket haladéktalanul felállíthassák, és a Bizottság olyan végrehajtási intézkedéseket fogadhasson el, amelyek kapcsán ezen új szervekkel konzultálni kell.

- 20.12. Ha egy rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását a rendelet hatálybalépésének időpontja utáni időpontra kell halasztani, akkor egyértelműen meg kell határozni, hogy melyek ezek a rendelkezések.

Példa

„.... cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A(z) ... cikket ... -tól/-től kell alkalmazni.”

Kerülni kell a következőhöz hasonló fordulatokat, amelyek nem teszik lehetővé azon időpont meghatározását, amelytől kezdődően a szóban forgó rendelkezést alkalmazni kell:

„Ez a cikk hatályba lép:

a) miután a tagállamok által létrehozott és jóváhagyott kártérítési testületek egymással megállapodást kötöttek feladataik és kötelezettségeik, illetve a visszatérítési eljárások meghatározása kérdésében;

b) a Bizottság által kijelölt időpontban, miután a tagállamokkal szorosan együttműködve megállapította, hogy az említett megállapodás létrejött;

és a megállapodás teljes időtartama alatt alkalmazni kell.”

- c) Az irányelvek végrehajtása (tényleges átültetése)

- 20.13. Különbséget kell tenni egyrészt a hatálybalépés időpontja, másrészt az alkalmazás időpontja között minden olyan esetben, amikor a címzetteknek időre lesz szükségük ahhoz, hogy a jogi aktus alapján fennálló kötelezettségeiknek eleget tegyenek. Ez különösen az irányelvekre igaz. A végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket a hatálybalépésről vagy adott esetben a címzettekről szóló cikket megelőző cikkben kell elhelyezni.

Példa:

„A tagállamok [meghosszák azokat az intézkedéseket] [hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz], hogy ennek az irányelvnek legkésőbb ...-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.”

- 20.14. Különösen az áruk, személyek és szolgáltatások szabad mozgásának biztosítását célzó irányelvek esetében kell meghatározni azt az időpontot, amelytől kezdődően a tagállami (nemzeti) rendelkezéseket alkalmazni kell, annak megelőzésére, hogy új akadályok keletkezzenek abból fakadóan, hogy a tagállami rendelkezéseket eltérően alkalmazzák az átültetésre előírt időszak végéig.

Példa:

„A tagállamok legkésőbb ...-ig elfogadják és kihirdetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket [...] -tól/-től alkalmazzák.”

- D. A jogi aktus alkalmazásának vagy érvényességének megszűnése
- 20.15 A záró rendelkezések azt is meghatározhatják, hogy a jogi aktus alkalmazása vagy érvényessége mikor szűnik meg.
- E. A nem kötelező erejű jogi aktusok végrehajtása
- 20.16. Az olyan kötelező erővel nem rendelkező jogi aktusok esetében, mint az ajánlások, nincs hatálybalépési vagy alkalmazási időpont; a címzettek azonban arra is felszólíthatók, hogy e jogi aktusokat meghatározott időpontig hajtsák végre.

F. Az időtartamok számítására vonatkozó szabályok

a) Az időtartamok kezdetének megadása

20.17. Kifejezett eltérő rendelkezés hiányában egy időszak a feltüntetett napon 00.00 órakor kezdődik¹⁹. Az időszakok kezdetének megjelölésére leggyakrabban használt kifejezések a következők:

- ...-tól (...-ig);
- ...-tól/től kezdődő hatállyal;
- ...-án/én lép hatályba;
- ...-tól/től hatályos.

b) Az időtartamok végének (lejártának) megadása

20.18. Kifejezett eltérő rendelkezés hiányában egy időtartam az adott napon éjfélkor ér véget. Az időtartamok végének megadására leggyakrabban használt kifejezések a következők:

- ...-ig;
- a ... hatálybalépéséig, vagy – ha az korábbi – ...-ig kell alkalmazni / – attól függően, hogy melyik a korábbi időpont – a ... hatálybalépéséig, vagy ...-ig kell alkalmazni;
- (...-tól) ...-ig;
- legkésőbb ...-ig;
- ...-án/én jár le;
- ...-tól/től nem kell alkalmazni.

¹⁹

Lásd a Tanács 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendeletét az időtartamokra, időpontokra és határidőkre vonatkozó szabályok meghatározásáról (HL L 124., 1971.6.8., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

21. A TÚLHALADOTT JOGI AKTUSOKAT ÉS RENDELKEZÉSEKET KIFEJEZETTEN HATÁLYON KÍVÜL KELL HELYEZNI. ÚJ JOGI AKTUS ELFOGADÁSÁVAL MINDEN OLYAN JOGI AKTUST, ILLETVE RENDELKEZÉST KIFEJEZETTEN HATÁLYON KÍVÜL KELL HELYEZNI, AMELY AZ ÚJ JOGI AKTUS RÉVÉN ALKALMAZHATATLANNÁ, ILLETVE TÁRGYTALANNÁ VÁLIK.
- 21.1. Ha egy jogi aktus elfogadása során a jogalkotó úgy véli, hogy egyes korábbi jogi aktusokat vagy rendelkezéseket már nem kell alkalmazni, mert túlhaladottá váltak, a jogbiztonság megköveteli, hogy azokat a jogi aktus kifejezetten hatályon kívül helyezze. Egy jogi aktus nemcsak azért válhat feleslegessé, mert közvetlenül összeegyeztethetetlen az új szabályokkal, hanem például a szabályok hatályának kiterjesztése miatt is. Ezzel szemben nem szükséges hatályon kívül helyezni egy jogi aktust, ha az abban meghatározott alkalmazási időtartam ér véget.
- 21.2. Korábbi jogi aktus valamely rendelkezésének kifejezett hatályon kívül helyezéséből az következik, hogy a nem említett rendelkezéseket nem helyezik hatályon kívül. Ezáltal kisebb a kockázata az azzal kapcsolatos bizonytalanságnak, hogy a korábban hatályos szabályok továbbra is hatályban maradnak-e.
22. A JOGI AKTUS TECHNIKAI VONATKOZÁSAIT MELLÉKLETEKBEN KELL FELTÜNTETNI, AMELYEKRE A JOGI AKTUS RENDELKEZŐ RÉSZÉBEN KÜLÖN HIVATKOZÁST KELL TENNI, ÉS AMELYEK NEM FOGLALHATNAK MAGUKBAN SEMMILYEN OLYAN ÚJ JOGOT VAGY KÖTELEZETTSÉGET, AMELYET A RENDELKEZŐ RÉSZ NEM TARTALMAZ.

A MELLÉKLETEKET EGY EGYSÉGESÍTETT FORMA SZERINT KELL ELKÉSZÍTENI.

A. Szoros értelemben vett mellékletek

- 22.1. A szoros értelemben vett mellékleteket arra használják, hogy egyes rendelkezéseket a rendelkező rész szövegtestétől elkülönítve jelenítsenek meg, nagy terjedelmük vagy technikai jellegük, vagy mindkettő miatt. Például: vámtisztviselők, orvosok vagy állatorvosok által alkalmazandó szabályok (mint például a használandó vegyi elemzési technikák, mintavételi módszerek és formák), termékjegyzékek, adattáblázatok, tervrajzok és rajzok stb.
- 22.2. Ha gyakorlati akadálya van a technikai szabályok vagy adatok rendelkező részbe történő beépítésének, az ajánlott gyakorlat az, hogy mellékletben kell őket elhelyezni. A rendelkező rész megfelelő részében minden esetben világosan kell hivatkozni e rendelkezések és a melléklet közötti kapcsolatra (olyan fordulatok használatával, mint a „mellékletben felsorolt” vagy „az I. mellékletben meghatározott”).

- 22.3. Egy ilyen melléklet természeténél fogva a jogi aktus szerves részét képezi, ennél fogva a mellékletre hivatkozó rendelkezésben nem kell ezt külön kiemelni.
- 22.4. A „MELLÉKLET” szónak meg kell jelennie a melléklet elején, és gyakran nincs szükség más fejlécre. Ha egynél több melléklet van, számozásuk római számokkal történik (I., II., III. stb.).
- 22.5. Noha a mellékletek formájára vonatkozóan nincsenek meghatározott szabályok, egységes felépítéssel kell rendelkezniük, és oly módon kell tagolni őket, hogy a tartalom annak technikai jellege ellenére a lehető legvilágosabb legyen. A számozás, illetve tagolás terén bármilyen megfelelő séma alkalmazható.

B. Jogi aktusokhoz csatolt más jogi aktusok

- 22.6. Egy jogi aktushoz már létező más jogi aktusokat is lehet csatolni (nem pedig „mellékelni”), amelyeket ez a jogi aktus így módon általában jóváhagy. Ilyen lehet például az alapszabály vagy a nemzetközi megállapodás.
- 22.6.1. Az ilyen csatolt jogi aktusok, különösen a nemzetközi megállapodások, maguk is rendelkezhetnek mellékletekkel.
- 22.6.2. Az ilyen jogi aktusok szövegét nem előzi meg a „MELLÉKLET” szó.

II. MELLÉKLET

A rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozó jogi aktus általános felépítése

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
(EU) [(EU, Euratom)] [év]/[szám] RENDELETE
(...)
(...-ról/-ről)
[(kodifikált szöveg)]
[(átdolgozás)]
[(EGT-vonatkozású szöveg)]

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak ... cikkére,

[tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak ... cikkére)],

[tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,]

[tekintettel ... (a tagállamok nevei) kezdeményezésére,],

[tekintettel a Bíróság kérelmére,]

[tekintettel az Európai Központi Bank ajánlására,]

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

[tekintettel az Európai Bizottság véleményére,]

[tekintettel a Bíróság véleményére,]

[tekintettel az Európai Központi Bank véleményére,]

[tekintettel a Számvevőszék véleményére,]

[tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,]

[tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,]

rendes jogalkotási eljárás keretében [az egyeztetőbizottság által ...-án/én jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével],

mivel:

(1)

(2)

(...) ...,

ELFOGADTA EZT A [RENDELETET/IRÁNYELVET/HATÁROZATOT]:

1. cikk

...

2. cikk

...

Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

...

*a Tanács részéről
az elnök*

...

[MELLÉKLET]